

*Nulmeting beleids- en
sturingsinformatie
jeugd IJsselland*

Bas Tierolf
Rob Gilsing

Nulmeting beleids- en sturingsinformatie jeugd IJsselland

Bas Tierolf
Rob Gilsing

April 2015

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	11
1.1 Aanleiding	11
1.2 Indicatorenset beleids- en sturingsinformatie en nulmeting	11
1.3 Leeswijzer	14
2 Cliënten in de voormalige provinciale jeugdzorg	15
2.1 Provinciale jeugdzorg totaal	15
2.2 Provinciale jeugdzorg onderverdeeld naar hulpsoorten	17
2.3 Jeugd en Opvoedhulp	17
2.4 Bureau Jeugdzorg hulp	25
2.5 Zorgduur	32
2.6 Advies en Meldpunt Kindermishandeling	38
3 AWBZ-hulp	41
4 ZVW-hulp	43
5 Overlap tussen de zorgvormen	49
5.1 Overlap tussen sectoren	49
5.2 Overlap binnen sectoren	53
6 Kosten van en budgetten in de jeugdzorg	57
6.1 Budget Jeugdzorg	57
6.2 Overgangsccliënten jeugdzorg	60
6.3 Toekomstige vaststelling van het budget Jeugdzorg	62
Literatuur	63
Bijlage 1 Gegevens Nederland en regio IJsselland	65
Bijlage 2 Cijfers per gemeente	71

Samenvatting

In het laatste kwartaal van 2014 hebben de gemeenten in de regio IJsselland gewerkt aan een indicatorenset die beleids- en sturingsinformatie op dient te leveren voor het nieuwe jeugdstelsel. Deze set bestaat uit indicatoren die onder meer gericht zijn op de output en de outcome van het nieuwe stelsel. De set bestaat uit een start- of geprioriteerde set van indicatoren: indicatoren waarmee vanaf 1 januari 2015 gewerkt wordt. Daarnaast is er een ontwikkelset met indicatoren waaraan in de loop van 2015 verder gewerkt wordt. Deze nulmeting betreft een deel van de indicatoren uit de startset. Het betreft gegevens over het gebruik van de diverse vormen van jeugdzorg in de periode 2011-2103 (of 2011-2012 bij het ontbreken van gegevens voor 2013), uitgesplitst naar de gemeenten in de regio. Daarmee maakt de nulmeting trends in het gebruik van jeugdzorg inzichtelijk. De nulmeting vormt een basis om het gebruik van jeugdhulp vanaf 2015 tegen af te zetten. De nulmeting gaat daarnaast in op de voor 2015 beschikbare budgetten: het beslag daarop van overgangsccliënten, en een indicatieve vergelijking met het budget op basis van het in 2016 in te voeren objectieve verdeelmodel.

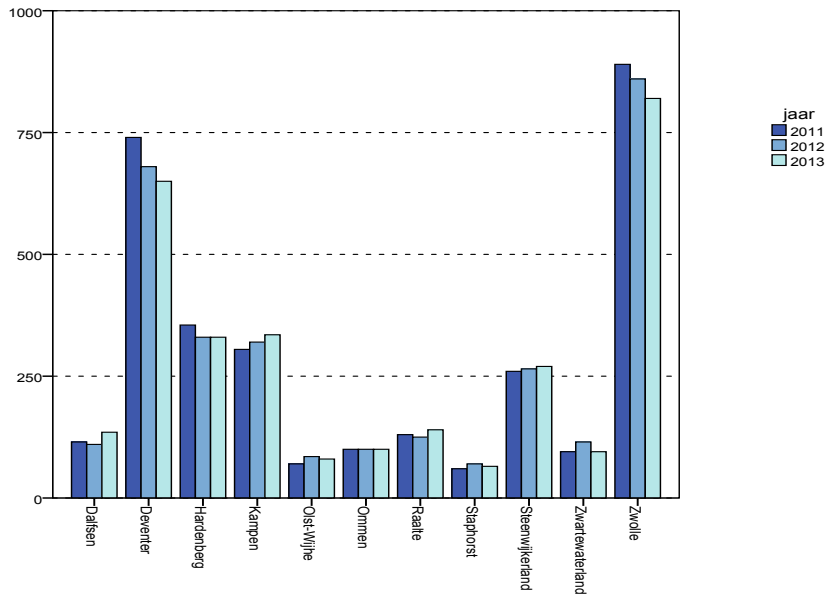
In deze samenvatting presenteren we de ontwikkeling in het gebruik van jeugdzorg in de periode 2011-2013 voor de gemeenten in IJsselland, zowel in absolute aantallen als in percentages van de groep 0-18-jarige inwoners. We beperken ons tot de hoofdcategorieën: provinciale jeugdzorg, jeugdzorg gefinancierd uit de Awbz (jeugd-lvb) en jeugdzorg gefinancierd uit de Zvw (jeugd-ggz). In de betreffende hoofdstukken in het rapport zijn nadere specificaties van deze hoofdcategorieën te vinden. Daarnaast presenteren we het totaal aantal cliënten in de jeugdzorg voor 2011; door ontbrekende cijfers is dit voor de jaren daarna niet mogelijk. Tot slot gaan we in op de overgangsccliënten (jeugdzorgcliënten in 2014 met een doorlopend recht in 2015) en het beslag dat zij leggen op het gemeentelijk budget voor 2015. Ook gaan we in op het verschil tussen het in 2015 voor gemeenten beschikbare budget en het budget zoals dat volgens het in 2016 in te voeren objectief verdeelmodel ter beschikking zou staan aan gemeenten - waarbij het gaat om voorlopige cijfers.

Provinciale Jeugdzorg

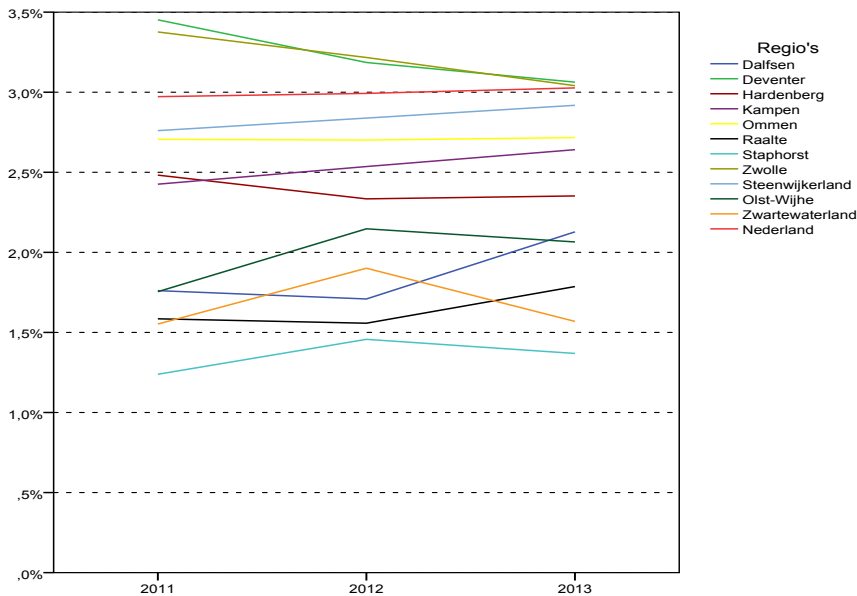
In totaal in Nederland zaten in 2011, 2012 en 2013 circa 105.000 kinderen/jongeren in de provinciale jeugdzorg. Het betreft 3% van alle jeugdigen van 0 tot 18 jaar. In de regio IJsselland gaat het om ruim 3.100 kinderen in 2011 (2,7%) en ruim 3.000 kinderen in 2013 (2,6%).

In de figuren 1 en 2 staan de cijfers en percentages per gemeente in de regio. De grote gemeenten Deventer en Zwolle hebben meer cliënten, ook in relatief opzicht. Opvallend is dat de trend in deze grote gemeenten tussen 2011 en 2013 duidelijk dalend is, terwijl die in Nederland stijgt, evenals in veel van de andere gemeenten in IJsselland - Hardenberg is de uitzondering. Staphorst, Zwartewaterland en Raalte kennen relatief weinig provinciale jeugdzorgcliënten.

Figuur 1 Aantal cliënten provinciale jeugdzorg per gemeente 2011-2013

Figuur 2 Percentage provinciale Jeugdzorg cliënten per gemeente 2011-2013

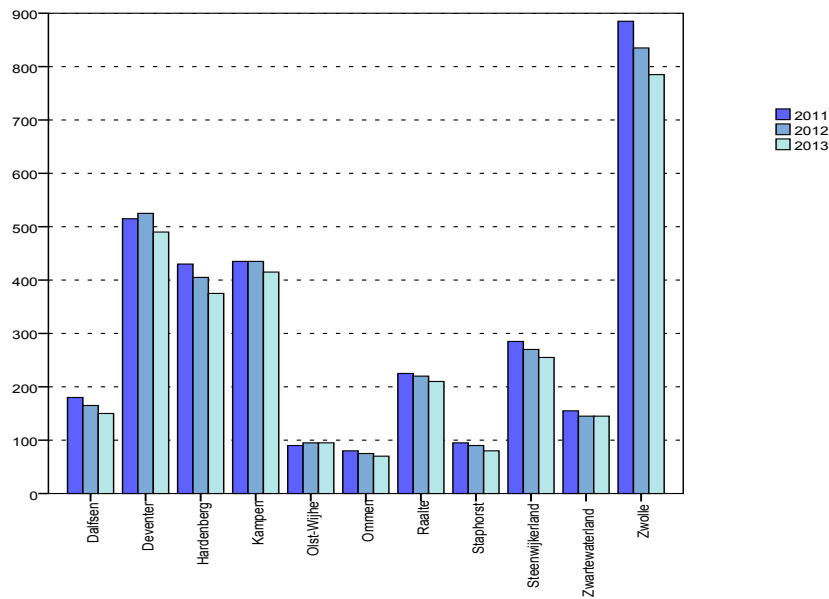

AWBZ-gefinancierde jeugdzorg (jeugd-lvb)

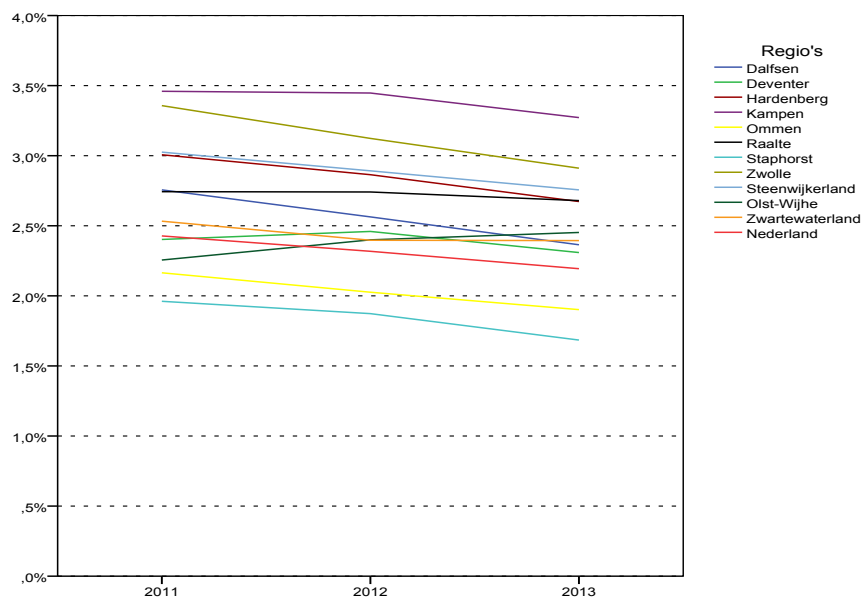
Het aantal kinderen in de jeugd-lvb daalde tussen 2011 en 2013 ruim 85.000 naar een kleine 76.000. Dat laat zich ook zien in de relatieve cijfers: het percentage daalde 2,4% naar 2,2% van alle jeugdigen van 0 tot 18 jaar. In de regio IJsselland daalt het aantal van 3.375 in 2011 (2,9%) naar 3.070 in 2013 (2,6%). Opvallend is dat landelijk het percentage provinciale jeugdzorg cliënten hoger is dan in IJsselland, terwijl in IJsselland het percentage AWBZ cliënten hoger is.

In de figuren 3 en 4 staan de cijfers en percentages per gemeente in de regio. Over het algemeen zien we hier hetzelfde beeld, met uitzondering van Olst-Wijhe, de enige gemeente waar sprake is van een relatieve stijging van het aantal AWBZ-cliënten. Ook zien we aanzienlijke verschillen tussen gemeenten: in Kampen ligt het percentage boven de 3%, in Ommen en Staphorst onder de 2%.

Figuur 3 Aantal cliënten AWBZ per gemeente 2011-2013

Figuur 4 Percentage cliënten AWBZ per gemeente 2011-2013

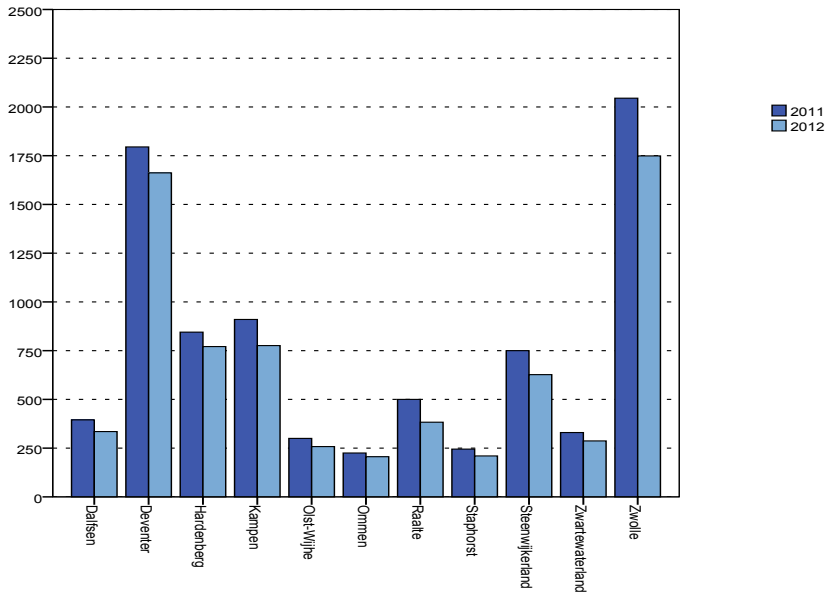
ZVW-gefinancierde jeugdzorg (jeugd-ggz)

Het aantal cliënten jeugd-ggz is alleen bekend over de jaren 2011 en 2012. Deze sector telt met afstand de meeste cliënten in zorg. In Nederland zien we echter een aanzienlijk terugloop in het aantal cliënten, namelijk van ruim 267.000 in 2011 naar een kleine 233.000 cliënten in 2012. In relatieve termen daalt het jeugd-ggz-gebruik van 7,6% naar 6,7% van alle jeugdigen. Dezelfde trend zien we in de regio IJsselland waar de terugloop gaat van 8.340 cliënten in 2011 (7,1%) naar 7.269 cliënten in 2012 (6,2%).

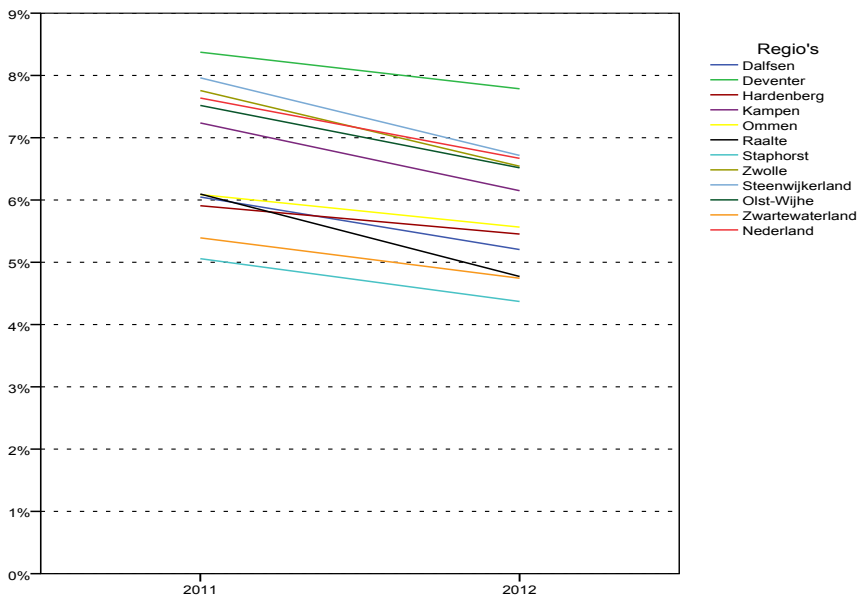
In de figuren 5 en 6 staan de cijfers en percentages per gemeente in de regio. Ook daar zien we in alle gemeenten een absolute en relatieve daling van 2011 naar 2012. Deventer kent relatief gezien het grootste deel jeugd-ggz-clieënten: bijna 8% in 2012. Net als bij de provinciale jeugdzorg kennen Staphorst, Zwartewaterland en Raalte in de jeugd-ggz relatief weinig cliënten.

Figuur 5 Aantal cliënten ZVW per gemeente 2011-2012

Figuur 6 Percentage cliënten ZVW per gemeente 2011-2013

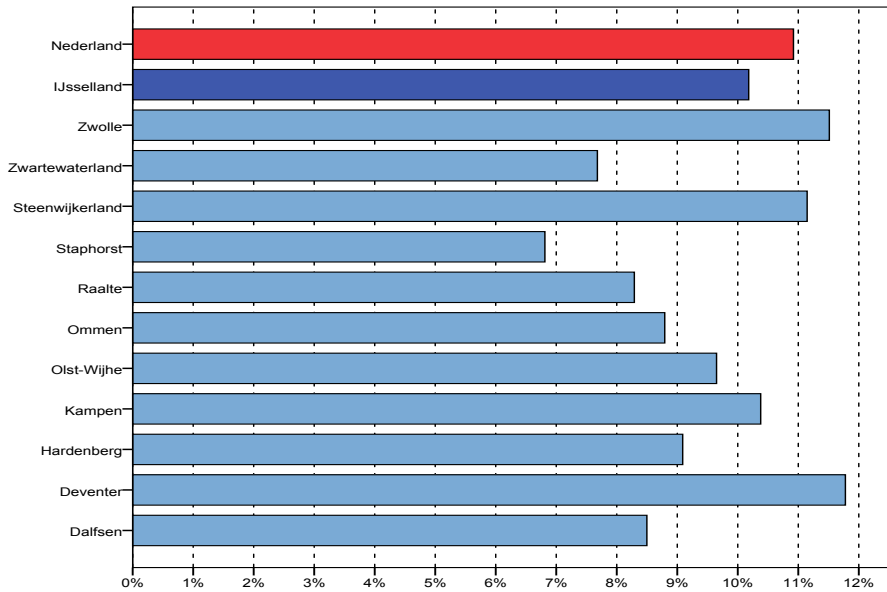

Totaalbeeld 2011

Voor het jaar 2011 zijn de gegevens van de drie sectoren gecombineerd beschikbaar en is de overlap ertussen bekend. Dit betekent dat we voor 2011 het totaal aantal cliënten in jeugdzorg vast kunnen stellen. In Nederland betreft dit in totaal 382.440 cliënten, 10,9% van alle jeugdigen. In IJsselland gaat het om 11.960 kinderen/jongeren, 10,2% van alle kinderen - een iets lager percentage dan landelijk.

Het beeld van de percentages in alle gemeenten, de regio IJsselland en Nederland staat weergegeven in figuur 7. In drie gemeenten zien we relatief meer cliënten in de zorg dan landelijk, namelijk Deventer, Zwolle en Steenwijkerland. Het percentage ligt in deze gemeenten tussen de 11 en 12%. In Staphorst zien we met afstand de minste kinderen in zorg: minder dan 7%. Ook Zwartewaterland kent relatief weinig jeugdzorgcliënten: minder dan 8%.

Figuur 7 Totaal percentage cliënten in de jeugdzorg 2011

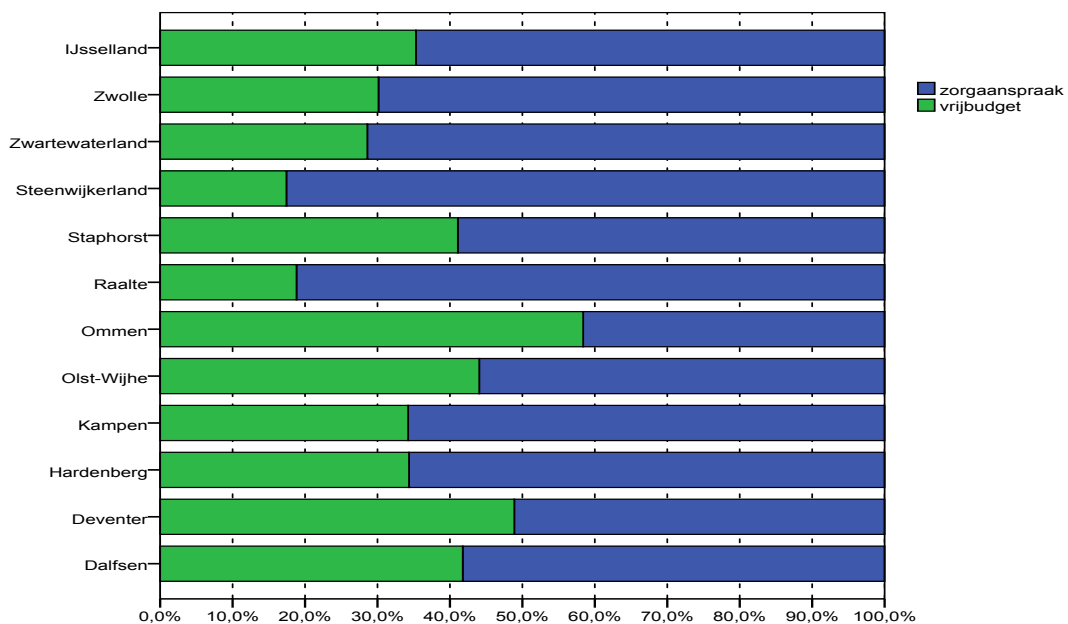

Budget Jeugdzorg en zorgaanspraken

Voor 2015 is het budget Jeugdzorg voor alle gemeenten vastgesteld op basis van het gebruik van de jeugdzorg in 2011. Een groot deel van de cliënten in de jeugdzorg heeft echter doorlopende zorg, deze zorg vertaalt zich in zorgaanspraken die een bepaald beslag leggen op het budget. De nieuwe werkwijze zoals die in 2015 wordt gehanteerd heeft hier geen invloed op. De verhouding tussen het totaalbudget en de zorgaanspraken voor 2015 van bestaande cliënten, bepaalt hoeveel vrije ruimte gemeenten nog hebben in hun budget - met de kanttekening dat bekend is dat niet alle zorgaanspraken daadwerkelijk worden verzilverd.

In figuur 8 wordt per gemeente weergegeven wat het beslag is van de uit 2014 doorlopende zorgaanspraken op het budget voor 2015. De verschillen tussen gemeenten zijn groot. We zien dat naar verhouding Steenwijkerland en Raalte de minste vrije ruimte in hun jeugdzorgbudget hebben, namelijk minder dan 20%. De gemeente Ommen heeft als enige gemeente in de regio nog meer dan 50% van het budget vrij. Dalfsen, Deventer, Olst-Wijhe en Staphorst hebben meer dan 40% van hun budget vrij beschikbaar.

Figuur 8 Verhouding vrij budget - gereserveerd budget voor zorgaanspraken 2015 per gemeente

Nieuwe verdeelmodel jeugdzorg

Vanaf 2016 zullen de budgetten voor de jeugdzorg niet meer op basis van het gebruik in het verleden worden vastgesteld, maar op basis van een nieuw objectief verdeelmodel op basis van demografische kenmerken. Het gaat om kenmerken waarvan bekend is dat ze van invloed zijn op (de kans) op opvoed- en opgroei-problematiek, en daarmee op het gebruik van jeugdhulp. Het uitgangspunt is dat het daarbij gaat om kenmerken die niet door beleid en voorzieningen beïnvloedbaar zijn.

Via deze methodiek zijn de (fictieve) budgetten voor 2015 berekend om te kijken hoe de uitkomsten van dit verdeelmodel zich verhouden tot het budget vastgesteld op basis van de historische gebruiksgegevens. In tabel 1 worden deze gegevens met elkaar vergeleken en wordt tevens het verschil aangegeven.

Tabel 1 Budget op basis van nieuwe verdeelmodel vergeleken met huidig budget 2015

Gemeente	budget 2015	Budget 2015 op basis van nieuwe objectieve verdeelmodel*	Vershil
Dalfsen	€ 5.893.038	€ 4.884.318	-17,12%
Deventer	€ 25.533.128	€ 27.693.359	8,46%
Hardenberg	€ 15.371.480	€ 15.550.481	1,16%
Kampen	€ 15.279.429	€ 13.114.750	-14,17%
Olst-Wijhe	€ 4.203.972	€ 3.801.883	-9,56%
Ommen	€ 4.465.149	€ 3.759.904	-15,79%
Raalte	€ 6.956.343	€ 7.333.105	5,42%
Staphorst	€ 2.748.239	€ 2.593.615	-5,63%
Steenwijkerland	€ 9.640.705	€ 10.076.596	4,52%
Zwartewaterland	€ 5.421.550	€ 4.788.550	-11,68%
Zwolle	€ 36.503.125	€ 34.966.710	-4,21%
Regio IJsselland	€ 132.016.157	€ 128.563.271	-2,62%

* Voorlopige cijfers, het verdeelmodel is nog niet definitief

Het objectieve verdeelmodel zou voor de regio tot een budget leiden dat 2,6% onder het daadwerkelijk toegekende budget ligt. Dit betekent dat het gebruik van jeugdzorg in de regio hoger is dan verwacht mag worden op basis van de in het (voorlopige) objectieve verdeelmodel opgenomen kenmerken. Vooral de gemeenten Dalfsen, Ommen, Kampen en Zwartewaterland moeten rekening houden met een aanzienlijke teruggang in het budget jeugdzorg. Slechts vier gemeenten krijgen op basis van het nieuwe verdeelmodel een hoger budget toegewezen: Hardenberg, Steenwijkerland, Raalte en Deventer, waarbij deze laatste gemeente ruim 8% vooruit gaan in het budget.

Tot slot

De vastgestelde indicatorenset beleids- en sturingsinformatie jeugd is een belangrijk instrument om de resultaten (en op langere termijn ook effecten) van de nieuwe werkwijze in het jeugddomein te monitoren. Zoals deze nulmeting laat zien, zijn er (soms aanzienlijke) verschillen tussen gemeenten in het gebruik van jeugdzorg/jeugdhulp. Tevens laat deze nulmeting de trends in het gebruik zien. Mede gezien de financiële afspraken tussen de IJssellandse gemeenten over de inkoop van specialis-tische zorg, is het zaak dergelijke informatie steeds zo veel mogelijk te actualiseren. Het biedt gemeenten informatie om met elkaar in gesprek te gaan over de ontwikkelingen in jeugdhulpgebruik en budgetuitnutting: wat is het verhaal achter de cijfers? Zijn er bepaalde elementen in de werkwijze die leiden tot bepaalde resultaten? Gemeenten kunnen met deze informatie elkaar aanspreken, met elkaar in gesprek gaan en van elkaar leren.

1 *Inleiding*

1.1 *Aanleiding*

Het Verwey-Jonker Instituut heeft in het laatste kwartaal van 2014 en in opdracht van het Projectteam Beleidsinformatie Jeugd van de provincie Overijssel een indicatorenset Beleids- en sturingsinformatie jeugd IJsselland ontwikkeld.

De indicatorenset omvat indicatoren ten behoeve van strategische sturingsinformatie (dus informatie die bruikbaar is voor de colleges en raden van de gemeenten) en van tactische sturingsinformatie (beleidsinformatie die bruikbaar is voor programmamanagers / afdelingshoofden/managers van de toegangsfunctie, zoals buurtwijkteams). De generieke set van indicatoren voor de 11 IJssellandse gemeenten dient te worden gezien als een groeimodel: met een deel van de indicatoren moet per 1/1/2015 gewerkt kunnen worden (de geprioriteerde set), voor een ander deel geldt dat deze in de loop van 2015 operationeel kunnen worden. Voor een deel van de indicatoren zijn gegevens van voor 2015 beschikbaar - deze maken een zogenoemde nulmeting mogelijk. In deze rapportage presenteren we de nulmeting voor de geprioriteerde set van indicatoren, voor zover daar gegevens voor beschikbaar zijn.

Deze nulmeting geeft inzicht in het gebruik van de verschillende jeugdhulptrajecten in de periode 2011-2013, met de kanttekening dat niet voor alle vormen voor alle jaren de cijfers al beschikbaar zijn.

In dit hoofdstuk gaan we kort in op de indicatorenset, in het bijzonder het geprioriteerde deel. Daarna presenteren we de opbouw van dit rapport.

1.2 *Indicatorenset beleids- en sturingsinformatie en nulmeting*

Het ontwerpen van de indicatorenset is gestart met het in kaart brengen van de doelen die met het gevoerde beleid worden beoogd. Op het terrein van de jeugdhulp ligt er voor de 11 IJssellandse gemeenten een gedeelde beleidsvisie vast in de bestuurlijk vastgestelde regionale visie 'Opvoeden Versterken', met daarbij bijbehorend het projectplan Transformatie Jeugdzorg regio IJsselland+ 2012-2015. Naast de inhoudelijke uitgangspunten en kernwaarden hebben de IJssellandse gemeenten ook financiële uitgangspunten geformuleerd ten aanzien van de uitvoering van de nieuwe Jeugdwet. De gemeenten hechten veel belang aan een 'budgetneutrale' uitvoering van de Jeugdwet, dat wil zeggen uitvoering binnen het budget dat het Rijk hiervoor aan de gemeente beschikbaar stelt (plus eventueel budget dat de gemeenteraad hiervoor nadrukkelijk reserveert). Het hebben van een accuraat inzicht in de mate van budgetuitnutting is voor de gemeenten van groot belang ('vinger aan de pols houden'), ook in verband met tussen de gemeenten gemaakte vereveningsafspraken.

Centrale beleidsdoelen die terug komen in de verschillende beleidsplannen zijn:

- meer nadruk op preventie en vroegsignalering
- meer nadruk op eigen regie, eigen kracht en ondersteuning door het eigen sociale netwerk
- nadruk op integrale aanpak (1 gezin, 1 plan, 1 regisseur/'geen kastje naar de muur')
- meer lichte ondersteuning en minder zware zorg
- meer collectieve voorzieningen en minder individueel.

De gemeenten willen toewerken naar ondersteuning van jeugdigen, ouders en gezinnen die eenvoudiger, meer integraal, meer preventief, laagdrempeliger en goedkoper is en bovendien meer in de nabijheid van jeugdigen en gezinnen plaats vindt. Daarbij willen gemeenten bovendien dat er meer inzet plaats vindt op de eigen kracht, de regie en de verantwoordelijkheid van ouders en jeugdigen. Door meer in te zetten op de eigen kracht van opvoeders, jeugdigen en hun netwerken, en door versterking van de algemene basisvoorzieningen - tezamen aangeduid als de 'pedagogische civil society' - en door tegelijkertijd in te zetten op versterking van de eerste-lijnszorg, is de gedachte dat de prevalentie van zware opvoed- en opgroei-problematiek afneemt. Dát is in de kern het doel van de beoogde verandering. Deze moeten leiden tot een verandering in de prevalentie van opvoed- en opgroei-problematiek, en daarmee tot een verschuiving in het gebruik van zorg. Op termijn moet dat tot een daling van de kosten leiden.

Vanuit dit perspectief is het van belang dat de indicatoren leiden tot inzicht in:

1. Het gebruik van in ieder geval de eerste- en tweedelijnszorg (en de kosten die daarmee gemoeid zijn, inclusief de budget-uitnutting).
2. De leefsituatie van jeugdigen en gezinnen, door inzicht te verschaffen in de prevalentie van een risico- en protectieve factoren en van ongewenste situaties - we duiden dit aan als outcome-meting: hoe gaat het met de jeugd in onze gemeente?
3. De kwaliteit van de geleverde hulp, langs drie lijnen:
  - a. de door jeugdigen en ouders ervaren kwaliteit van ondersteuning en zorg;
  - b. de mate waarin de nieuwe werkwijze bijdraagt aan zorg die licht, snel en dichtbij is;
  - c. doelbereik van de ingezette jeugdhulp;
  - d. de (resultaten van de) inzet in de nulde-lijn (pedagogische civil society), door;
  - e. gebruik van instrumenten om vroegtijdig te signaleren;
  - f. bekendheid van de toegangs- en vraagbaakfunctie;
  - g. financiële inzet gemeente per hoofd van de 0-18-jarige bevolking;
  - h. eventueel het meten van de maatschappelijke participatie van jeugdigen.

Bij het ontwikkelen van de indicatorenset hanteerden we een aantal uitgangspunten. We gaan uit van een beperkte set aan indicatoren ('lean and mean').

- We kijken bij de keuze van de indicatoren naar de mogelijkheden voor het gebruik van bestaande bronnen.
- We gaan uit van een groeimodel: indicatoren die per 1/1/2015 beschikbaar moeten zijn (de geprioriteerde indicatoren) en indicatoren die in de loop van 2015 operationeel kunnen worden.
- Bij het definiëren van de indicatorensets sluiten we zoveel mogelijk aan bij landelijk ontwikkelde indicatorensets en definities.

De set is verdeeld in een geprioriteerd deel (de startset) en een ontwikkelset. Voor de startset achten de gemeenten het wenselijk dat de gegevens per 1 januari 2015 verzameld worden en beschikbaar komen. Aan de ontwikkelset kan gedurende 2015 verder gewerkt worden. In de tabel zijn de indicatoren uit de startset opgenomen. In de rechterkolom is aangegeven of er voor de jaren voor 2015 gegevens beschikbaar zijn. Voor een aantal indicatoren zijn wel gegevens beschikbaar, maar komen deze niet helemaal overeen met de in de startset gedefinieerde indicatoren. In die gevallen vermeldt de rechterkolom: 'ja, deels'. Over deze gegevens wordt in deze nulmeting gerapporteerd.

Tabel *Startset beleids- en sturingsinformatie IJsselland*

Output: Toegang/1ste lijn	Gegevens van voor 2015?
Aantal individuele jeugdigen dat zich met ondersteuningsvraag meldt/wordt gemeld bij de toegangsfunctie	Nee
Aantal individuele gezinnen dat zich met ondersteuningsvraag meldt/wordt gemeld bij de toegangsfunctie	Nee
Aantal jeugdigen met door toegangsfunctie opgesteld ondersteuningsplan	Nee
Aantal gezinnen met door toegangsfunctie opgesteld ondersteuningsplan	Nee
Wijze van aanmelding bij toegangsfunctie	Nee
Wachttijd vraagverheldering	Nee
Output: Jeugdhulp	
Wachttijd tot start traject jeugdhulp	Nee
Aantal gestarte trajecten jeugdhulp, naar hulpvorm, perspectief en aanbieder	Ja, deels
Doorverwijzers naar jeugdhulp, naar hulpvorm, perspectief en aanbieder	Nee
Aantal lopende trajecten, naar hulpvorm, perspectief en aanbieder	Ja, deels
Gemiddelde looptijd traject, naar hulpvorm, perspectief en aanbieder	Ja, deels
Aantal volgens plan afgeronde trajecten, naar hulpvorm, perspectief en aanbieder	Nee
Aantal voortijdig afgebroken trajecten, naar hulpvorm, perspectief, aanbieder en reden van afbreken (op basis van CBS-indeling).	Nee
Uitgaven trajecten jeugdhulp, naar hulpvorm, perspectief en aanbieder	Nee
Output: Jeugdbescherming en jeugdreclassering	
Wachttijd tot start traject JB/JR	Nee
Aantal gestarte trajecten JB/JR, naar type	Nee
Aantal lopende trajecten JB/JR, naar type	Ja, deels
Gemiddelde looptijd traject, naar type	Ja, deels
Percentage van trajecten JR waarin een erkende interventie wordt ingezet, naar type	Nee
Aantal volgens plan afgeronde trajecten, naar type	Nee
Aantal voortijdig afgebroken trajecten, naar type en reden	Nee
Uitgaven trajecten jeugdbescherming/jeugdreclassering, naar type	Nee
Output: Combinaties trajecten	
Aantal cliënten met traject na afgerond traject	Nee
Aantal cliënten met gelijktijdig lopende trajecten	Ja, deels
Outcome	
Kindermishandeling: aantal meldingen bij het AMHK	Nee
Kindermishandeling: aantal gestarte onderzoeken bij het AMHK	Ja
Doelrealisatie en tevredenheid jeugdhulp	
Effect op de problematiek: % cliënten waarbij problematiek is genormaliseerd/verbeterd.	Nee
Budget-uitnutting	
Realisatie totaal gecontracteerd budget (%), per gemeente per wijk, uitgesplitst naar PGB en ZiN	Nee
Realisatie gecontracteerd budget (%), per gemeente per aanbieder, uitgesplitst naar PGB en ZiN	Nee
Realisatie gecontracteerd budget (%), per gemeente per soort zorg, uitgesplitst naar PGB en ZiN	Nee
% inzet budget gereserveerd voor de BVO	Nee
% inzet lokale middelen gereserveerd voor jeugdzorg, per gemeente	Ja, deels (obv overgangsccliënten)

Het woord nulmeting geeft al aan dat we nog niet in een situatie zitten waarin de transitie al is gerealiseerd en de gegevensverzameling al op een punt is dat volledige gegevensonttrekking ten aanzien van alle indicatoren mogelijk is. Niet alle indicatoren zijn beschikbaar in de vorm zoals ze

in de ontwikkelde indicatorenset beschreven staan. Dit betekent dat we voor deze nulmeting uit moeten gaan van een beperkt deel van de geprioriteerde set. Op basis van de huidige beschikbaarheid blijft de volgende set van indicatoren vanuit de geprioriteerde indicatoren over, waarbij we ook aangeven voor welke jaren de gegevens beschikbaar zijn.

In deze rapportage presenteren we de nulmeting voor de startset van indicatoren, voor zover daar data van voor 2015 beschikbaar voor zijn.

Tabel *Indicatoren nulmeting*

Output: Jeugdhulp (provinciaal, AWBZ, ZVW)	jaren
Aantal lopende trajecten, naar hulpvorm	2011-2013
Gemiddelde looptijd traject, naar hulpvorm	2011-2013
Uitgaven trajecten jeugdhulp, naar hulpvorm	2011-2013
Output: uitvoering JB/JR	
Aantal lopende trajecten, naar type uit CBS-indeling	2011-2013
Gemiddelde looptijd traject, naar type uit CBS-indeling	2011-2013
Uitgaven trajecten jeugdbescherming/jeugdreclassering, naar type uit CBS-indeling	2011-2013
Output: combinaties trajecten	
Veelvoorkomende combinaties van typen trajecten (die gelijktijdig lopen)	2011-2012
Outcome	
Aantal gestarte onderzoeken bij het AMHK	2011-2013
Budget-uitnutting	
Beschikbaar budget per gemeente	2015
Beslag op budget door overgangsccliënten	2015
Verschil beschikbaar budget - budget obv objectief verdeelmodel (voorlopig)	2015

In deze nulmeting laten we de scores op deze indicatoren zien van alle IJssellandse gemeenten, waarbij we in de weergave per gemeente zowel het absolute aantal jongeren laten zien, als het percentage jongeren in de jeugdzorg als deel van het totaal aantal jongeren in de gemeente, rekening houdend met de betreffende leeftijdscategorie. Tevens laten we de ontwikkeling van de cijfers in de drie beschikbare jaren zien, 2011, 2012 en 2013. De financiële gegevens hebben overwegend betrekking op 2015.

1.3 Leeswijzer

De opbouw in deze rapportage is als volgt. In hoofdstuk 2 wordt de voormalige provinciale jeugdzorg besproken, waarbij in eerste instantie wordt ingegaan op het aantal cliënten per sector in de beschikbare jaren. Vervolgens wordt de onderverdeling naar verschillende onderdelen binnen de provinciale jeugdzorg weergegeven. Aan de orde komen ook de zorg van Bureau jeugdzorg en het AMK. Ook gaan we in op de gemiddelde zorgduur. In hoofdstuk 3 worden de cliënten in de AWBZ-zorg die overgaat naar de jeugdwet, besproken. Hoofdstuk 4 gaat over de cliënten die gebruik maken van ZVW-voorzieningen. In hoofdstuk 5 bespreken we de overlap tussen de verschillende sectoren, dus het aantal cliënten dat van meerdere hulpsoorten gebruik maakt. Daarnaast wordt de overlap binnen de sectoren besproken, deze is alleen voor Nederland als geheel bekend en (voorlopig nog) niet voor de regio of gemeenten. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de kosten van de jeugdzorg in relatie tot het toegekende budget voor alle gemeenten voor 2015, waarbij de bevindingen uit deze rapportage worden doorgerekend per gemeente en tevens vergeleken met de bevindingen van HHM over de werkelijke kosten AWBZ en ZVW.

2 *Cliënten in de voormalige provinciale jeugdzorg*

De gegevens die hier worden weergegeven zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Bij de toekenning van cliënten aan gemeenten is door het CBS gebruik gemaakt van een koppeling met GBA, hierdoor kon het gemeentelijk herkomstadres zuiver worden bepaald.

In dit overzicht worden alleen de cliënten getoond die gebruik hebben gemaakt van de provinciale jeugdzorg. De indicatiestelling jeugdzorg is een taak van Bureau Jeugdzorg, in de budgetbepaling door het SCP (zie Hoofdstuk 6) wordt er voor de indicaties jeugdzorg een bedrag gereserveerd dat wordt meegenomen in het gemeentelijk budget, vandaar dat deze indicaties alleen in Hoofdstuk 6 zijdelings ter sprake komen. In dit hoofdstuk gaat het om unieke cliënten per kalenderjaar. Dat wil zeggen dat cliënten die in één kalenderjaar meer dan één traject voormalig provinciale jeugdzorg hebben gehad één keer zijn meegeteld.

Binnen de jeugdzorg komt redelijk veel overlap voor tussen gebruik van de verschillende zorgvormen. Relatief veel cliënten maken gebruik van verschillende zorgvormen tegelijkertijd of van verschillende zorgvormen in hetzelfde kalenderjaar. Op deze overlap gaan we in dit hoofdstuk niet in, deze komt aan de orde in hoofdstuk 5.

2.1 *Provinciale jeugdzorg totaal*

Als eerste gaan we in op het totaal aantal cliënten van de voormalig provinciale jeugdzorg in 2011 tot en met 2013¹.

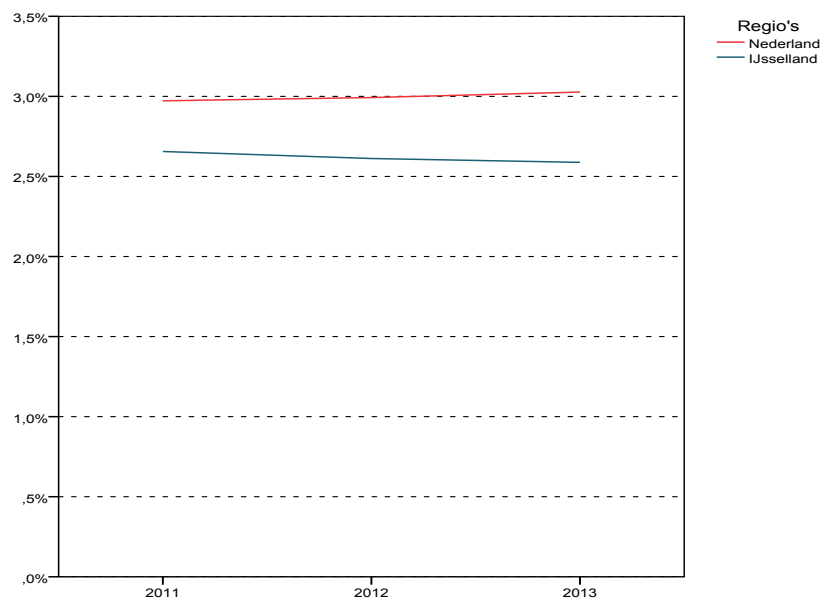
Zowel in Nederland als in de regio IJsselland zien we een redelijk constant aantal cliënten in de provinciale jeugdzorg over de jaren heen. Wel zien we in IJsselland een kleine afname over de jaren, waar er landelijk een lichte toename is (zie figuur 79 in Bijlage 1). Het aantal cliënten in de regio IJsselland bedraagt iets minder dan 3% van het totaal aantal cliënten in Nederland. Tegelijkertijd bedraagt het aantal inwoners van 0 tot 18 jaar ongeveer 3,3% van het totaal aantal inwoners van 0 tot 18 jaar in Nederland. Dit beeld zien we terug als we kijken naar het gebruik van de jeugdzorg, afgezet tegen het aantal inwoners van 0 tot 18 jaar (figuur 9).

---

¹ De figuren met de landelijke en regionale totaalcijfers worden getoond in Bijlage 1.

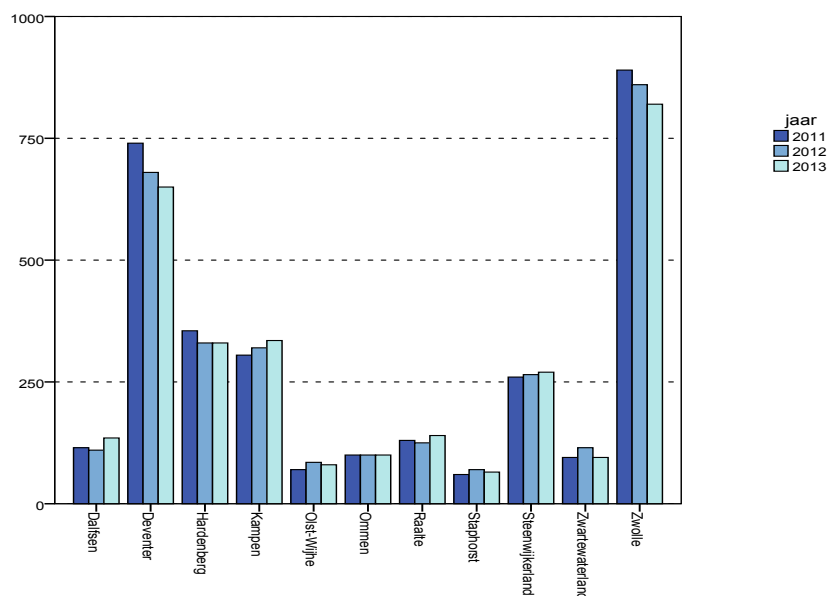
Figuur 9 Percentage cliënten voormalig provinciale jeugdzorg IJsselland en Nederland 2011-2013

De figuur laat zien dat er in Nederland sprake is van een geringe stijging van het relatieve gebruik van de provinciale jeugdzorg, terwijl er in de regio IJsselland een sprake is van een geringe daling van het gebruik. Het verschil tussen Nederland en IJsselland bedraagt in 2013 bijna een half procent.

Het gebruik per gemeente wordt getoond in de volgende figuur. Het regionale beeld (een marginale afname) zien we ook bij de grootste gemeenten in de regio, Zwolle en Deventer. Bij de kleinere gemeenten zien we veel meer variatie. Zo zien we in Kampen en Steenwijkerland een (lichte) stijging van het aantal provinciale jeugdzorgcliënten tussen 2011 en 2013. In de overige gemeenten blijven de aantallen min of meer gelijk of treden er kleine schommelingen op over de jaren.

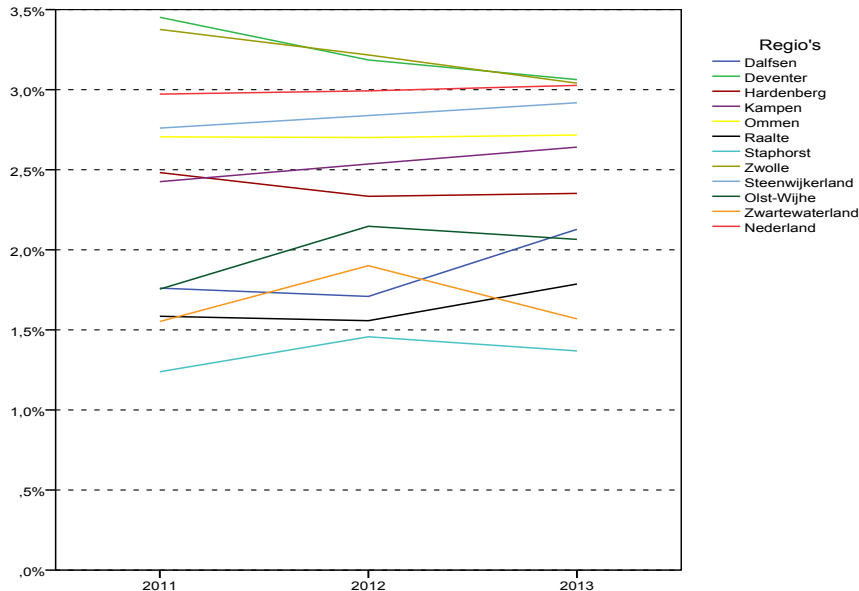
Figuur 10 Aantal cliënten provinciale jeugdzorg per gemeente 2011-2013

Wanneer we dit beeld vertalen naar percentages van 0-18-jarigen zien we vooral over de jaren heen dat het verschil met het gemiddelde in Nederland (de rode lijn) voor de grotere gemeenten snel kleiner wordt. Was het percentage in Zwolle en Deventer in 2011 nog een half procent hoger dan gemiddeld in Nederland, in 2013 is het percentage bijna gelijk. De rest van de gemeenten laat een veel lager percentage zien, met als uitschieter Staphorst, waar het percentage met 1,2% zeer laag is.

In Steenwijkerland en Kampen zien we een duidelijke stijging over de jaren, waarbij de stijging net iets hoger is dan landelijk gemiddeld. In 2013 liggen deze gemeenten ook bijna op het landelijk gemiddelde. Ommen laat een heel constant beeld zien over de jaren, net iets onder het landelijk gemiddelde, en kent daarmee ook een percentage dat hoger ligt dan veel andere gemeenten in de regio IJsselland.

Figuur 11 Percentage provinciale Jeugdzorg cliënten per gemeente 2011-2013

2.2 Provinciale jeugdzorg onderverdeeld naar hulpsoorten

De voormalige provinciale jeugdzorg is wat betreft hulpsoort in twee verschillende hoofdcategorieën opgedeeld: Jeugd en Opvoedhulp (J en O) en Bureau Jeugdzorg hulp (BJZ), die vervolgens zelf ook weer zijn onder te verdelen naar subcategorieën. In deze rapportage worden alle onderdelen apart besproken.

Zo komen allereerst de Jeugd en Opvoedingshulp en de verschillende categorieën daarbinnen, ambulante jeugdzorg, dagbehandeling, residentiële jeugdzorg en pleegzorg aan de orde. Daarna behandelen we de verschillende zorgvormen van Bureau Jeugdzorg: Jeugdbescherming, bestaande uit Ondertoezichtstelling (OTS) en Voogdij, en Jeugdreclassering (JR).

De overlap in het gebruik van deze hulpsoorten is gedeeltelijk bekend (niet op regionaal en gemeentelijk niveau, maar wel landelijk). Hierop komen we terug in hoofdstuk 5 over de overlap en hoofdstuk 6 over de kosten.

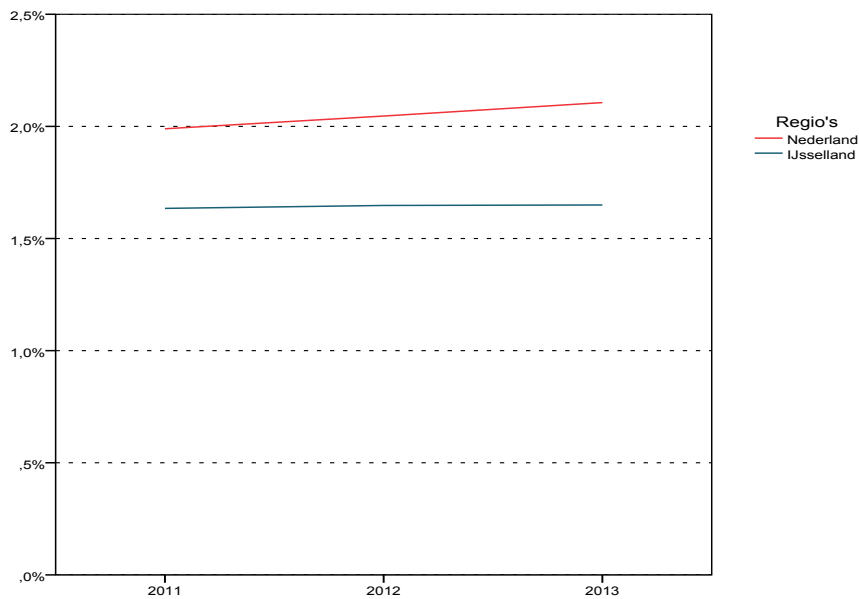
2.3 Jeugd en Opvoedhulp

Allereerst gaan we in op het aantal en percentage cliënten dat gebruik heeft gemaakt van Jeugd en Opvoedhulp. In figuur 80 in Bijlage 1 zien we het aantal cliënten in Nederland en de regio IJsselland in de jaren 2011 tot en met 2013.

In Nederland zien we een constante stijging (van ongeveer 2,5%) over de jaren heen. Deze stijging zien we in IJsselland niet terug. In deze regio blijft het aantal cliënten vrijwel gelijk in de drie jaren.

Wanneer we naar de percentages kijken zien we het verschil tussen Nederland en de regio dan ook over de jaren heen groter worden. In de regio IJsselland is het percentage elk jaar ruim 1,6%, terwijl het in Nederland stijgt van 2% in 2011 tot 2,11% in 2013 (zie figuur 12).

Figuur 12 Percentage J en O cliënten per jaar

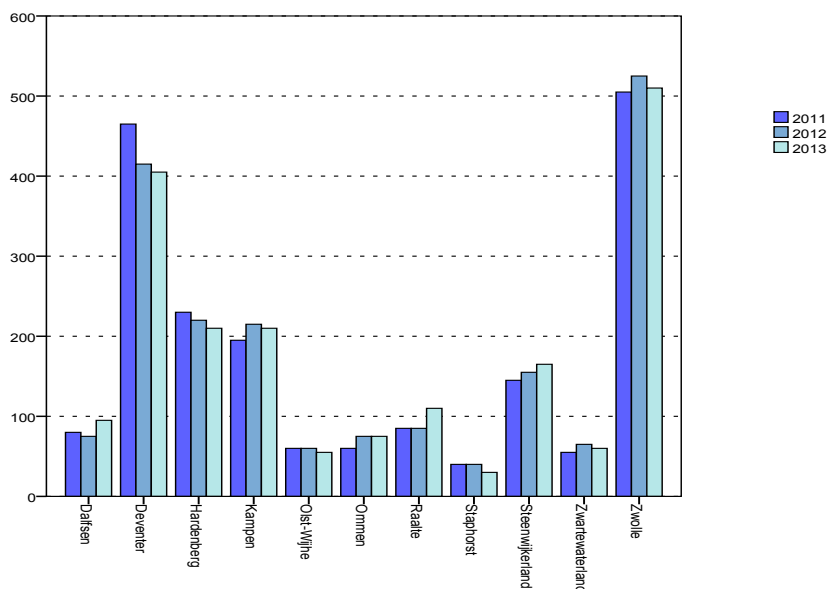

Uitsplitsing naar gemeenten laat een wisselend beeld zien. Zo zien we in Deventer en Hardenberg een lichte daling over de jaren en zien we een lichte stijging in Raalte en Steenwijkerland. In de overige gemeenten zien we kleine schommelingen (zie figuur 13).

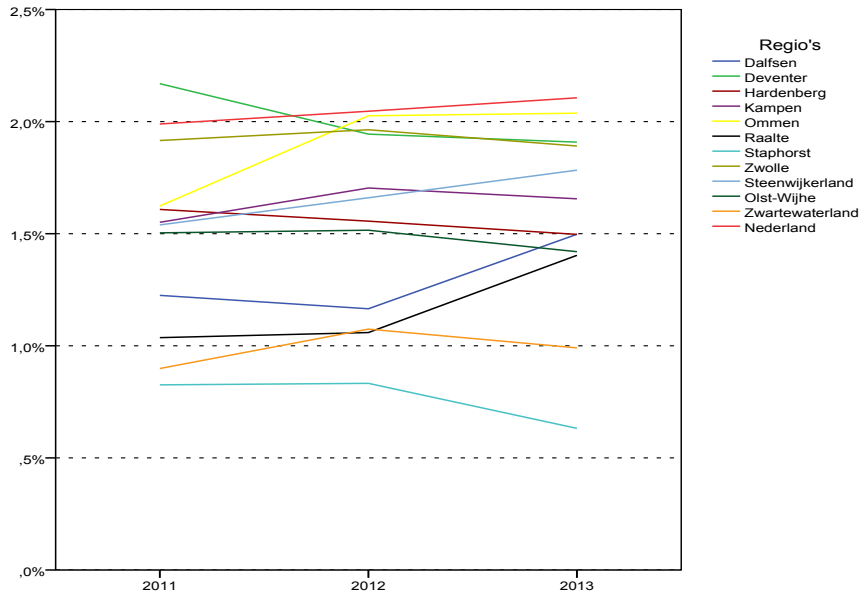
Kijken we naar het percentage 0-18-jarigen in de Jeugd- en Opvoedhulp (zie figuur 14), dan valt op dat alle gemeenten in IJsselland een relatief lager gebruik kennen dan het Nederlands gemiddelde. Ook hier zien we dat Zwolle en Deventer procentueel hoog scoren, maar in 2013 kende Ommen het hoogste percentage 0-18-jarigen dat van Jeugd- en Opvoedhulp gebruik maakte. Staphorst en Zwartewaterland kennen juist een relatief zeer laag gebruik.

Tussen 2011 en 2013 zien we relatief sterke toenames in het gebruik in Ommen, Steenwijkerland, Dalfsen en Raalte. Vooral in Deventer zien we een relatief sterke afname in het gebruik.

Figuur 13 Aantal J en O cliënten per gemeente 2011-2013

Figuur 14 Percentage J en O cliënten per gemeente 2011-2013

Ambulante jeugdzorg

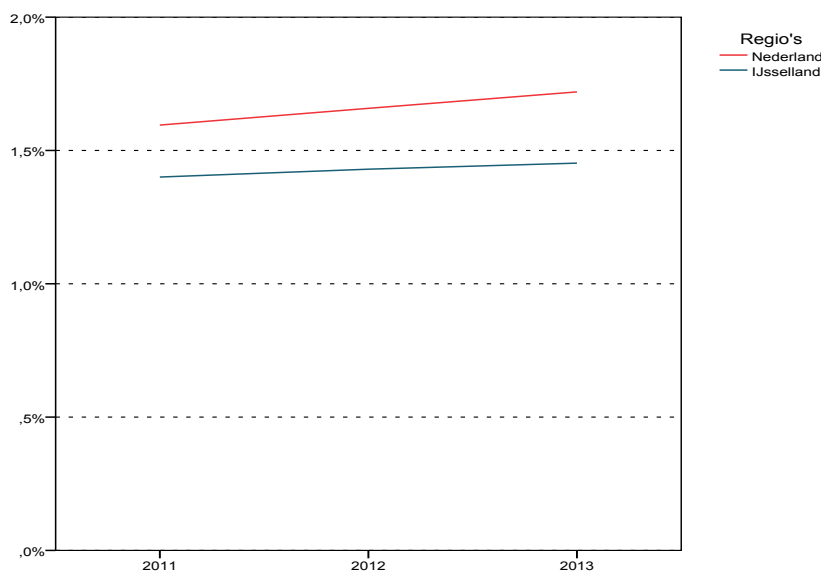
De Jeugd en Opvoedhulp kan worden onderscheiden in ambulante jeugdzorg, dagbehandeling, residentiële jeugdzorg en pleegzorg.

Al deze zorgvormen worden hieronder besproken en weergegeven op dezelfde wijze als hiervoor.

De ambulante jeugdzorg is traditioneel de zorgvorm met de meeste cliënten in de Jeugd- en Opvoedhulp. We zien zowel landelijk als in de regio een lichte stijging, waarbij de stijging landelijk iets hoger is dan de stijging in de regio IJsselland (zie figuur 81 in Bijlage 1).

Dit beeld zien we terug in het percentage cliënten in de ambulante jeugdzorg (zie figuur 15). Beide lijnen gaan licht omhoog, maar de landelijke lijn gaat wat steiler dan de regionale.

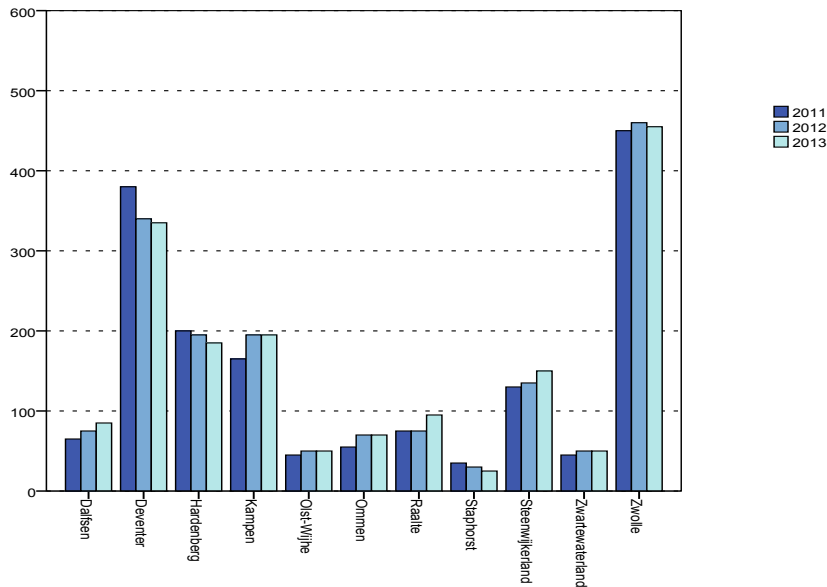
Figuur 15 Percentage cliënten ambulante jeugdzorg per regio 2011-2013

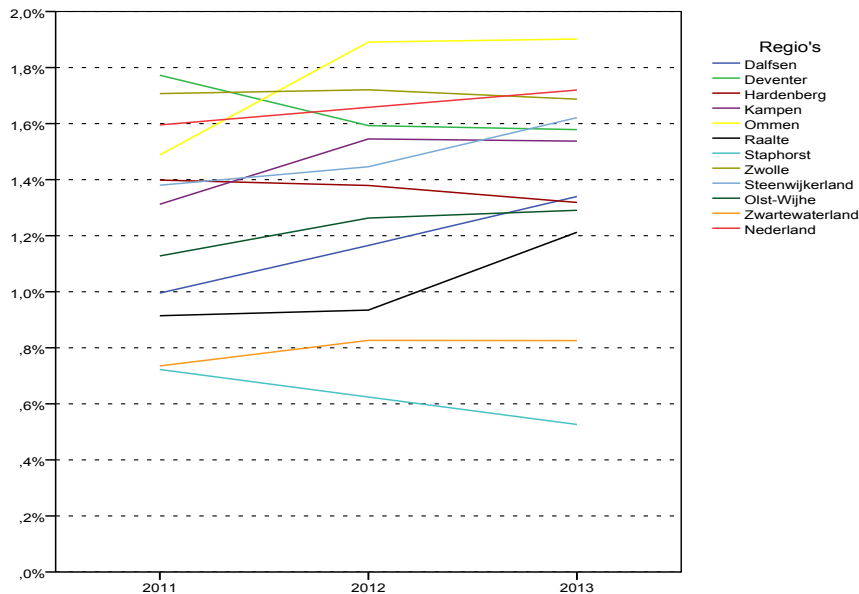
Wanneer we vergelijken tussen de IJssellandse gemeenten zien we een geleidelijke daling in Deventer, Hardenberg en Staphorst, een stijging in Dalfsen, Ommen, Raalte en Steenwijkerland en een min of meer constant beeld in de overige gemeenten (zie figuur 16).

Vertaald naar percentages 0-18 jarige gebruikers (zie figuur 17) zien we een soortgelijk beeld. Alleen Ommen heeft in 2013 een hoger percentage cliënten in de ambulante jeugdzorg dan het Nederlands gemiddelde. Ook Zwolle, Deventer, Kampen en Steenwijkerland zitten nog in de buurt van het landelijk gemiddelde. De andere gemeenten hebben duidelijk een lager percentage. Vooral in Staphorst leidt de daling over de jaren heen tot een heel laag percentage in 2013 (0,5%); ook Deventer kent een relatief sterke daling.

Figuur 16 Aantal cliënten ambulante jeugdzorg per gemeente 2011-2013

Figuur 17 Percentage cliënten ambulante jeugdzorg per gemeente 2011-2013

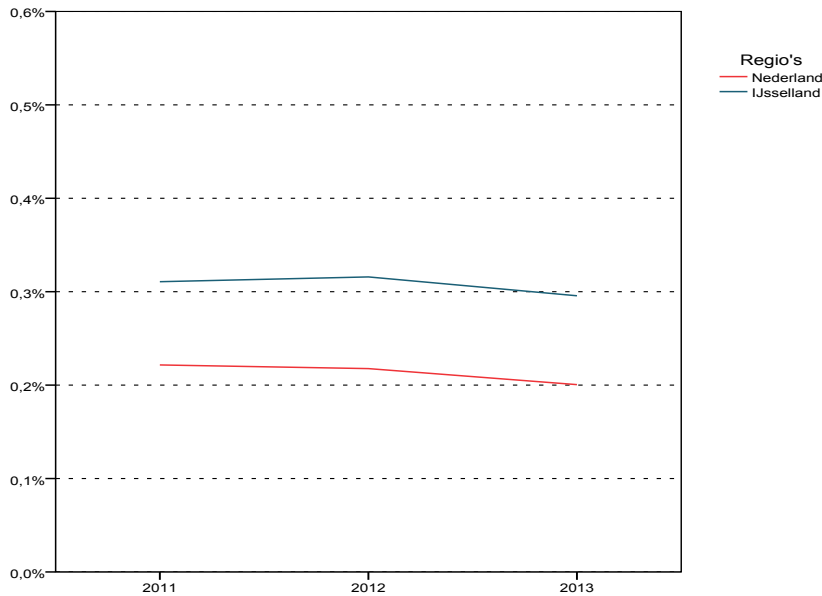

Dagbehandeling

Dagbehandeling is de zorgvorm met de minste cliënten in de Jeugd- en Opvoedhulp. Het totaal aantal cliënten in Nederland en IJsselland wordt weergegeven in figuur 82 in Bijlage 1. In tegenstelling tot de ambulante jeugdzorg zien we hier landelijk een daling over de jaren. Vooral in 2013 is deze daling fors (8,5%). In de regio IJsselland zien we eerst een lichte stijging en daarna in 2013 een daling.

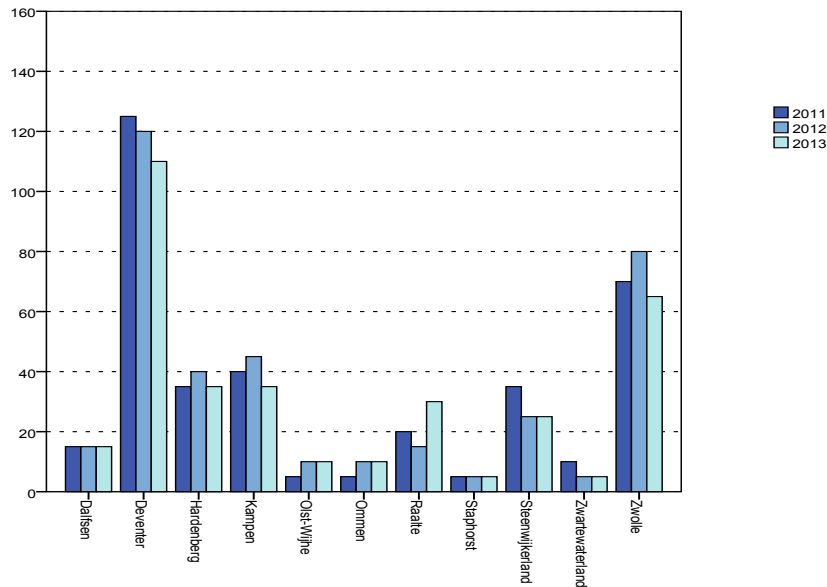
Percentueel zien we dat de dagbehandeling in IJsselland meer voorkomt dan gemiddeld in Nederland. Hoewel het hier, zoals eerder vermeld, om de zorgvorm met de minste cliënten gaat, is het percentage in IJsselland relatief een stuk hoger dan gemiddeld in Nederland (figuur 18).

Figuur 18 Percentage cliënten dagbehandeling per regio 2011-2013

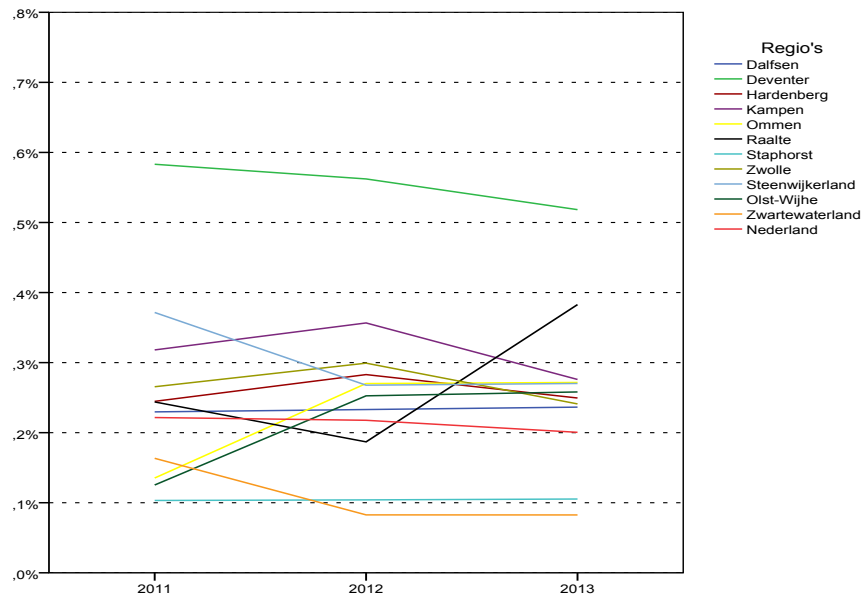

In figuur 19 zien we per gemeente het gebruik van dagbehandeling. Deventer kent veel meer cliënten dagbehandeling dan in Zwolle. Maar Deventer is ook de enige gemeente waar we een constante daling zien over de jaren heen. In andere gemeenten zien we meer schommelingen.

Figuur 19 Aantal cliënten dagbehandeling per gemeente 2011-2013

Figuur 20 Percentage cliënten dagbehandeling per gemeente 2011-2013

Wanneer we naar het percentage 0-18-jarigen kijken dat gebruik maakt van dagbehandeling, valt eens te meer op hoeveel meer cliënten dagbehandeling in Deventer voorkomen (zie figuur 20). De lijn van Deventer ligt ver boven alle andere gemeenten. De lijn van Zwolle loopt ongeveer door het midden. Er zijn in 2013 twee gemeenten met een lager percentage cliënten in de dagbehandeling dan het landelijk gemiddelde: Staphorst en Zwartewaterland.

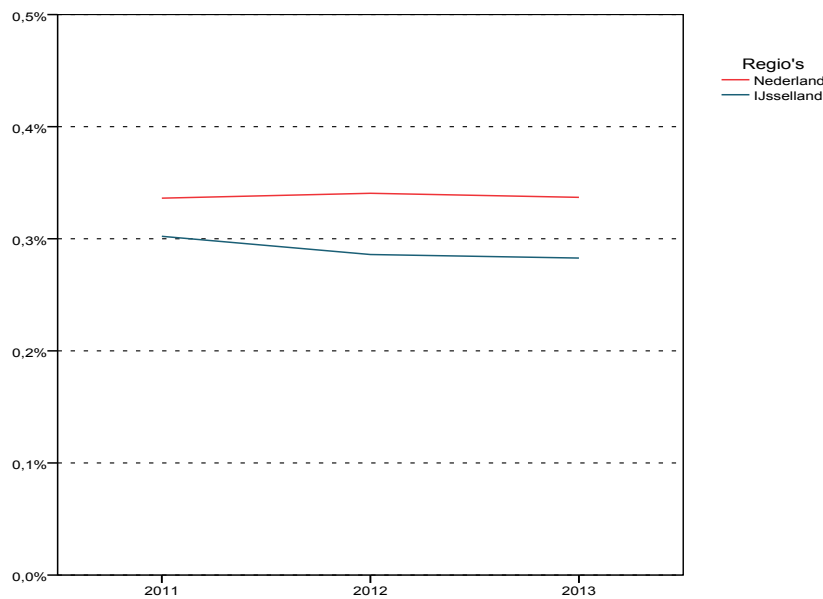
Residentiële jeugdzorg

Ook de residentiële jeugdzorg behoort wat betreft het aantal cliënten tot de kleinere zorgvormen.

Dit zien we terug in figuur 83 in Bijlage 1, waarin we het aantal cliënten in de residentiële jeugdzorg in Nederland en IJsselland zien. Zowel landelijk als regionaal is dit beeld heel constant, we zien hele kleine schommelingen tussen de jaren.

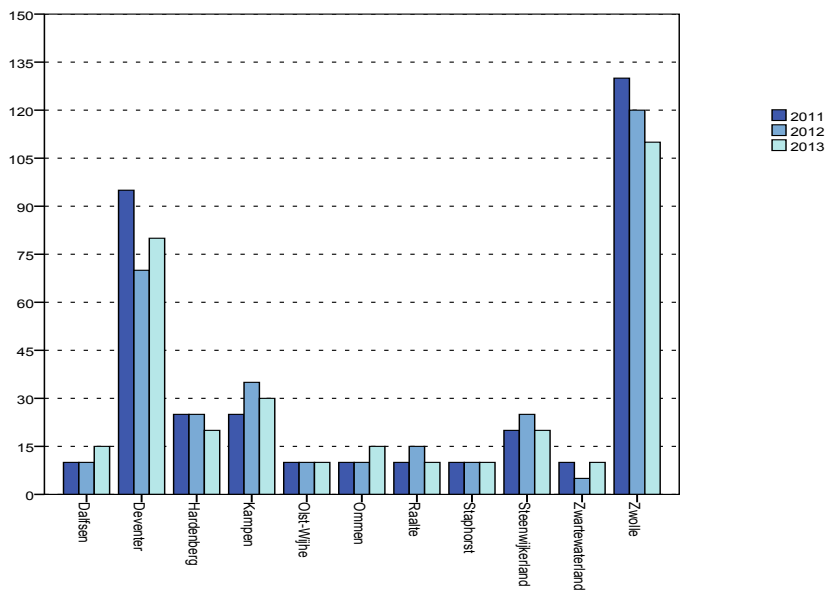
In relatief opzicht zien we eenzelfde beeld (zie figuur 21). In de regio IJsselland komen relatief wat minder 0-18-jarigen in de residentiële jeugdzorg terecht.

Figuur 21 Percentage cliënten residentiële jeugdzorg per regio 2011-2013

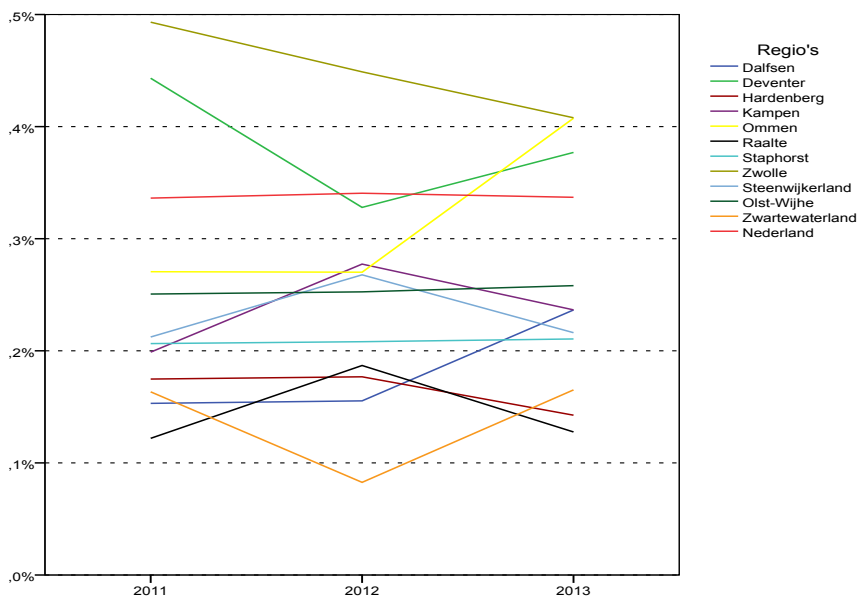
In de vergelijking tussen de gemeenten zien we dat Zwolle het hoogste aantal jeugdigen in de residentiële jeugdzorg heeft; wel zien we in Zwolle een sterke afname tussen 2011 en 2013 (zie figuur 22).

Figuur 22 Aantal cliënten residentiële jeugdzorg per gemeente 2011-2013

Het percentage 0-18-jarigen staat weergegeven in figuur 23. Drie gemeenten hebben in 2013 een hoger percentage dan het landelijk gemiddelde: Zwolle, Ommen en Deventer. Zwolle kent een sterke relatieve daling, Ommen in 2013 een relatief sterke stijging. In het geval van Ommen moet bedacht worden dat het in absolute zin om lage aantallen gaat. Het relatieve gebruik van residentiële zorg ligt in 2013 in Zwartewaterland, Raalte en Hardenberg het laagst.

Figuur 23 Percentage cliënten residentiële jeugdzorg per gemeente 2011-2013

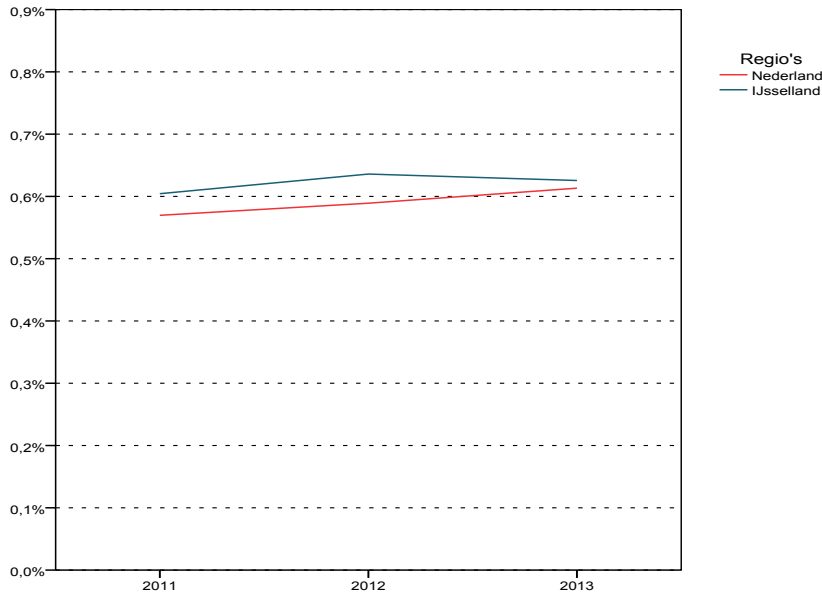
Pleegzorg

De pleegzorg is wat betreft gebruik na de ambulante zorg de meest omvangrijke vorm van Jeugd- en Opvoedhulp. In figuur 84 in Bijlage 1 staat het aantal cliënten in de pleegzorg in Nederland en IJsselland weergegeven. Landelijk zien we een lichte stijging over de jaren heen. In de regio IJsselland zien we een toename tussen 2011 en 2012 en een (geringere) afname tussen 2012 en 2013.

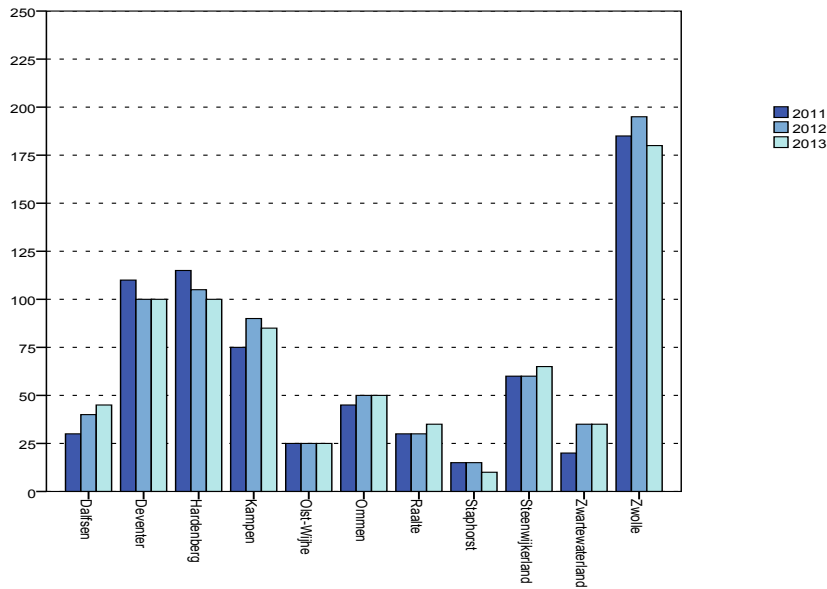
Het percentage 0-18-jarigen in de pleegzorg in Nederland en IJsselland wordt getoond in figuur 24. In IJsselland zitten er relatief iets meer 0-18-jarigen in pleegzorg.

Figuur 24 Percentage cliënten pleegzorg per regio 2011-2013

In de vergelijking tussen gemeenten zien we tot nu toe steeds de meeste gebruikers in Zwolle en Deventer. Bij de pleegzorg zien we nog steeds het meeste gebruikers in Zwolle, maar kent Deventer een aantal dat vergelijkbaar is met dat van Hardenberg en (in mindere mate) Kampen (zie figuur 25). In Dalfsen zien we een sterke stijging tussen 2011 en 2013.

Figuur 25 Aantal cliënten pleegzorg per gemeente 2011-2013

Figuur 26 Percentage cliënten pleegzorg per gemeente 2011-2013

Het percentage 0-18-jarigen in de pleegzorg per gemeente laat een opvallend beeld zien. In Ommen is het percentage pleegkinderen extreem veel hoger dan in de andere gemeenten en Nederland gemiddeld. In Deventer zien we, in vergelijking met de andere zorgvormen, een opvallend laag percentage pleegkinderen. Ook in Staphorst is het percentage pleegkinderen zeer laag.

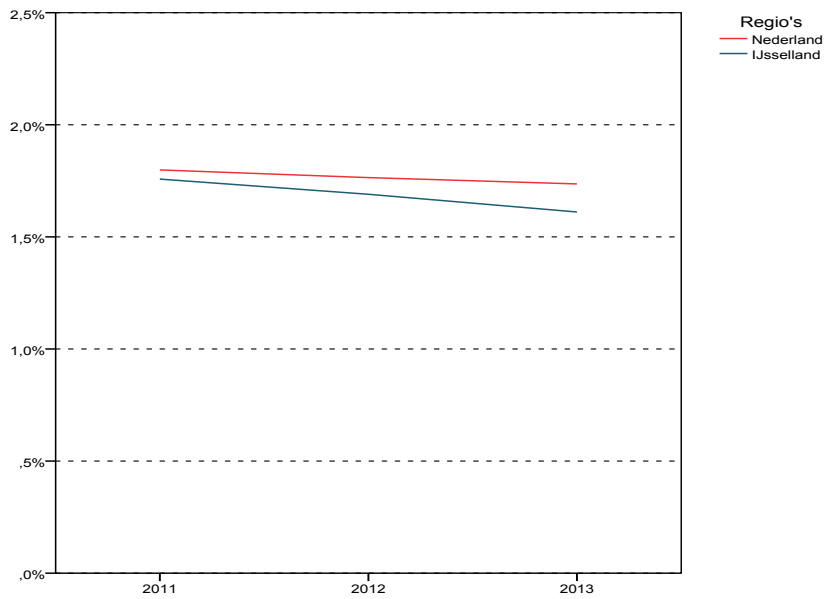
2.4 Bureau Jeugdzorg hulp

De zorgvormen die vallen onder Bureau Jeugdzorg hulp zijn de Jeugdbescherming (OTS en Voogdij) en de Jeugdreclassering. Als eerste bespreken we het totaal aantal cliënten in deze vorm van jeugdzorg. Qua omvang is het aantal cliënten in Bureau Jeugdzorg hulp iets lager dan het aantal cliënten in Jeugd en Opvoedhulp.

Het beeld in Nederland en IJsselland wordt weergegeven in figuur 85 in Bijlage 1. In zowel Nederland als in IJsselland is sprake van een lichte daling over de jaren heen.

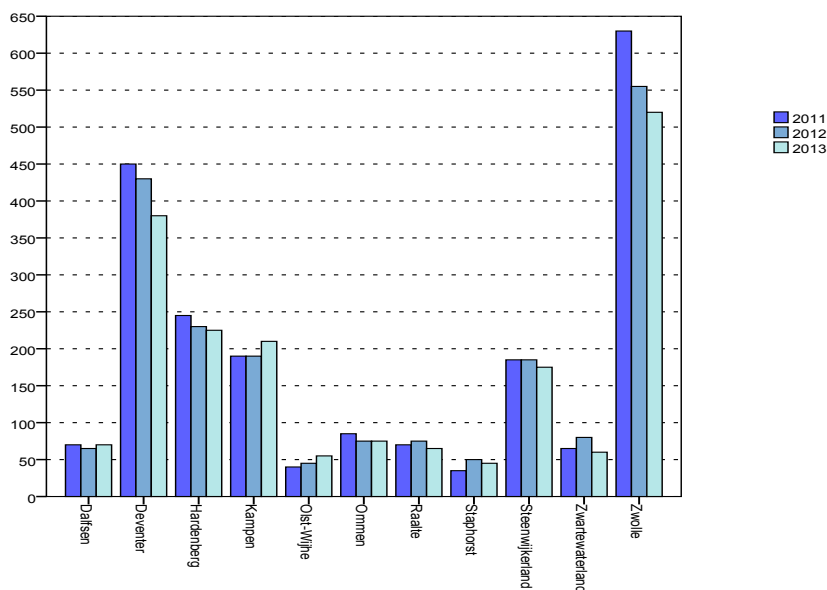
Wanneer we het percentage 0-18-jarigen in Bureau Jeugdzorg bekijken zien we dat er landelijk relatief iets meer jeugdigen in deze zorgvorm voorkomen dan in de regio IJsselland (zie figuur 27). In de regio IJsselland is de daling iets sterker dan landelijk.

Figuur 27 Percentage cliënten BJJZ hulp per regio 2011-2013

In de cijfers per gemeente (figuur 28) zien we dat in Zwolle en Deventer het aantal cliënten bij Bureau Jeugdzorg het hoogst is, maar ook dat in deze gemeenten een behoorlijke daling waarneembaar is tussen 2011 en 2013.

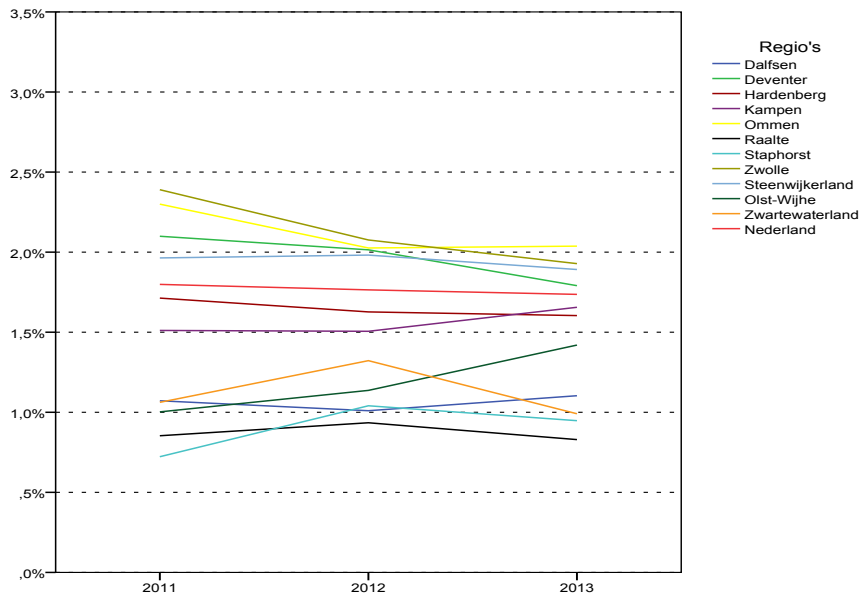
Figuur 28 Aantal cliënten BJJZ per gemeente 2011-2013

Ook in de gemeente Hardenberg zien we een (geringere) afname. In Olst-Wijhe is sprake van een lichte stijging van het aantal cliënten BJJZ.

De figuur met het percentage 0-18-jarigen BJJZ-gebruikers per gemeente (figuur 29) laat zien dat in 2013 in Ommen relatief de meeste cliënten in deze zorgvorm zitten.

Figuur 29 Percentage cliënten BJZ per gemeente 2011-2013

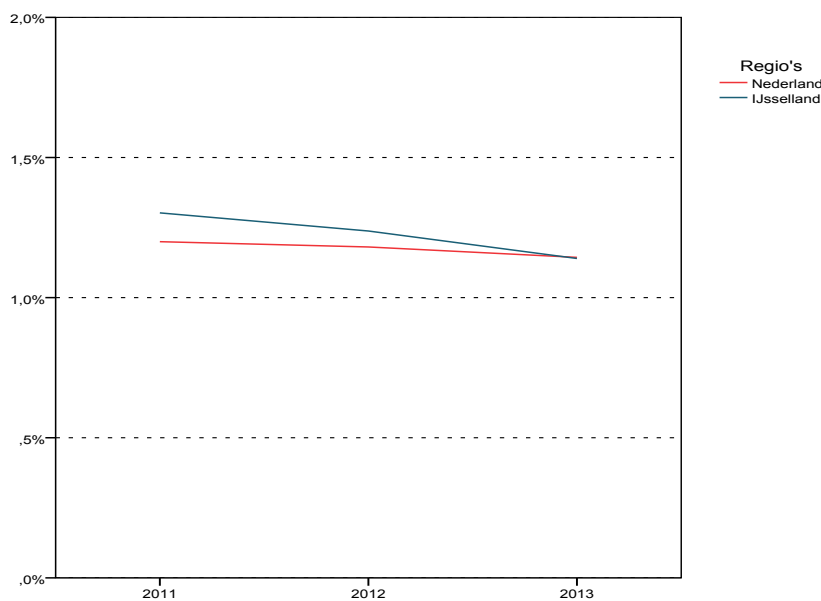
Het laagste percentage wordt gevonden in Raalte. Over het algemeen liggen de percentages (zeker in 2013) van de meeste gemeenten rond het landelijke cijfer; in Dalfsen, Raalte, Staphorst en Zwartewaterland ligt het percentage wat lager.

Jeugdbescherming (OTS en Voogdij)

Het aantal cliënten in de jeugdbescherming wordt onderscheiden naar OTS en Voogdij weergegeven. Als eerste geven we het aantal cliënten met een OTS weer, voor Nederland en IJsselland.

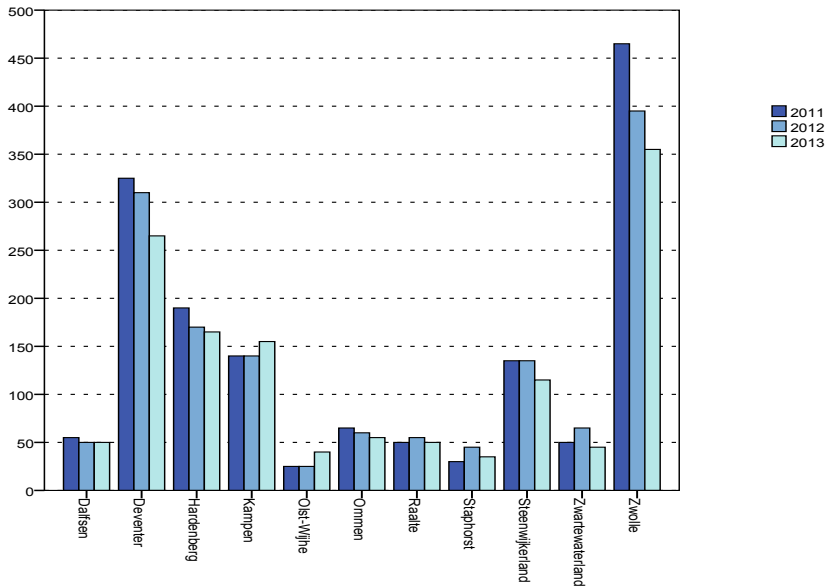
Zowel landelijk als regionaal zien we in absolute zin een geleidelijke afname tussen 2011 en 2013 (figuur 86 in Bijlage 1). Het percentage jeugdigen in OTS (figuur 30) laat zien dat in 2011 het percentage in IJsselland wat hoger lag dan het landelijk percentage, maar dat in 2013 beide percentages exact gelijk zijn.

Figuur 30 Percentage cliënten OTS per regio 2011-2013

In figuur 31 en 32 zien we het beeld ten aanzien van 0-18-jarigen met een OTS per gemeente. In Zwolle is het aantal jeugdigen met OTS het hoogst, daarna volgt Deventer.

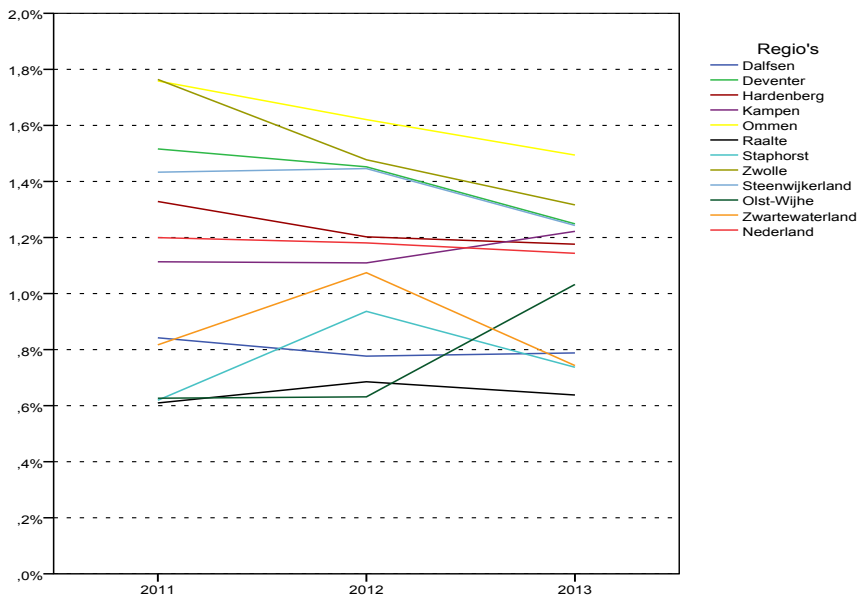
Figuur 31 Aantal cliënten OTS per gemeente 2011-2013

In beide gemeenten zien we een sterke afname van het aantal jeugdigen met een OTS tussen 2011 en 2103. In Hardenberg zien we een wat geringere afname.

Er zijn zes gemeenten waar in 2013 het percentage jeugdigen met een OTS boven het Nederlands gemiddelde ligt: Zwolle, Deventer, Hardenberg, Steenwijkerland, Ommen en Kampen (zie figuur 32).

Figuur 32 Percentage cliënten OTS per gemeente 2011-2013

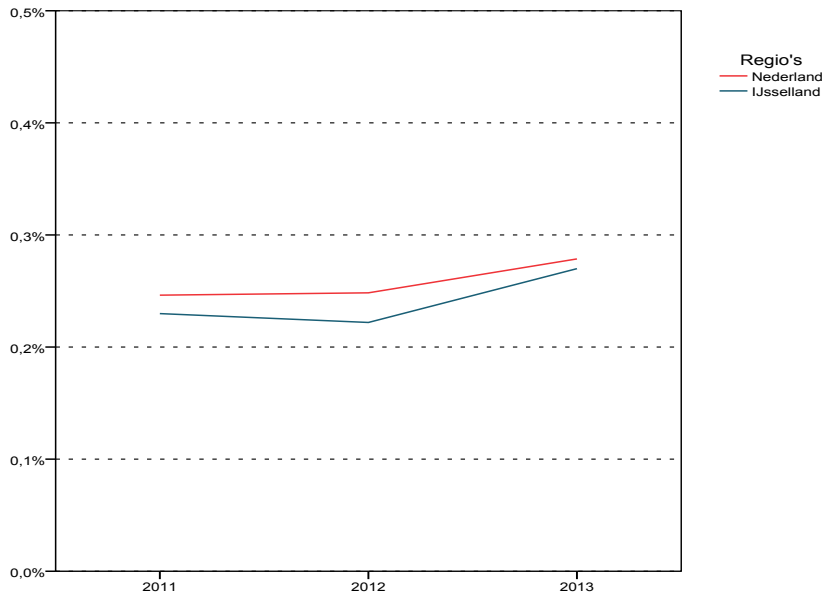
In de vijf eerst genoemde zien we tussen 2011 en 2013 een afname van het percentage jeugdigen met een OTS, terwijl in de laatst genoemde juist sprake is van een toename. Ook in Olst-Wijhe zien we relatief een sterke toename van 2012 naar 2013.

Qua omvang is de voogdij één van de kleinere sectoren binnen de voormalige provinciale jeugdzorg.

Dit zien we ook als we het aantal cliënten in de regio IJsselland en Nederland nader beschouwen (zie figuur 87 in Bijlage 1). Zowel landelijk als regionaal zien we een aanzienlijke toename tussen 2012 en 2013.

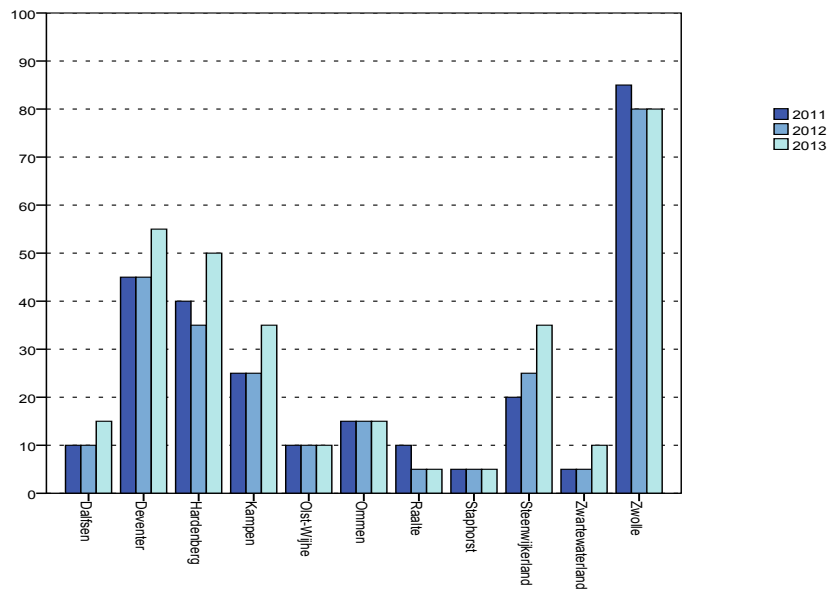
De lijnen met het percentage Voogdij cliënten over de jaren heen (figuur 33) laten zien dat de percentages landelijk en regionaal erg dicht bij elkaar liggen (0,27% in 2013 in IJsselland en 0,28% in Nederland). De toename tussen 2012 en 2013 zien we terug in het relatieve gebruik.

Figuur 33 Percentage Voogdij cliënten per regio 2011-2013

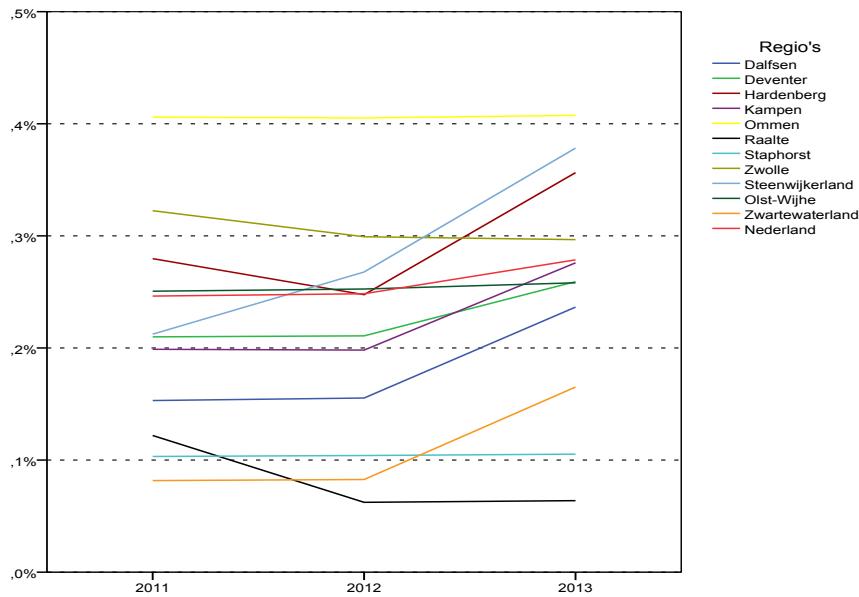
In absolute aantallen is het aantal jeugdigen met voogdij het hoogst in Zwolle (zie figuur 34). Het aantal jeugdigen met voogdij is in 2013 in Hardenberg bijna net zo hoog als in Deventer.

Figuur 34 Aantal cliënten Voogdij per gemeente 2011-2013

Waar we in Zwolle en Raalte in 2013 een lager aantal jeugdigen met voogdij zien dan in 2011, zien we in een aantal gemeenten een ander beeld: Deventer, Hardenberg, Dalfsen, Kampen, Steenwijkerland en Zwartewaterland. Daar ligt het aantal jeugdigen met voogdij in 2013 juist hoger dan in 2011.

Figuur 35 Percentage Voogdij cliënten per gemeente 2011-2013

In 2011 stak het percentage jeugdigen met voogdij cliënten in Ommen nog ver boven de andere gemeenten uit, maar doordat het in Ommen gelijk bleef en in de zes hierboven genoemde gemeenten (Deventer, Hardenberg, Dalfsen, Kampen, Steenwijkerland en Zwartewaterland) sterk is gestegen, zien we nu Steenwijkerland en Hardenberg meer in de buurt van Ommen (zie figuur 35). Naast Ommen, Steenwijkerland en Hardenberg zit in 2013 ook Zwolle nog iets boven het landelijk gemiddelde, ondanks de dalende trend. Het percentage jeugdigen met voogdij is in Raalte in 2013 met 0,06% zeer laag.

Jeugdreclassering

De jeugdreclassering gaat over jongeren die een delict hebben gepleegd vóór de jeugdige de leeftijd van 23 bereikt en hij/zij veroordeeld kan worden via het jeugdstrafrecht. In circa 45% van de gevallen gaat het om 12-18-jarigen, in circa 55% om 18-23-jarigen. Hierdoor berekenen we de percentages cliënten jeugdreclassering dan ook op basis van het totaal aantal jongeren van 12-23 jaar.

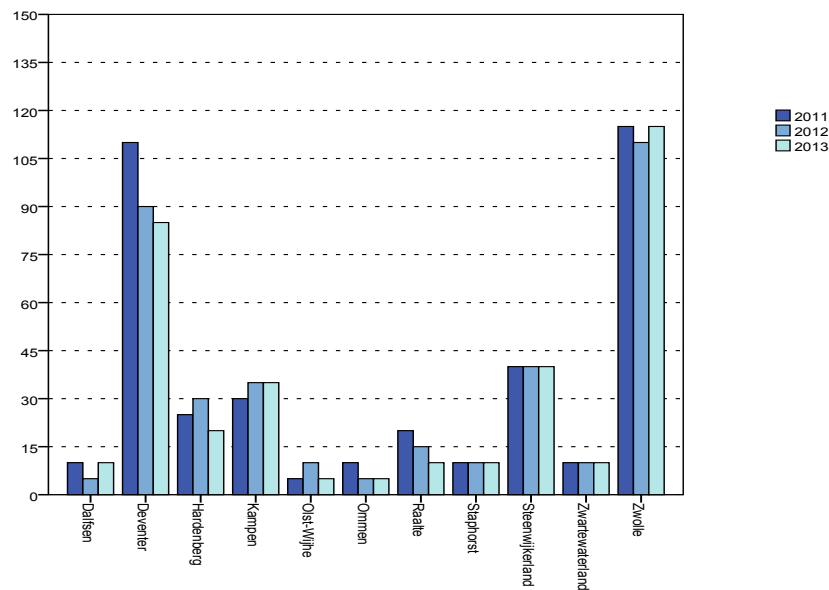
Het totaal aantal cliënten in de jeugdreclassering in IJsselland en Nederland wordt weergegeven in figuur 88 in Bijlage 1 en het percentage jongeren in de jeugdreclassering in figuur 36. Het absolute aantal jongeren met jeugdreclassering is in IJsselland tussen 2011 en 2013 afgenomen van 385 naar 345. Ook landelijk is er sprake van een afname in deze periode. Het percentage jongeren in de jeugdreclassering is in IJsselland duidelijk lager is dan landelijk; ook hier zien we tussen 2011 en 2013 een afname (figuur 36).

Figuur 36 Percentage cliënten jeugdreclassering per regio 2011-2013

Het aantal jongeren met jeugdreclassering is in Zwolle en Deventer het hoogst (figuur 37). In Zwolle blijft het absolute aantal tussen 2011 en 2013 min of meer gelijk, waar we in Deventer een aanzienlijke daling zien. Ook in Raalte zien we een (forse) daling. In geen van de gemeenten is sprake van een sterke stijging tussen 2011 en 2013.

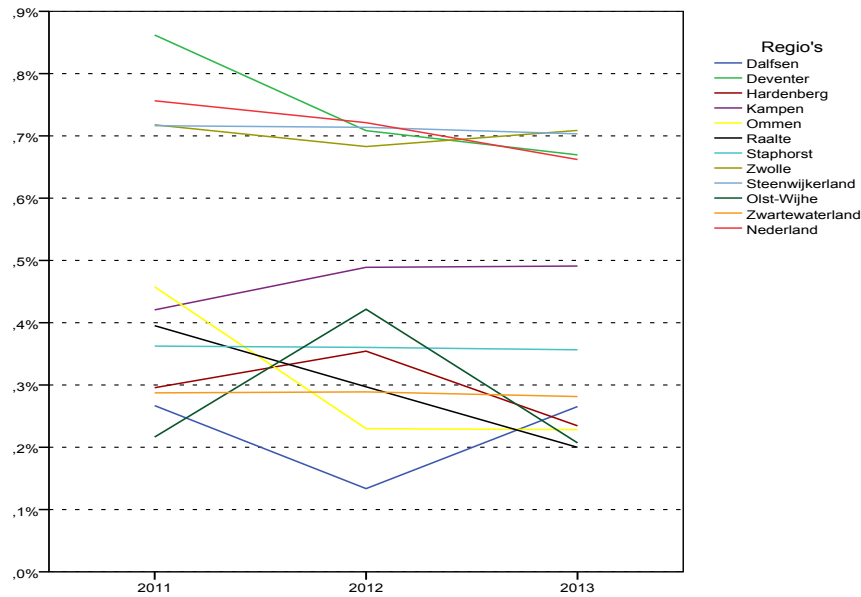
Figuur 37 Aantal cliënten jeugdreclassering per gemeente 2011-2013

Het percentage jongeren met jeugdreclassering per gemeente (figuur 38) laat zien dat drie gemeenten een percentage rond het landelijk gemiddelde hebben: Zwolle, Deventer en Steenwijkerland. De overige gemeenten hebben een veel lager percentage.

Figuur 38 Percentage cliënten jeugdreclassering per gemeente 2011-2013

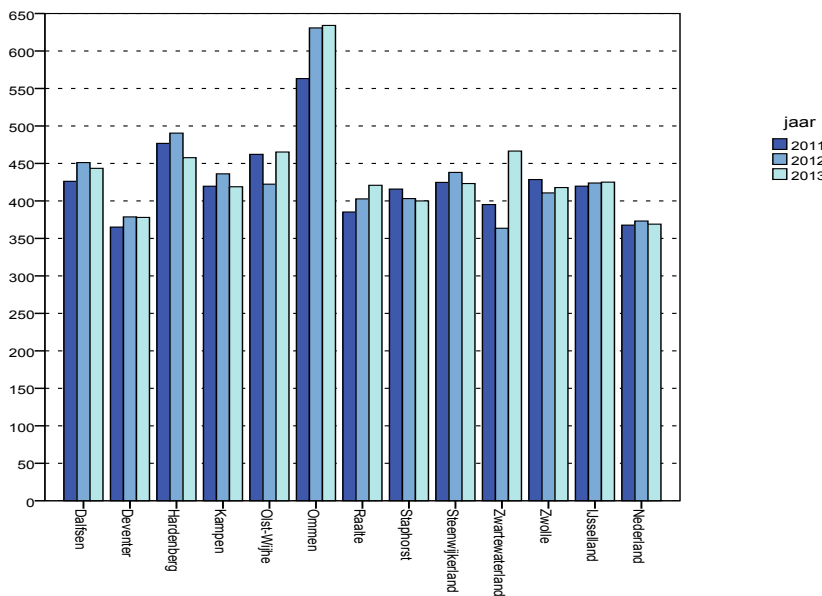
2.5 Zorgduur

Van alle zorgvormen in de voormalig provinciale jeugdzorg is de zorgduur bekend. In deze rapportage is de zorgduur vertaald naar het gemiddeld aantal dagen zorg per cliënt. Als eerste bekijken we de duur van de totale jeugdzorg, daarna gaan we in op alle afzonderlijke zorgvormen.

De gemiddelde zorgduur per cliënt voor de totale provinciale jeugdzorg in alle gemeenten, regio IJsselland en Nederland wordt weergegeven in figuur 39. De gemiddelde zorgduur is in alle IJssellandse gemeenten hoger dan gemiddeld in Nederland. Het regionaal gemiddelde is in 2011 52 dagen langer dan het landelijk gemiddelde, in 2012 is dit 51 dagen en in 2013 duurt de zorg in de provinciale jeugdzorg 56 dagen langer in de regio IJsselland dan in Nederland gemiddeld. Alleen Deventer kent een gemiddelde zorgduur die vergelijkbaar is met het Nederlands gemiddelde. Ommen kent juist een relatief lange zorgduur van gemiddeld 634 dagen in 2013.

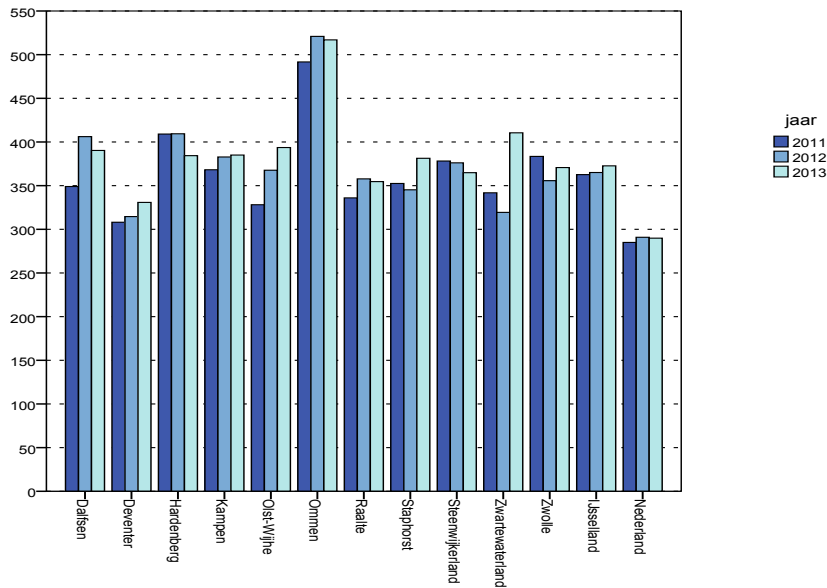
Landelijk en regionaal varieert de zorgduur per cliënt weinig over de jaren. Per gemeente zijn er soms wat sterker schommelingen, met name in Ommen en Zwartewaterland.

Figuur 39 Zorgduur in dagen per cliënt gehele provinciale jeugdzorg per gemeente 2011-2013

De gemiddelde zorgduur in de Jeugd en Opvoedhulp wordt weergegeven figuur 40. Hier zien we in grote lijnen hetzelfde beeld. De gemiddelde zorgduur is in alle IJssellandse gemeenten hoger dan landelijk.

Figuur 40 Zorgduur in dagen per cliënt in J en O hulp per gemeente en regio 2011-2013

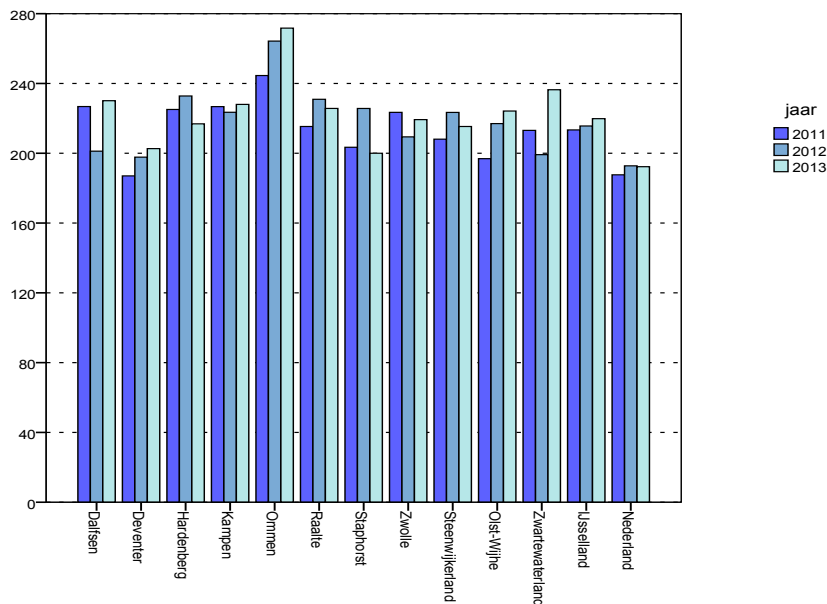

In 2013 is het verschil tussen het landelijk gemiddelde en de regio IJsselland 83 dagen. Ommen kent gemiddeld de langste zorgduur, Deventer de kortste.

De gemiddelde zorgduur per cliënt in de ambulante jeugdzorg laat een iets meer gelijkmatig beeld zien (figuur 41). Nog altijd is de zorgduur in de regio in 2013 28 dagen per cliënt langer dan landelijk gemiddeld, maar de onderlinge gemiddelden liggen dicht bij elkaar.

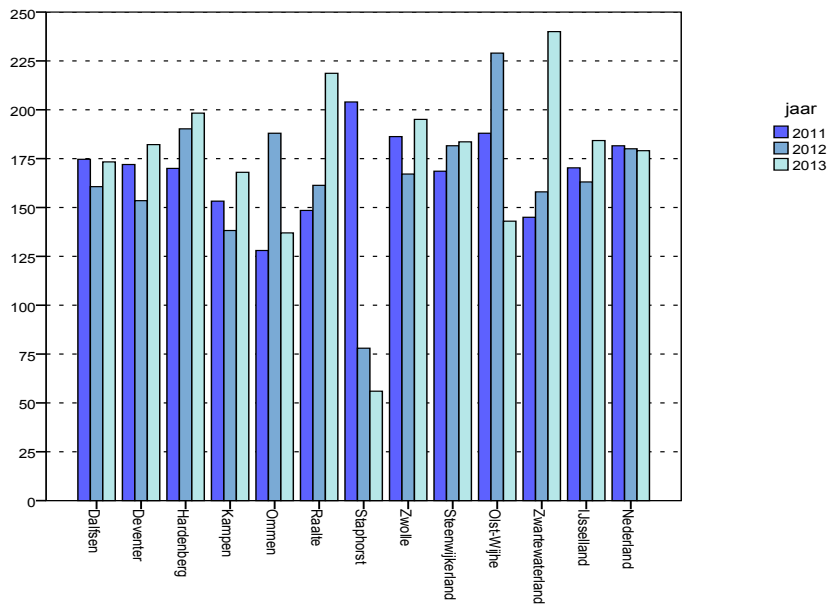
Nog altijd heeft Ommen gemiddeld de langste zorgduur en Deventer de kortste, maar het verschil met de andere gemeenten is een stuk kleiner.

Figuur 41 Zorgduur in dagen per cliënt in ambulante jeugdzorg per gemeente en regio 2011-2013

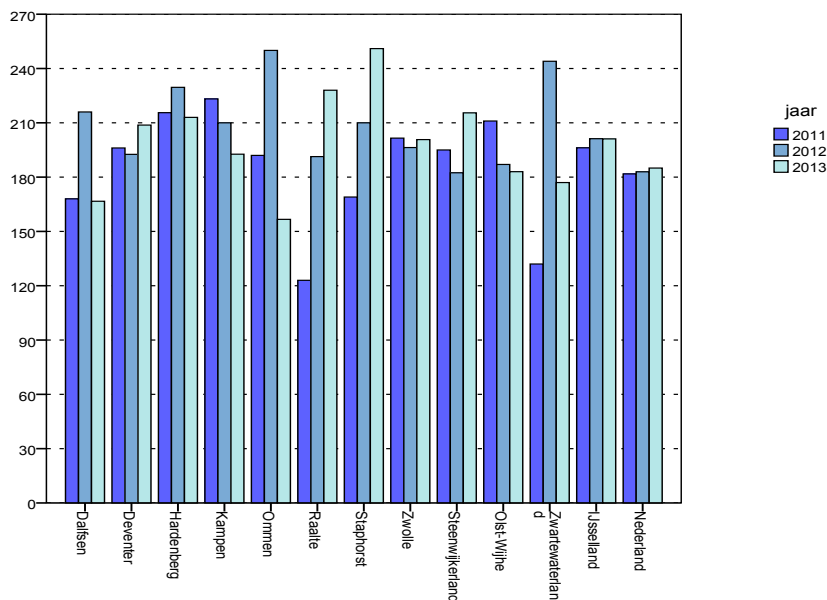
Figuur 42 laat de zorgduur in de dagbehandeling zien. Hier is de gemiddelde zorgduur in de regio in 2013 vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Wel zijn de variaties tussen de gemeenten en jaren hier veel groter. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de dagbehandeling de zorgvorm met de minste cliënten is, zo gaat het in Staphorst in 2013 maar om vijf cliënten.

Figuur 42 Zorgduur per cliënt in dagen dagbehandeling per gemeente en regio 2011-2013

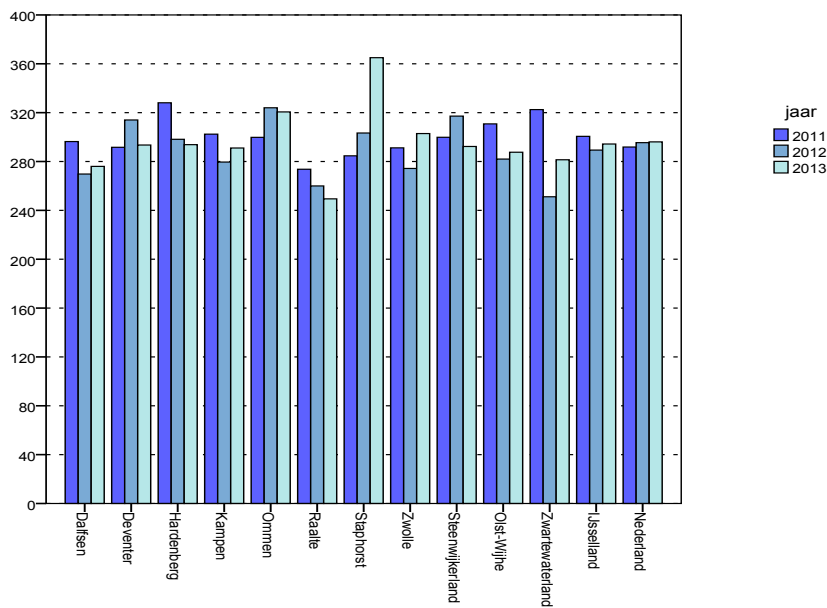
De zorgduur in de residentiële zorg staat weergegeven in figuur 43. Ook hier gaat het om relatief weinig cliënten. Het verschil tussen het landelijk gemiddelde en IJsselland is gering. Gemeentelijk zijn de variaties groter, ook vanwege het geringe aantal cliënten. Zo is de zorgduur in Staphorst in 2013 het langst.

Figuur 43 Zorgduur per cliënt in dagen residentiële zorg per gemeente en regio 2011-2013

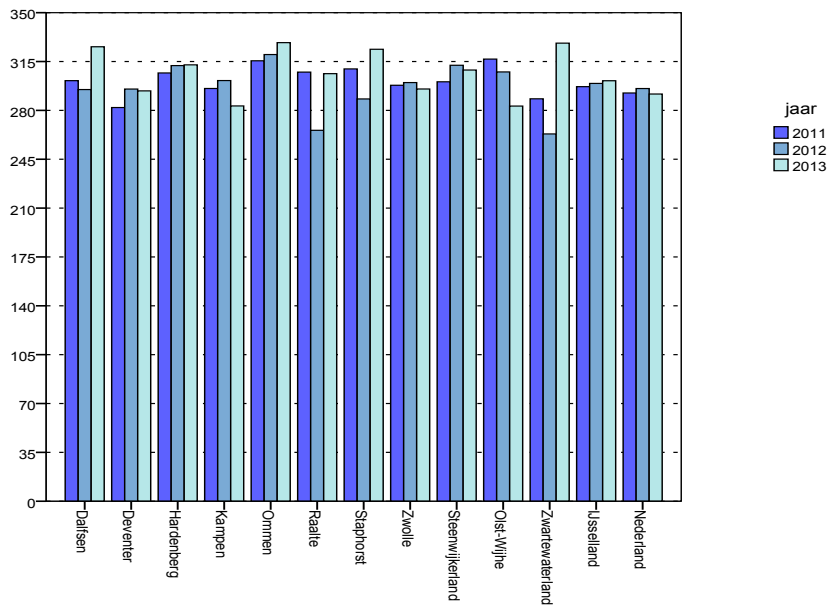
Bij de zorgduur in de pleegzorg zijn de verschillen onderling tussen de IJssellandse gemeenten en in vergelijking met het landelijk gemiddelde gering (figuur 44). Alleen in Staphorst zien we in 2013 een duidelijk langere zorgduur van 365 dagen, tegenover 294 dagen gemiddeld in de regio IJsselland.

Figuur 44 Zorgduur per cliënt in dagen pleegzorg per gemeente en regio 2011-2013

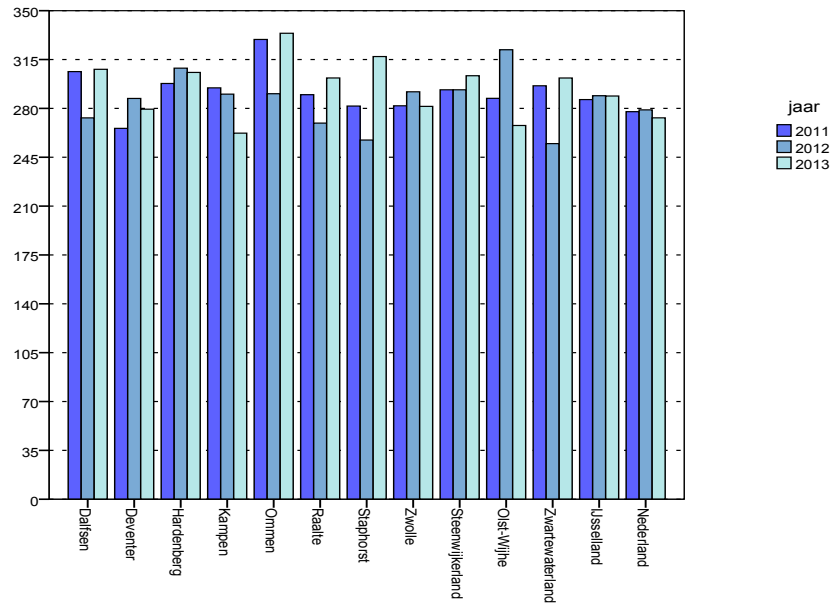
De gemiddelde zorgduur in de totale Bureau Jeugdzorg hulp (Jeugdbescherming en Jeugdreclassering) laat geen grote verschillen tussen IJssellandse gemeenten zien, evenmin als tussen het regionale en landelijke gemiddelde (zie figuur 45).

Figuur 45 Zorgduur in dagen in Bureau Jeugdzorg hulp per cliënt per gemeente 2011-2013

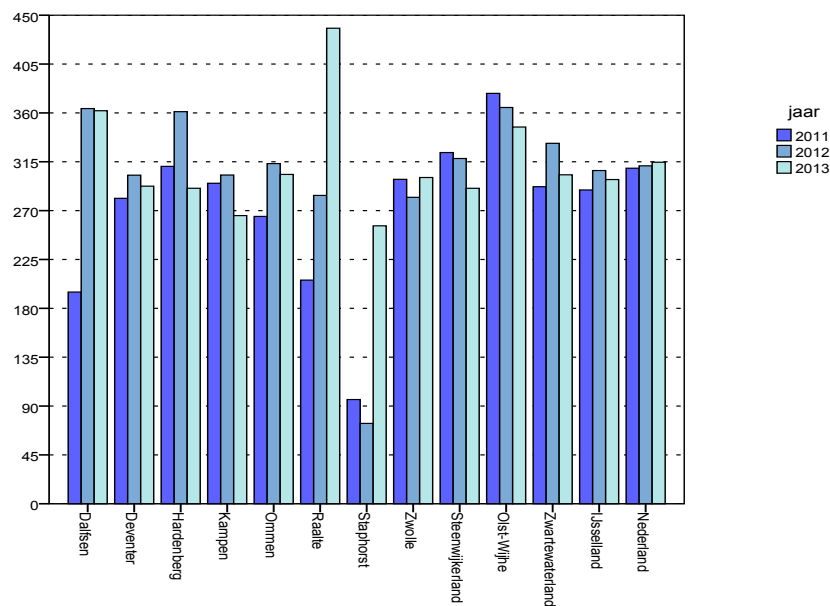
Dat beeld zien we terug bij de OTS (zie figuur 46). Ook hier is de duur in de regio IJsselland vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Figuur 46 Zorgduur in dagen cliënten OTS per cliënt per gemeente 2011-2013

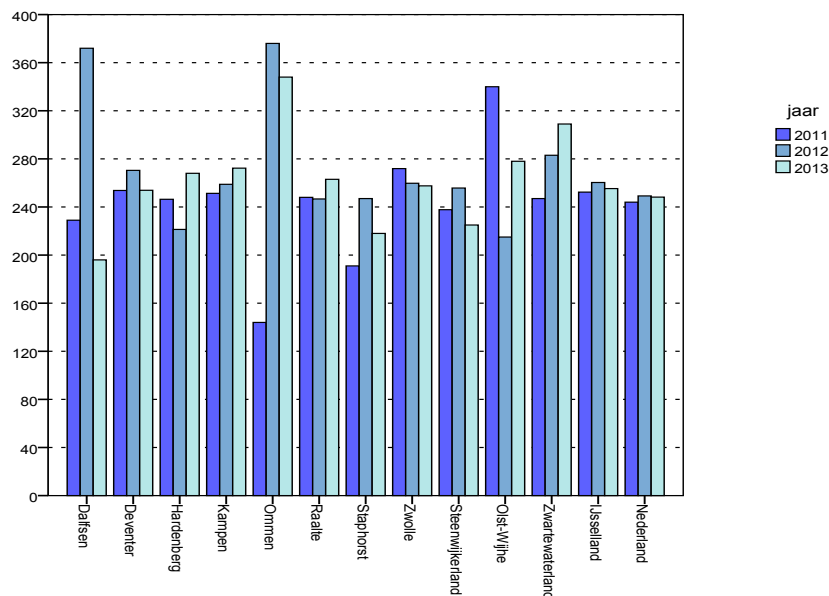
De gemiddelde zorgduur in de voogdij zien we in figuur 47. Hier is wat meer variatie, maar ook hier kunnen deze te maken hebben met het relatief geringe aantal cliënten.

Figuur 47 Zorgduur in aantal dagen cliënten Voogdij per cliënt per gemeente 2011-2013

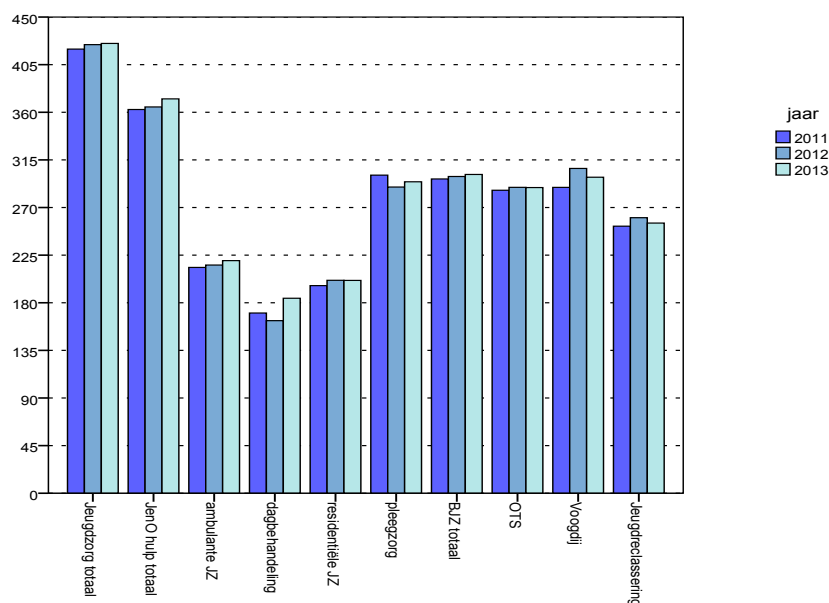
Ook de gemiddelde zorgduur in de jeugdreclassering laat vooral verschillen tussen de kleinere gemeenten zien (figuur 48). Tussen de regio, de grotere gemeenten in de regio en het landelijk gemiddelde zijn de verschillen beperkt in omvang.

Figuur 48 Zorgduur in aantal dagen cliënten Jeugdreclassering per cliënt per gemeente 2011-2013

Ten slotte kijken we nog naar de onderlinge verschillen tussen de zorgvormen in de regio en landelijk (figuur 49 en 50).

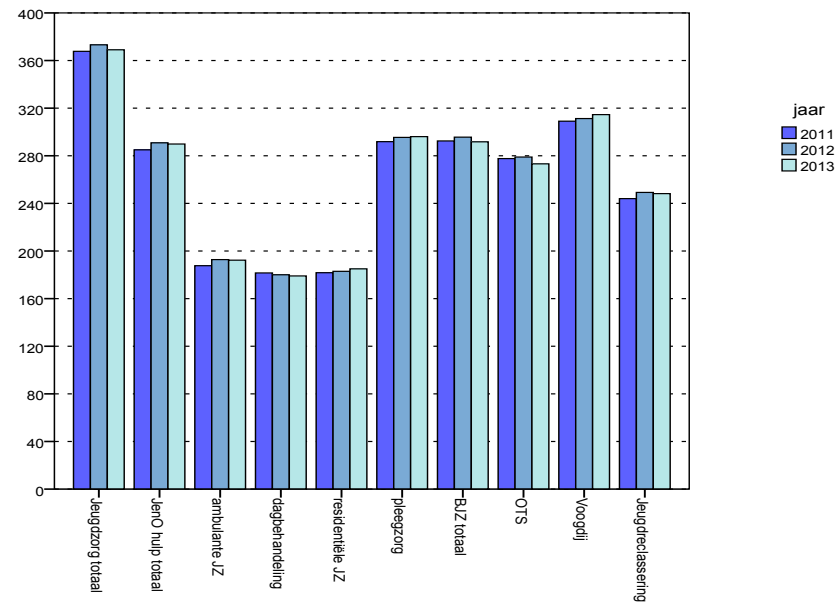
Figuur 49 Zorgduur in dagen alle zorgvormen regio IJsselland 2011-2013

We zien dat de categorie Jeugdzorg totaal gemiddeld het meeste dagen duurt (figuur 49). Dit komt omdat de duur van de cliënten waarbij sprake is van overlap (dus meerdere zorgvormen in één jaar) bij elkaar worden opgeteld. Aangezien bij een aanzienlijk deel van de cliënten overlap voorkomt (zie hoofdstuk 5) is de zorgduur in de totale jeugdzorg met afstand het hoogst. Wanneer we naar de afzonderlijke zorgvormen kijken zien we de langste zorgduur in de pleegzorg, bij de jongeren met OTS en bij de jongeren met Voogdij, allen rond de 290 dagen. De kortste zorgduur zien we bij jongeren in de dagbehandeling en bij jongeren in de residentiële en ambulante Jeugdzorg. Tussen 2011 en 2013 zijn er per zorgvorm geen grote veranderingen in de gemiddelde zorgduur.

Wanneer we dit beeld voor het landelijk gemiddelde laten zien, zien we een redelijk gelijksoortig beeld (figuur 50). Ook hier is de zorgduur het kortst in de dagbehandeling en de residentiële en ambulante Jeugdzorg. De langste zorgduur zien we landelijk bij jongeren met een voogdijmaatregel, op korte afstand gevolgd door de pleegzorg.

Figuur 50 Zorgduur in dagen alle zorgvormen in Nederland 2011-2013

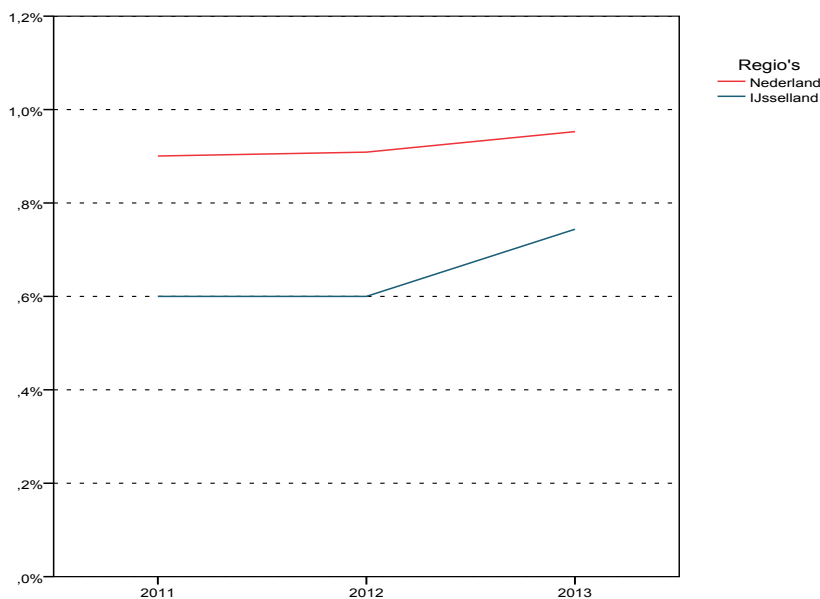
2.6 Advies en Meldpunt Kindermishandeling

In deze paragraaf gaat het over de kinderen waarbij een onderzoek is uitgevoerd door het AMK in het kader van een melding kindermishandeling. We beperken ons hierbij tot de kinderen van 0 tot 18 jaar. Hiervoor is gekozen omdat bij de vaststelling van de gemeentelijke budgetten gebruik is gemaakt van deze deelpopulatie. In theorie kunnen ook jongeren van 18 jaar of ouder bij het AMK gemeld worden, maar feitelijk is het aantal jongeren van 18 jaar of ouder dat wordt gemeld bij de AMK's minimaal. Wanneer we voor de berekening van het percentage wel de hele populatie kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar zouden gebruiken, zal het percentage cliënten onterecht veel lager uitvallen dan wanneer we als deelfactor de 0 tot 18 jarigen gebruiken.

Als we naar het aantal 0-18-jarigen kijken waarbij een onderzoek is uitgevoerd door de AMK's, zien we regionaal en landelijk hetzelfde beeld. Tussen 2011 en 2012 blijft het aantal kinderen constant, daarna stijgt het in 2013 (figuur 89 in Bijlage 1).

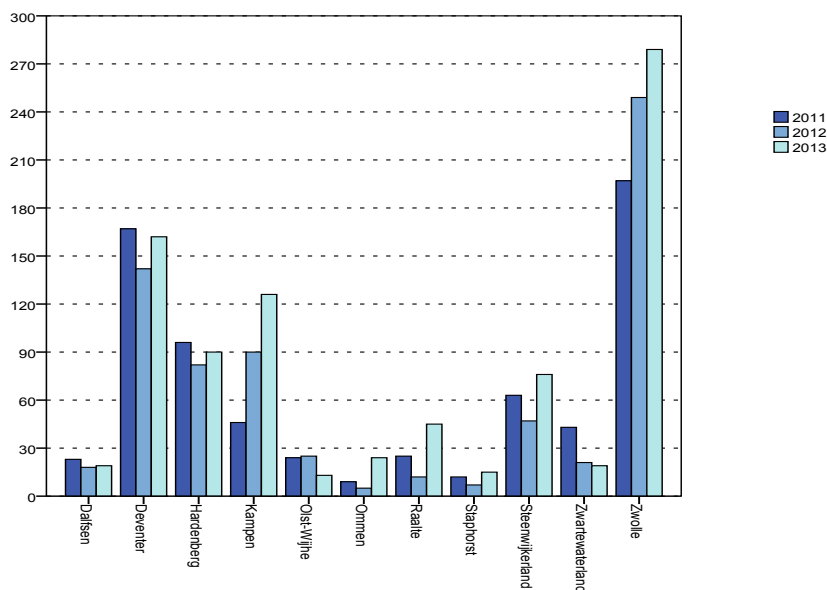
Relatief zien we in IJsselland een duidelijk lager percentage 0-18-jarigen met een onderzoek door het AMK dan gemiddeld in Nederland (figuur 51). De stijging van 2012 naar 2013 is in IJsselland is groter dan in Nederland.

Figuur 51 Percentage cliënten AMK per regio 2011-2013

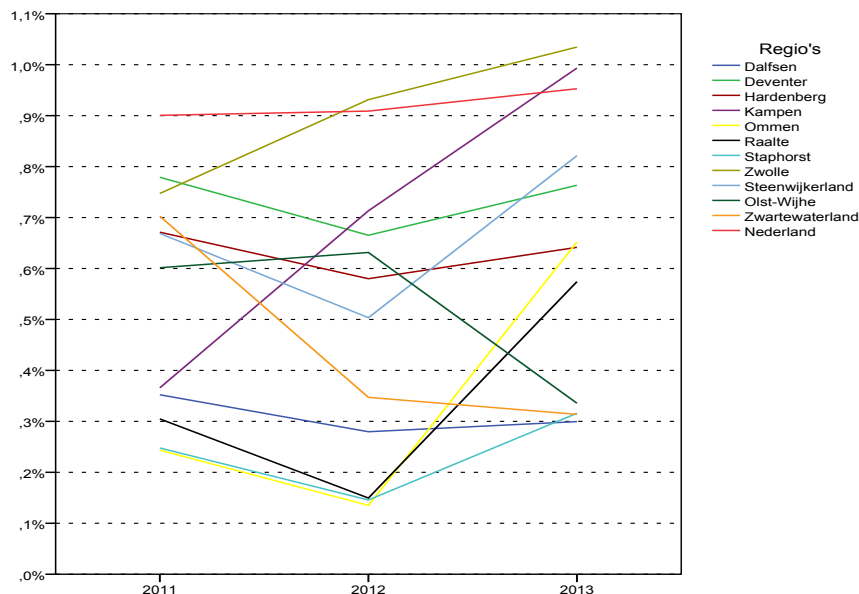
Figuur 52 toont per gemeente het absolute aantal 0-18-jarigen waarbij het AMK onderzoek heeft gedaan. Dat aantal is in Zwolle het hoogst. Op ruime afstand volgen Deventer, Kampen en Hardenberg. In Zwolle is sprake van een sterke stijging tussen 2011 en 2013, evenals in Kampen en Raalte.

Figuur 52 Aantal 0-18-jarigen met AMK-onderzoek per gemeente 2011-2013

Het percentage 0-18-jarigen voor wie een melding bij het AMK is gedaan dat tot een onderzoek heeft geleid (figuur 53) ligt in de meeste gemeenten in IJsselland onder het landelijk gemiddelde. Zwolle en Kampen vormen in 2013 de uitzondering, mede door de sterke stijging van 2011 naar 2013. Ook in een aantal andere gemeenten zien we een sterkere dan gemiddelde stijging tussen 2012 en 2013: Steenwijkerland, Ommen en Raalte.

Figuur 53 Percentage cliënten AMK per gemeente 2011-2013

3 *AWBZ-hulp*

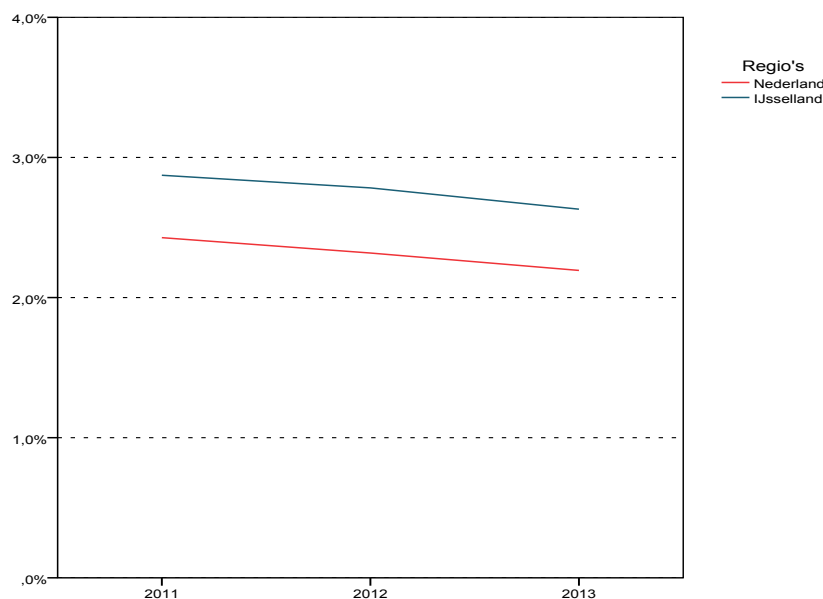
Een gedeelte van de AWBZ is in de nieuwe jeugdwet overgedragen aan de gemeenten. Het overzicht dat we hier laten zien betreft alleen het aan gemeenten overgedragen deel van de AWBZ. De weergave van de gegevens is beperkt, dit komt omdat via het CBS maar beperkt gegevens over de AWBZ beschikbaar zijn. In de HHM rapportage (2014) wordt dieper op de AWBZ ingegaan via de Vektis-bestanden van de zorgverzekeraars. Hiermee kunnen analyses worden uitgevoerd op de diversiteit in en samenloop van verschillende AWBZ-functies. Helaas beschikken we voor de AWBZ-hulp niet over gegevens omtrent de zorgduur.

Hoewel er in de kostenberekening voor de budgetten jeugdzorg gebruik wordt gemaakt van een onderverdeling van de AWBZ in Zorg Zonder Verblijf (ZZV) en Zorg Met Verblijf (ZMV) zijn deze gegevens helaas niet beschikbaar op regionaal en gemeentelijk niveau. Landelijk kunnen we stellen dat iets minder dan 10% van de AWBZ ZMV betreft en ruim 90% ZZV. De overlap tussen cliënten hierin (cliënten die zowel ZZV als ZMV hebben gekregen) is gering, in 2011 en 2012 betrof dit 2,1% van de AWBZ-cliënten en in 2013 nog minder, namelijk 1,9% van de AWBZ-cliënten. Bij de berekening van de budgetten worden de overlapcliënten meegeteld bij de ZMV en niet bij de ZZV, omdat de ZMV meer kost dan de ZZV.

Het totaal aantal cliënten in de AWBZ in IJsselland en Nederland wordt weergegeven in figuur 90 in Bijlage 1. Zowel regionaal als landelijk zien we een forse daling van het aantal cliënten in de AWBZ. De landelijke daling is iets groter dan de daling in IJsselland (10,6% tegenover 9%).

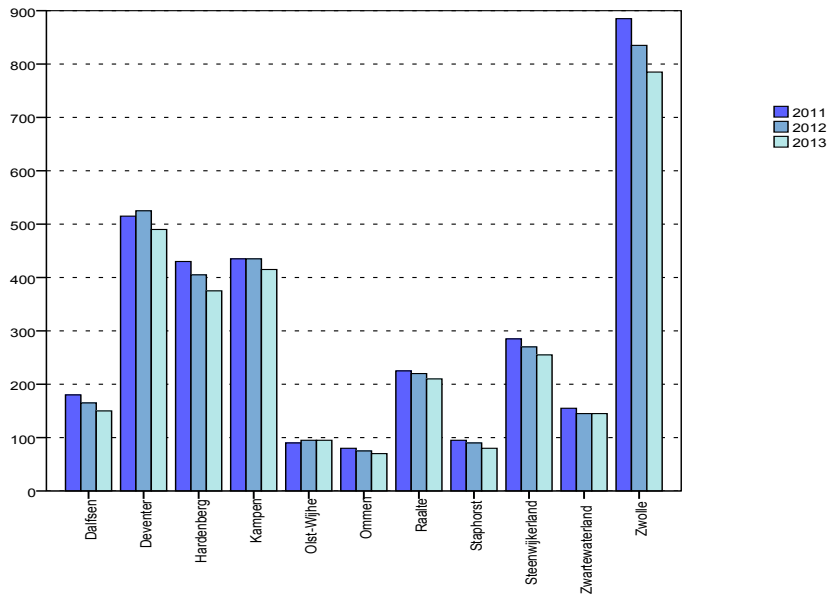
Het percentage 0-18-jarigen dat gebruik maakt van de AWBZ laat zien dat in de regio IJsselland er relatief meer cliënten zijn dan landelijk (figuur 54). In IJsselland komt in 2013 in totaal ruim 2,6% van de 0-18-jarigen in de AWBZ terecht, landelijk is dit bijna 2,2%. Zowel het regionale als het landelijke percentage daalt tussen 2011 en 2013.

Figuur 54 Percentage cliënten AWBZ per regio 2011-2013

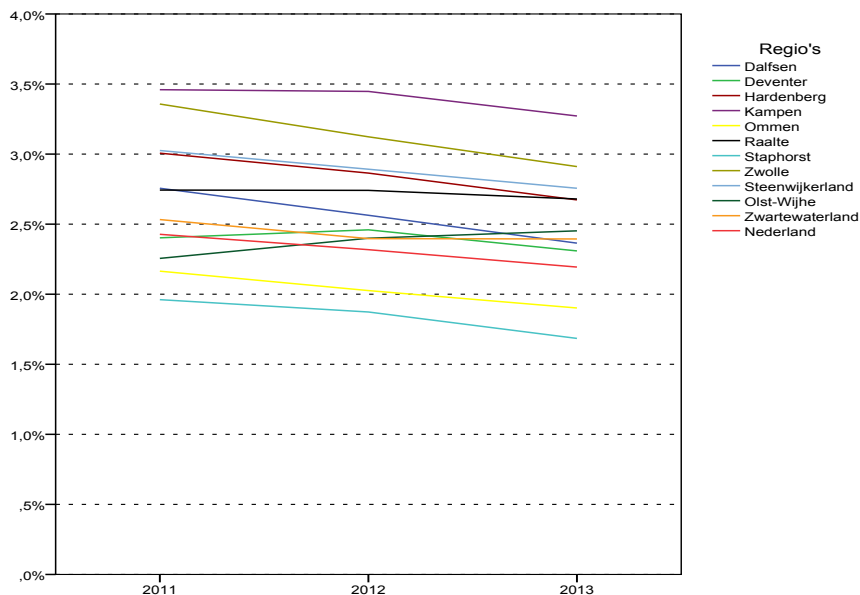
Het aantal 0-18-jarige AWBZ-cliënten per gemeenten zien we in figuur 55. Het aantal cliënten is veruit het hoogst in Zwolle. Verder laat de figuur een consistent beeld zien. In vrijwel alle gemeenten is de ontwikkeling over de jaren gelijk, alleen in Deventer en Olst-Wijhe zien we een lichte stijging in 2012.

Figuur 55 Aantal cliënten AWBZ per gemeente 2011-2013

Hetzelfde consistente beeld zien we bij het relatieve aantal cliënten terug (zie figuur 56). In bijna alle gemeenten is, overeenkomstig de landelijke trend, sprake van een relatieve afname tussen 2011 en 2013 - de gemeente Olst-Wijhe vormt de uitzondering. Met uitzondering van Ommen en Staphorst hebben alle gemeenten een hoger percentage 0-18-jarige AWBZ-cliënten dan landelijk. Vooral in Kampen is het gebruik van de AWBZ relatief hoog.

Figuur 56 Percentage cliënten AWBZ per gemeente 2011-2013

4 ZVW-hulp

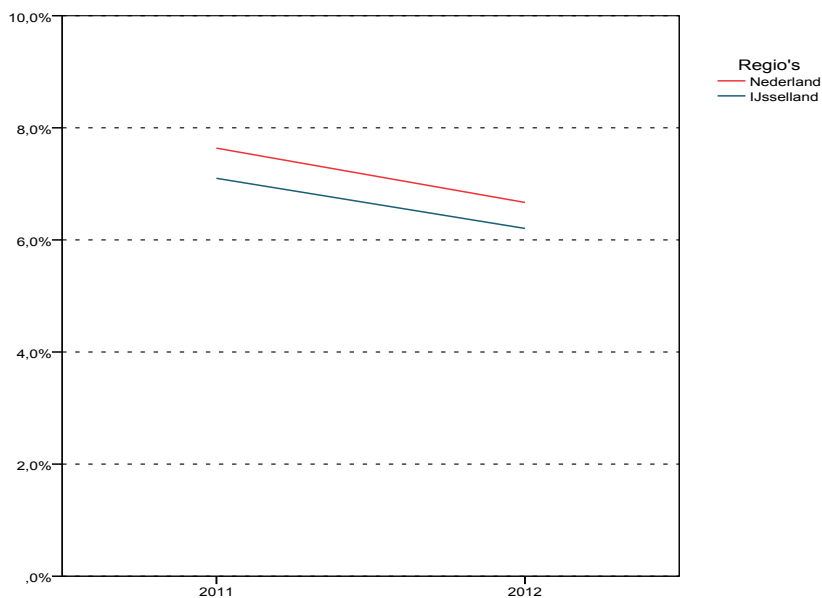
De ZVW hulp betreft de geestelijke gezondheidszorg voor jongeren (jeugd-ggz) die op 1 januari 2015 is overgeheveld van de zorgverzekeringswet naar de Jeugdwet. Ook bij deze gegevens geldt dat via het CBS maar beperkt gegevens over de ZVW beschikbaar zijn. In de HHM rapportage (2014) wordt dieper op de ZVW ingegaan via de Vektis-bestanden van de zorgverzekeraars. Hiermee kunnen analyses worden uitgevoerd op de verschillende ZVW-functies. Helaas beschikken we voor de ZVW-hulp niet over gegevens omtrent de zorgduur.

Binnen deze hulp wordt een onderscheid gemaakt tussen 1^e-lijnshulp en 2^e-lijnshulp, waarbij de laatste nog kan worden onderscheiden in hulp met en hulp zonder verblijf. Regionaal en gemeentelijk zijn de gegevens van de onderverdeling van de 2^e lijnshulp naar hulp met en hulp zonder verblijf niet bekend. Ook heeft het CBS de gegevens van de ZVW van 2013 nog niet gereed. Dit betekent dat we van deze zorgvorm alleen de jaren 2011 en 2012 kunnen weergeven.

De jeugd-ggz is qua omvang met afstand de grootste onder de Jeugdwet vallende hulpsoort. In figuur 91 in Bijlage 1 zien we het aantal cliënten landelijk en voor de regio IJsselland. We zien dat de afname van het aantal ZVW-clieuten in 2012 substantieel is, zowel in Nederland als in de regio IJsselland.

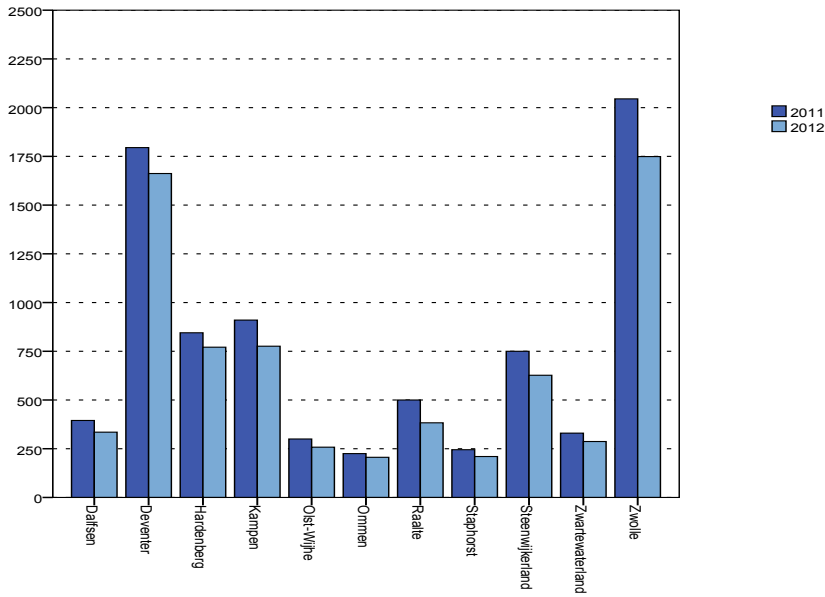
Het percentage 0-18-jarigen in de jeugd-ggz laat voor de regio en Nederland een gelijke trend zien. Het percentage in de regio IJsselland is behoorlijk lager dan landelijk gemiddeld: in 2012 6,2% tegen 6,7%.

Figuur 57 Percentage cliënten ZVW per regio 2011-2012

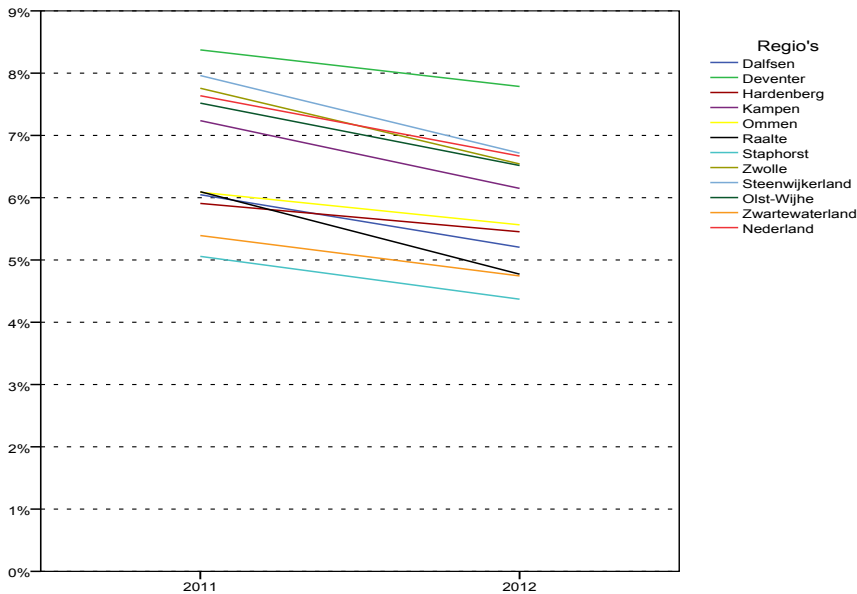

Figuur 58 geeft per gemeente het absolute aantal 0-18-jarigen in de jeugd-ggz. Dat is in Zwolle en Deventer het hoogst, en in Olst-Wijhe, Ommen en Staphorst het laagst. We zien in alle gemeenten hetzelfde beeld: een afname van het aantal jeugd-ggz-clieuten tussen 2011 en 2012. Hoe zich dit vertaalt naar percentages zien we in figuur 59.

Figuur 58 Aantal cliënten ZVW per gemeente 2011-2012

Figuur 59 Percentage cliënten ZVW per gemeente 2011-2013

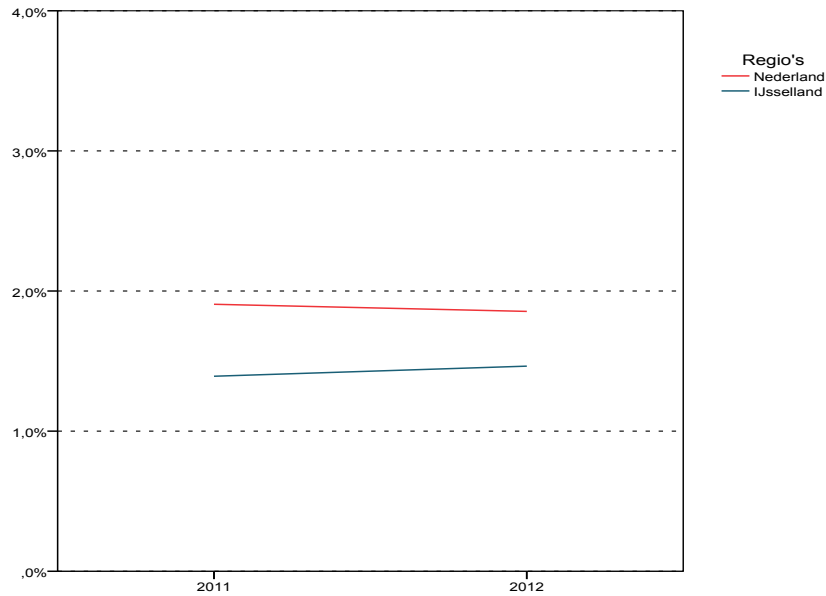
In Deventer zien we een duidelijk hoger percentage dan landelijk gemiddeld. In vier gemeenten ligt het percentage in de buurt van het landelijk gemiddelde: Steenwijkerland, Zwolle, Olst-Wijhe en Kampen. In alle andere gemeenten zien we een percentage ruim onder het landelijk gemiddelde. In alle gemeenten zien we, overeenkomstig de landelijke trend, een daling van het percentage 0-18-jarigen in de jeugd-ggz.

Eerstelijnsbulp ZVW hulp

De eerstelijns jeugd-ggz bestaat uit kortdurende ambulante curatieve (geneeskundige) geestelijke gezondheidszorg voor lichte tot matige psychische aandoeningen die in principe direct toegankelijk is en aangeboden wordt door psychologen.

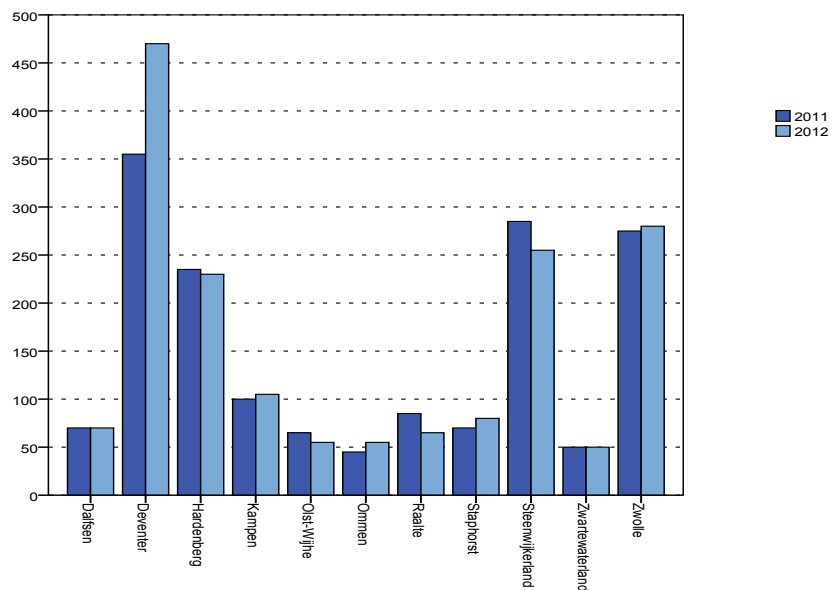
Qua omvang omvat de eerstelijnsbulp jeugd-ggz ongeveer één derde de totale jeugd-ggz. Dit zien we meteen als we kijken naar figuur 92 in Bijlage 1. Wat opvalt is dat de landelijke afname veel kleiner lijkt dan de totale jeugd-ggz. In de regio IJsselland is zelfs sprake van een lichte toename tussen 2011 en 2012. Niettemin ligt het percentage 0-18-jarigen in de eerstelijns jeugd-ggz in IJsselland in 2012 beduidend onder het Nederlands gemiddelde (zie figuur 60).

Figuur 60 Percentage eerstelijns ZVW cliënten per regio 2011-2013

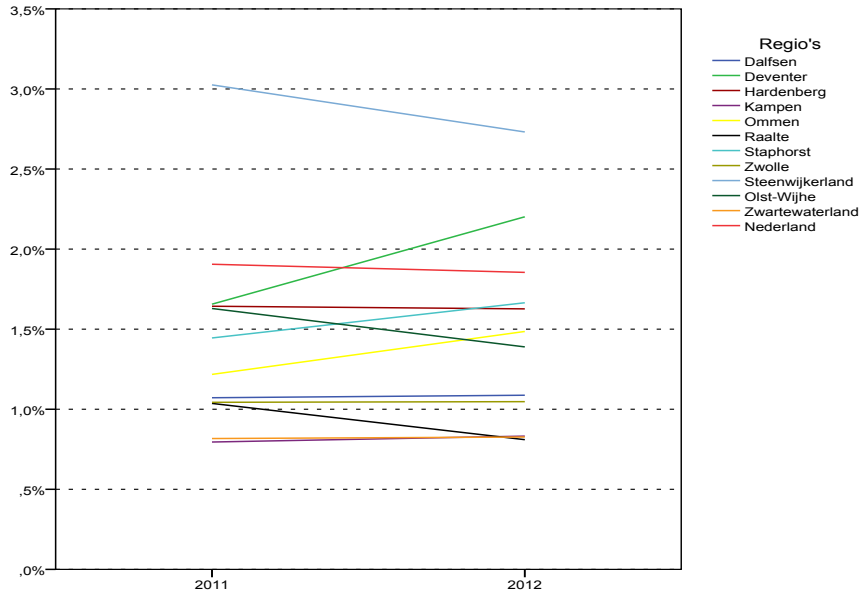
In figuur 61 zien we het absolute aantal cliënten in de eerstelijns jeugd-ggz. Dit is het hoogst in Deventer. Het is opmerkelijk lag in Zwolle. We zien daar in 2012 ongeveer evenveel cliënten als in Steenwijkerland. In Deventer valt de grote stijging tussen 2011 en 2012 op; in de overige gemeenten zijn de veranderingen gering.

Figuur 61 Aantal cliënten eerstelijns ZVW per gemeente 2011-2013

Wanneer we naar het percentage 0-18-jarigen in de eerstelijns jeugd-ggz kijken, zien we dat dat het hoogst ligt in Steenwijkerland - ondanks een daling van 2011 naar 2012 - en in Deventer dat juist een sterke stijging zag tussen 2011 en 2012 (zie figuur 62).

Figuur 62 Percentage eerstelijns ZVW cliënten per gemeente 2011-2012

Deze twee gemeenten scoren in 2012 als enige boven het landelijk gemiddelde. Zwolle, Zwartewaterland, Kampen en Raalte hebben in 2012 de laagste percentages.

Tweedelijns ZVW hulp

De tweedelijns ZVW bestaat uit specialistische curatieve (geneeskundige) geestelijke gezondheidszorg (GGZ) voor ingewikkelde tot zware psychische aandoeningen aangeboden door GGZ- en verslavingsinstellingen, afdelingen van ziekenhuizen en zelfstandige psychiaters. Tweedelijns ZVW omvat zowel zorg met als zorg zonder verblijf in een instelling. Dit is qua omvang de grootste onder de Jeugdwet vallende hulpvorm.

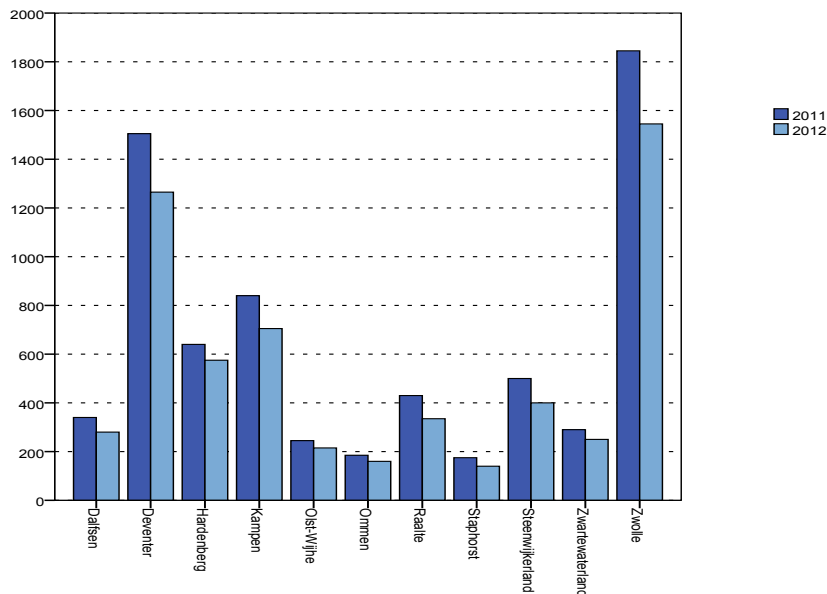
In figuur 93 in Bijlage 1 zien we dat de afname in gebruik tussen 2011 en 2012 behoorlijk groot is, zowel landelijk als in de regio IJsselland ruim 16%. Het percentage 0-18-jarigen in de tweedelijns jeugd-ggz (figuur 63) laat landelijk en voor de regio twee vrijwel parallel lopende lijnen met een minimaal onderling verschil zien.

Figuur 63 Percentage tweedelijns ZVW cliënten per regio 2011-2012

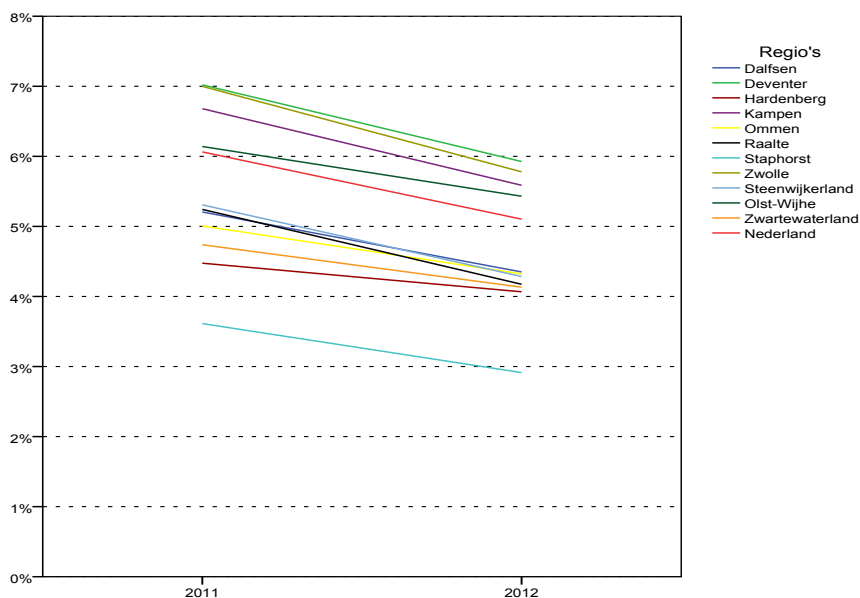
Het beeld per gemeenten is weergegeven in figuur 64. De gemeente Zwolle kent het hoogste aantal cliënten, gevolgd door Deventer. Olst-Wijhe, Ommen en Staphorst kennen het laagste aantal. In alle gemeenten is een afname te zien tussen 2011 en 2012.

Figuur 64 Aantal tweedelijns ZVW cliënten per gemeente 2011-2012

Wanneer we kijken naar het percentage 0-18-jarigen in de tweedelijns jeugd-ggz per gemeente (figuur 65) zien we vier gemeenten met een hoger percentage dan het landelijk gemiddelde: Zwolle, Deventer, Kampen en Olst-Wijhe, de rest heeft een lager percentage dan het landelijk gemiddelde. De overige gemeenten zitten onder het landelijk gemiddelde, waarbij Staphorst veruit de laagste percentages heeft. In alle gemeenten neemt het percentage tussen 2011 en 2012 af, overeenkomstig de landelijke trend.

Figuur 65 Percentage tweedelijns ZVW cliënten per gemeente 2011-2012

5 *Overlap tussen de zorgvormen*

In dit hoofdstuk gaan we in op de overlap die bestaat tussen de verschillende zorgvormen. Het betreft dus cliënten die tegelijkertijd (of in elk geval binnen één jaar) van verschillende zorgvormen gebruikmaken. Het belang van het bepalen van de overlap ligt in het feit dat we op basis van de overlap beter kunnen inschatten hoeveel kinderen nu uiteindelijk onder in de nieuwe Jeugdwet vallende zorg terechtkomen.

Daarnaast is de overlap van belang bij de berekening van de kosten. Het gaat dan vooral om de overlap binnen één sector, omdat bij de kostenberekening voor het bepalen van de gemeentelijke budgetten die gemaakt zijn voor het verdeelmodel op basis van historische gegevens de jongeren die van meerdere hulpvormen binnen één sector gebruikmaken worden toegerekend naar de duurste hulpvorm. Terwijl dezelfde jongere dus ook in de goedkopere hulpvorm zorg heeft gekregen en er kosten zijn gemaakt. Goed beschouwd zou je dus kunnen stellen dat wanneer er relatief veel jongeren te maken hebben met overlap (binnen de dezelfde sector) ten opzichte van het landelijk gemiddelde, het budget waarschijnlijk relatief te laag uitvalt voor een gemeente, omdat er dan relatief meer jongeren gebruik maken van zorg die niet gefinancierd wordt, omdat bij overlap binnen één sector alleen de duurste sector wordt meegeteld, de goedkopere zorgvorm wordt dan niet meegeteld. Dit heeft alleen een negatief voor een gemeente wanneer de overlap binnen de sector groter is dan landelijk gemiddeld. Wanneer de overlap lager is dan landelijk gemiddeld heeft dit een gunstig effect op het budget.

5.1 *Overlap tussen sectoren*

Het beeld van de overlap is niet compleet voor alle jaren. Bovendien is van één zorgvorm helemaal niet bekend wat de overlap met enige andere zorgvorm is; het betreft de jeugdigen waarbij door het AMK onderzoek is gedaan naar aanleiding van een melding kindermishandeling. Deze kinderen komen in de overzichten hieronder dus niet voor, hoewel we mogen veronderstellen dat er bij deze jeugdigen een grote overlap is met in elk geval de provinciale jeugdzorg, de BJZ-hulp en de ZVW-zorg (jeugd-ggz). Onder andere vanwege het feit dat zeker in die gevallen waarin kindermishandeling is aangetoond er grote risico's bestaan voor het kind in de zin van psychische problemen, een verstoorde ouder-kind relatie, het ontbreken van adequate opvoedingsvaardigheden bij de ouder(s), enz., zaken waarbij gespecialiseerde hulp of ingrijpen noodzakelijk is (Tierolf, Steketee, Lünne-
mann, 2014).

Hieronder gaan we allereerst in op het totale plaatje van alle zorgvormen. Het CBS heeft de overlap berekend voor 2011. De gegevens van 2012 en 2013 ontbreken. Het betreft hier dus alle kinderen die in aanraking zijn geweest met de onder de Jeugdwet vallende zorg, met uitzondering van de jongeren die alleen een onderzoek door het AMK in verband met een melding kindermishandeling hebben gekregen en geen andere vorm van hulp ontvingen.

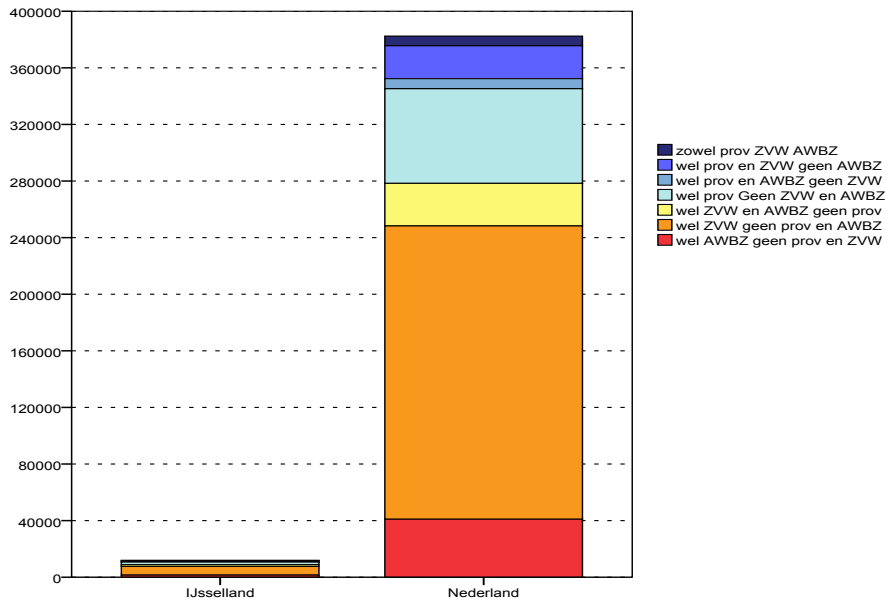
De hier getoonde overlap betreft dus de overlap tussen de sectoren (provinciale jeugdzorg, AWBZ en ZWV) en niet de overlap binnen de sectoren (hierop komen we later terug, aangezien deze overlap momenteel alleen landelijk bekend is).

In figuur 66 zien we deze overlap gestapeld weergegeven voor Nederland en IJssel-land. In totaal vinden we in 2011 in de drie verschillende sectoren dus 382.440 jongeren in Nederland die in aanraking zijn gekomen met onder de Jeugdwet vallende zorg. In de regio IJssel-land gaat het om 11.960 jongeren.

De afzonderlijke sectoren, zonder overlap, zijn het grootst qua omvang, waarbij ZVW zonder overlap de meeste cliënten heeft (landelijk 207.295 is 54,2%), gevolgd door de provinciale jeugdzorg

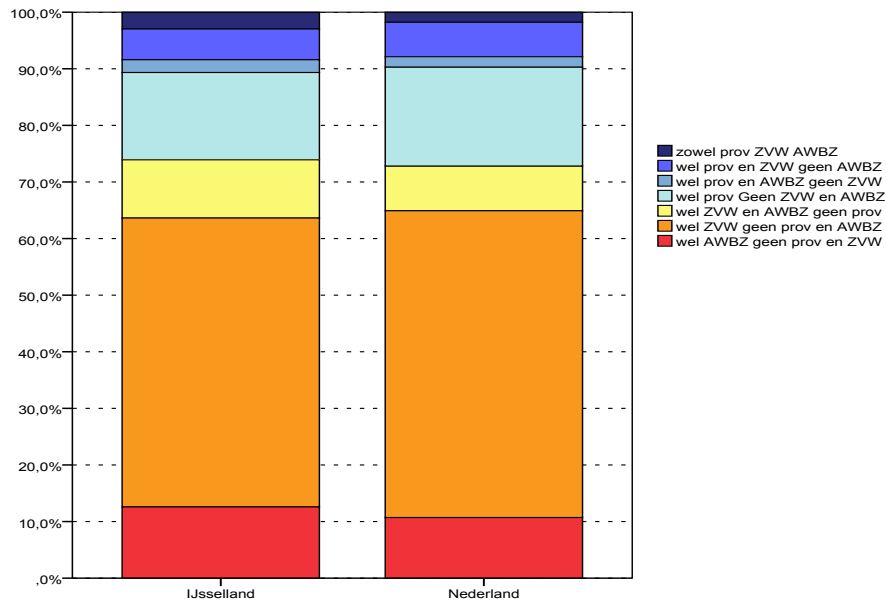
zonder overlap (66.885 is 17,5%) en de AWBZ zonder overlap (40.965 is 10,7%). De meeste overlap vinden we tussen de ZVW en de AWBZ (30.090 cliënten is 7,9%), gevolgd door de overlap tussen de ZVW en de provinciale jeugdzorg (23.245 cliënten is 6,1%). De minste cliënten ten slotte zien we bij de overlap tussen de provinciale jeugdzorg en de AWBZ (7.120 cliënten is 1,9%) en de overlap tussen de provinciale jeugdzorg, AWBZ en ZVW (6.840 cliënten is 1,8%).

Figuur 66 Totaal aantal cliënten Jeugdwet inclusief overlap 2011

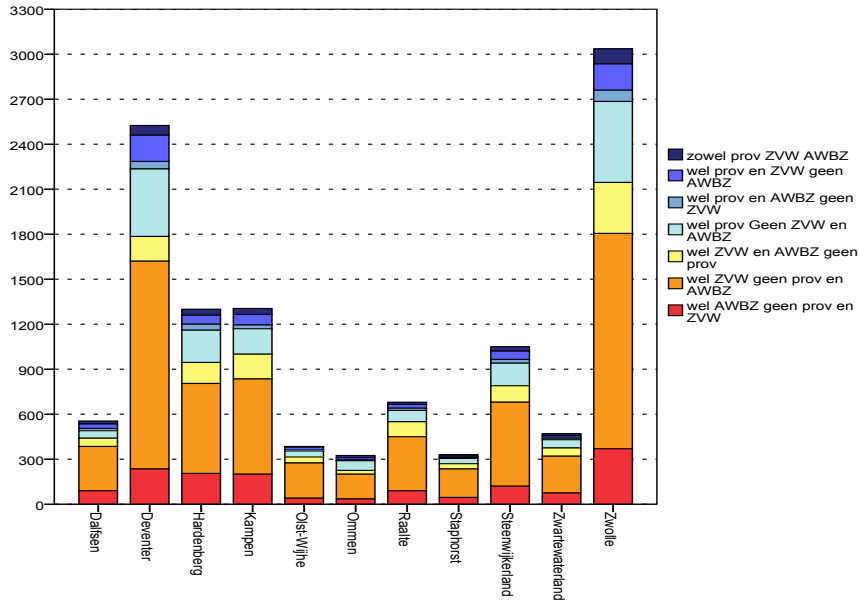
De honderdprocentgrafiek (figuur 67) laat zien dat de verhoudingen in de regio IJsselland vrijwel exact hetzelfde zijn.

Figuur 67 Percentage overlap tussen sectoren per regio 2011

Ditzelfde beeld kunnen we ook voor de gemeenten in de regio weergeven (zie figuur 68). Het beeld lijkt overeen te komen met het regionale en landelijke beeld in die zin dat de verhoudingen onderling redelijk overeen lijken te komen. Wanneer we hier preciezer (middels een honderdprocentgrafiek) naar kijken zien we toch wat grotere verschillen tussen de categorieën (zie figuur 69).

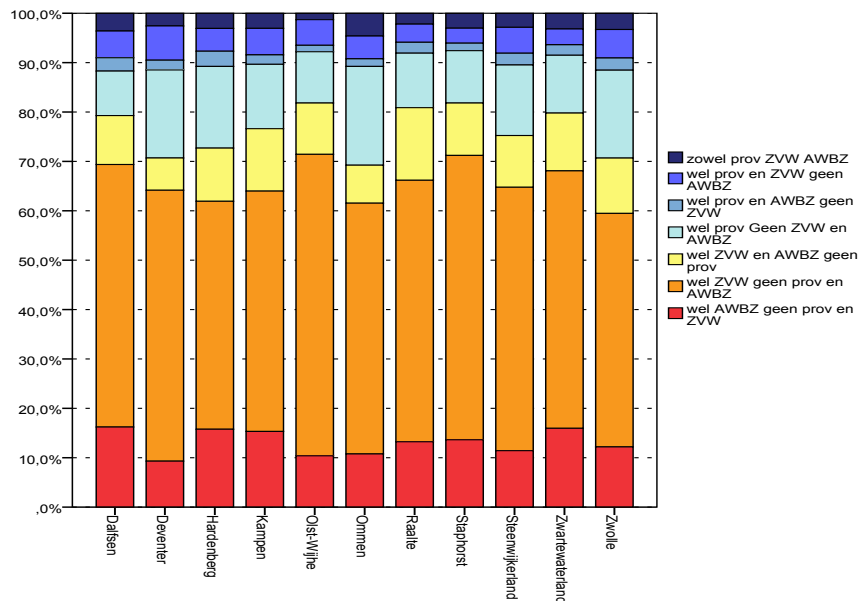
Figuur 68 Totaal aantal cliënten jeugdwet inclusief overlap 2011

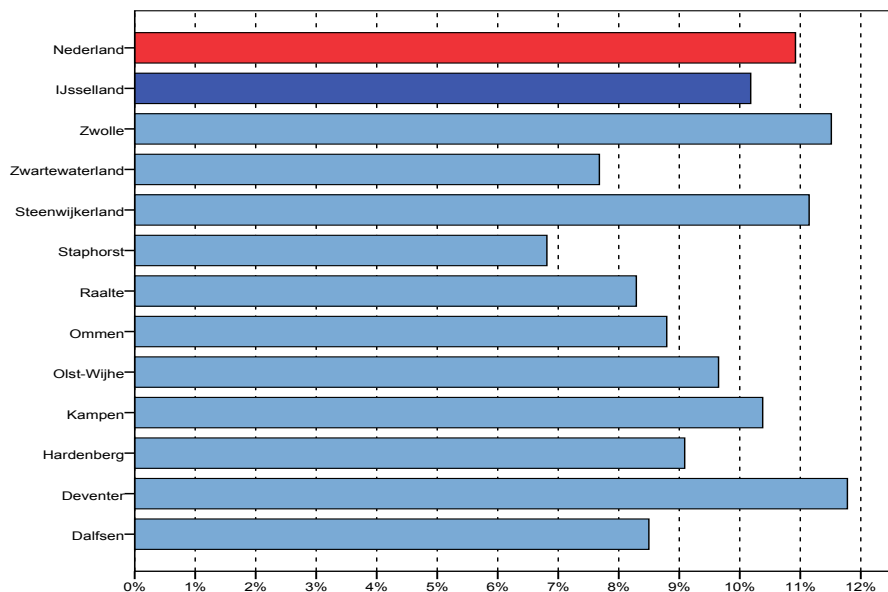
Zo zien we in Olst-Wijhe relatief maar heel weinig cliënten met overlap tussen alle drie de sectoren. Relatief de meeste cliënten in deze categorie (bijna 5%) zien we in Ommen. De categorie alleen provinciale jeugdzorg is het kleinst in Dalfsen (9%) en het grootst in Ommen (20%). Alleen AWBZ zien we relatief het meest bij cliënten uit Dalfsen, Hardenberg en Zwartewaterland (16%) en het minst bij cliënten uit Deventer (9%).

Deze cijfers vertalen zich natuurlijk ook naar het aantal cliënten als percentage van de totale bevolking van 0 tot 18 jaar (figuur 70). We zien dat in Nederland in 2011 bijna 12% van de jeugd in contact komt met de jeugdzorg. In de regio IJssel land is dat iets minder (ruim 11%). Drie gemeenten laten een hoger percentage zien dan het landelijk gemiddelde, met het hoogste percentage in Deventer, gevolgd door Zwolle en Steenwijkerland. Het laagste percentage cliënten zien we in Staphorst (6,8%), maar ook in Zwartewaterland komen relatief weinig cliënten in de jeugdzorg terecht (7,7%).

Figuur 69 Percentage overlap tussen sectoren per gemeente 2011

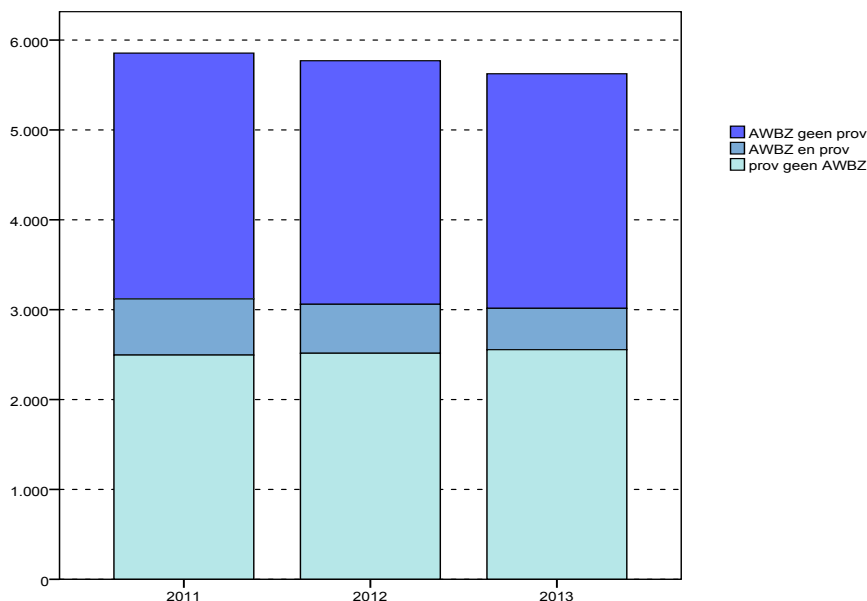

Figuur 70 Totaal percentage cliënten in de jeugdzorg 2011

Om toch een beeld van meerdere jaren te krijgen gebruiken we de gecombineerde gegevens van de provinciale jeugdzorg en de AWBZ, aangezien deze gecombineerde gegevens over alle drie de jaren bekend zijn.²

Figuur 71 Aantal cliënten gecombineerde zorg AWBZ en provinciaal in IJsselland 2011-2013

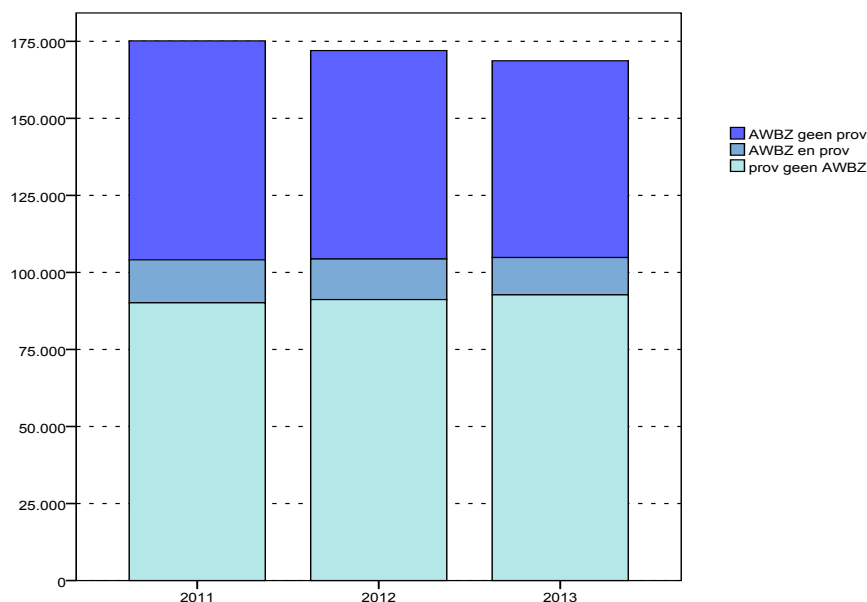

In de regio IJsselland is het percentage jeugdigen AWBZ zonder provinciale jeugdzorg in de drie jaren gelijk (47%), het percentage jeugdigen AWBZ en provinciale jeugdzorg gecombineerd neemt iets af in de drie jaar (van 10% in 2011 naar 8% in 2013) en het percentage jeugdigen in alleen de provinciale jeugdzorg neemt iets toe in de loop van de drie jaar (van 43% in 2011 naar 45% in 2013) (zie figuur 71).

2 Omdat we hier gegevens van zowel verschillende jaren, als verschillende hulpsoorten tegelijkertijd laten zien, kunnen we in één figuur niet meer het onderscheid maken naar verschillende gemeenten. Om te voorkomen dat we elf dezelfde soort figuren voor alle gemeenten moeten laten zien, tonen we hier alleen het regionale overzicht en het beeld van Nederland als geheel. Ook dit moet in twee aparte figuren.

Het landelijke beeld laat ongeveer hetzelfde beeld zien (figuur 72), alleen is er landelijk relatief meer provinciale zorg zonder AWBZ en stijgt dit percentage over alle drie de jaren (van 51% in 2011 naar 55% in 2013). Daarnaast zien we minder AWBZ zonder jeugdzorg en daalt dit percentage over de jaren (van ruim 40% in 2011 naar 37,5% in 2013). Ook de gecombineerde zorg (AWBZ en provinciaal) daalt iets over de jaren heen (van bijna 9% in 2011 tot 7,5% in 2013).

Figuur 72 Aantal cliënten gecombineerde zorg AWBZ en provinciaal in Nederland 2011-2013

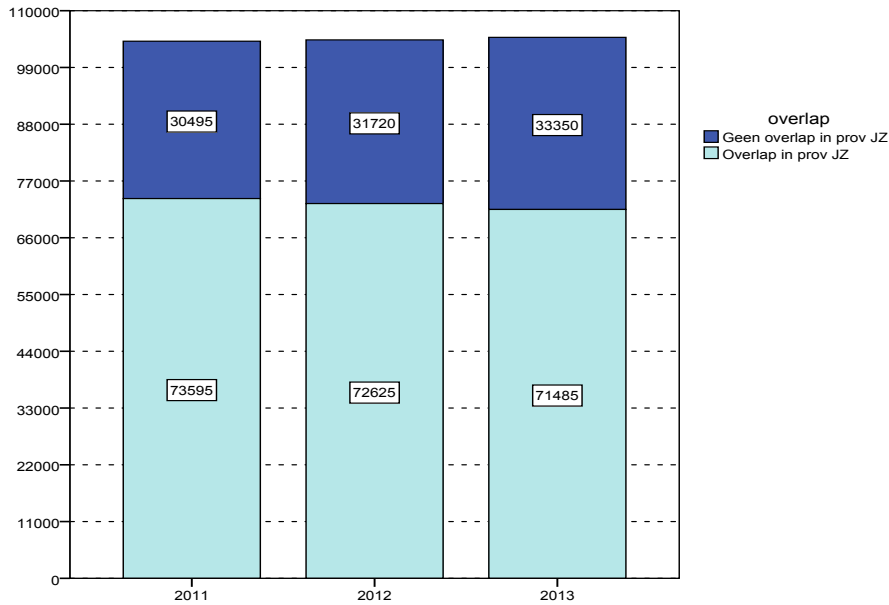
5.2 Overlap binnen sectoren

Voor de kostenbepaling speelt een rol in hoeverre de overlap binnen de sectoren afwijkt van het landelijk gemiddelde, omdat de budgetten worden vastgesteld op basis van de landelijk gemiddelde overlap binnen de sectoren. Deze gegevens zijn alleen bekend voor Nederland als geheel. Volgens het CBS komen de gegevens in de loop van 2015 ter beschikking op gemeentelijk niveau. Op dat moment kunnen de gemeenten nagaan in hoeverre de overlap binnen de sectoren in de regio van invloed is op de kosten en het bepalen van het budget.

Hieronder laten we voor de drie sectoren zien hoe groot de overlap is binnen de betreffende sector in Nederland.

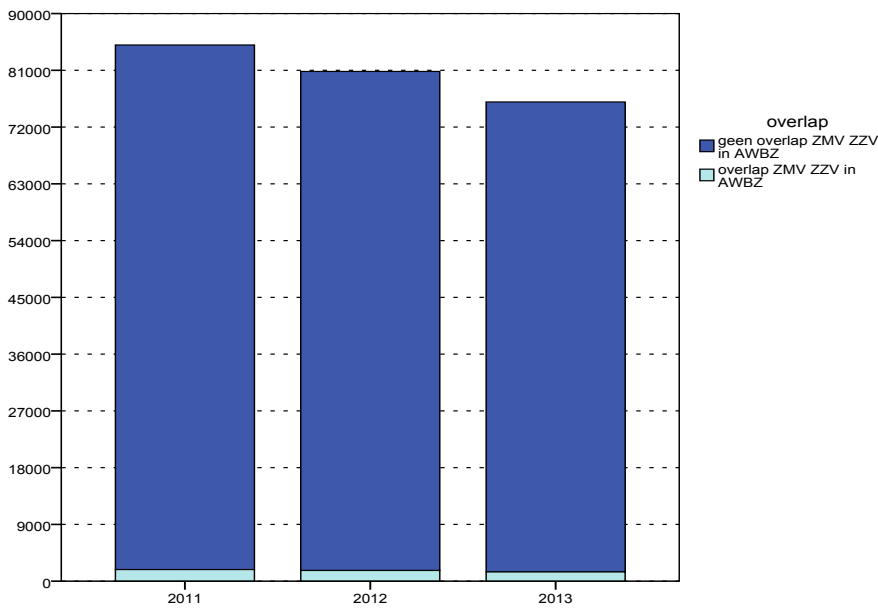
Als eerste kijken we naar de provinciale jeugdzorg (figuur 73). We zien in de provinciale jeugdzorg een zeer grote overlap tussen de verschillende hulpsoorten. In 2011 is deze overlap meer dan 70%, deze loopt geleidelijk iets af over de jaren tot 65% in 2013. Dit betekent dat in 2013 68% van de cliënten in de jeugdzorg te maken had met meerdere hulpvormen binnen de provinciale jeugdzorg in één jaar tijd.

Figuur 73 Overlap binnen de provinciale jeugdzorg 2011-2013

In de AWBZ zijn de gegevens van twee soorten overlap bekend, maar niet alle overlap is bekend. Zo is de overlap tussen de AWBZ zorg zonder verblijf (als geheel) met de AWBZ zorg met verblijf (als geheel) bekend. Daarnaast is binnen de zorg zonder verblijf de overlap tussen de verschillende zorgvormen binnen deze sector bekend. Niet bekend is de overlap tussen de verschillende zorgvormen ZZV met de ZMV. We bekijken deze twee vormen van overlap dus apart.

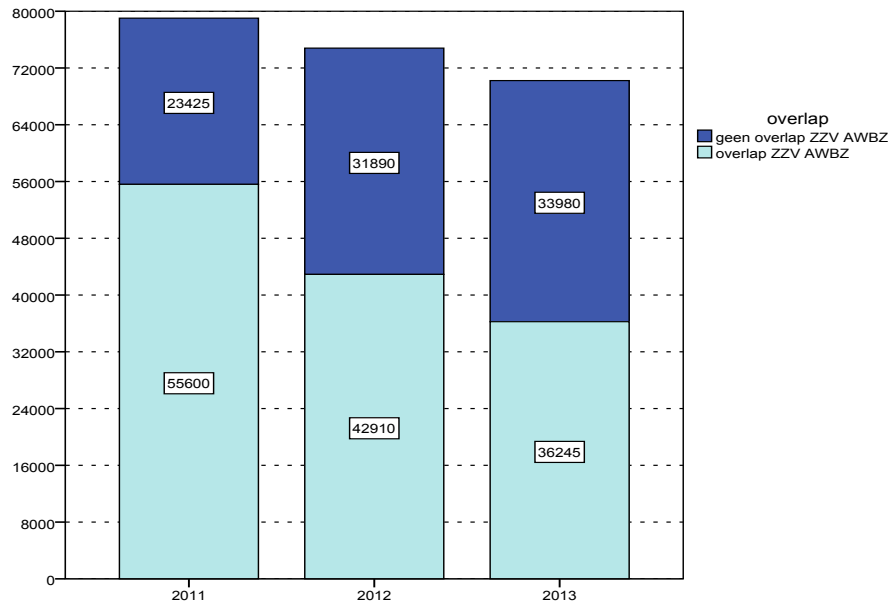
Figuur 74 Overlap zorg met verblijf en zorg zonder verblijf in de AWBZ 2011-2013

We zien dat de overlap tussen de zorg met verblijf en de zorg zonder verblijf in de AWBZ minimaal is (figuur 74). In alle jaren is de overlap minder dan 2%, dit betekent dat minder dan 2% van de cliënten in de AWBZ gebruik heeft gemaakt van zowel zorg zonder verblijf als zorg met verblijf.

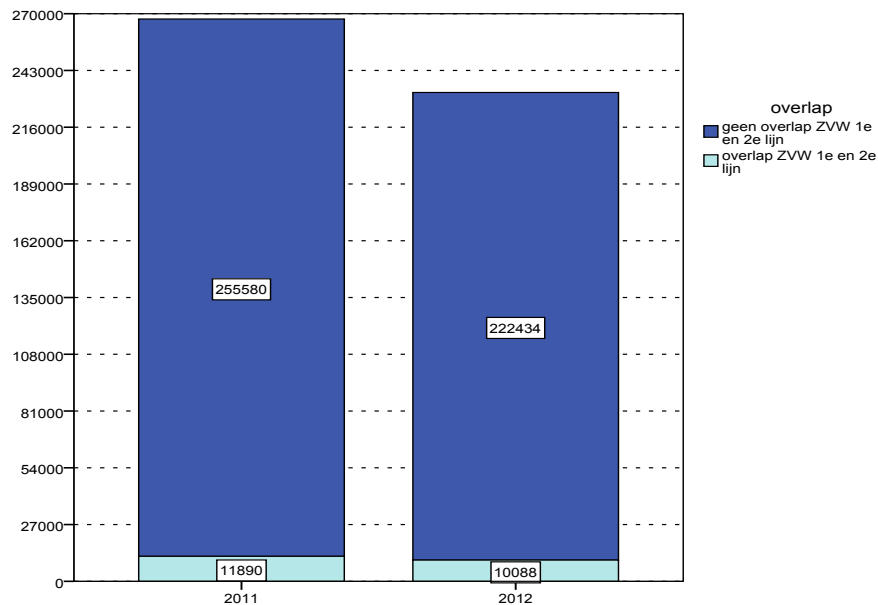
De overlap binnen de categorie zorg zonder verblijf is veel groter (zie figuur 75). Wel neemt de overlap af van 70% in 2011 tot 52% in 2013.

Figuur 75 Overlap binnen zorg zonder verblijf AWBZ 2011-2013

Als laatste bekijken we de overlap binnen de ZVW. Het betreft hier overlap tussen de eerstelijnszorg en de tweedelijnszorg in de jeugd-ggz. De overlap wordt weergegeven in figuur 76. We zien dat er in de jeugd-ggz een heel geringe overlap is tussen zorg in de eerste en tweede lijn. In alle drie de jaren is de overlap 4%, hetgeen betekent dat 4% van de cliënten zowel zorg in de eerste lijn heeft gehad als zorg binnen de tweede lijn.

Figuur 76 Overlap tussen de 1e en 2e lijn in de ZVW 2011-2013

6 *Kosten van en budgetten in de jeugdzorg*

In dit hoofdstuk gaan we enerzijds in op het vastgestelde budget jeugdzorg en de gevolgen van de ontwikkelingen die in deze rapportage zijn beschreven voor dit budget, voor de gemeenten. Daarnaast gaan we in op de overgangsccliënten die doorlopen in 2015 en die dus meteen voor een kostenpost zorgen in 2015. Deze aantallen geven een indicatie hoe het budget Jeugdzorg wordt besteed en op welke termijn. Als laatste gaan we in op het nieuwe verdeelmodel op basis waarvan vanaf 2016 de budgetten jeugdzorg voor gemeenten worden vastgesteld.

6.1 *Budget Jeugdzorg*

De vaststelling van de budgetten jeugdzorg voor de gemeenten in het kader van de transitie is een lange weg geweest. Uiteindelijk is er voor gekozen de budgetten voor 2015 vast te stellen op basis van een landelijke doorberekening van alle kosten, waarbij op basis van de landelijke gegevens werd bepaald hoeveel de kosten zijn van verschillende zorgvormen binnen de drie sectoren in de jeugdzorg. Op basis van het gebruik van deze zorgvormen binnen alle gemeenten afzonderlijk in 2011 (ZVW) en 2012 (ABWZ en provinciale jeugdzorg) is vervolgens het budget per gemeente vastgesteld.

In dit hoofdstuk kijken we naar de ontwikkelingen in de verschillende hulpvormen in de periode 2011-2013 en het effect daarvan op de kosten. We brengen dit in verband met het voor 2015 voor de gemeenten vastgestelde budget.

Zoals gezegd, het budget voor 2015 is vastgesteld op basis van het gebruik van de jeugdzorg in de verschillende gemeenten, waarbij voor de AWBZ en de provinciale jeugdzorg is uitgegaan van het gebruik in 2012, en voor de ZVW het gebruik in 2011.

Hieronder geven we allereerst de bedragen op basis waarvan het budget per gemeente is vastgesteld. De bedragen zijn gebaseerd op de totale reële kosten die voor de betreffende zorgvormen zijn gemaakt in heel Nederland. Vervolgens zijn door het SCP de bedragen per cliënt per zorgvorm doorgerekend (Ras, Pommer & Klaritaj, 2014). Dit bedrag is vermenigvuldigd met het aantal cliënten in de betreffende zorgvorm per gemeente. Op deze wijze is het totaalbudget voor gemeenten vastgesteld. Tabel 2 geeft de berekeningswijze van het SCP weer.

Tabel 2 Landelijk gemiddeld budget en aantal cliënten per zorgvorm, 2015

Zorgvormen	budget per zorgvorm (in € mln)	aantal cliënten	gemiddeld budget per cliënt in €
Totaal AWBZ-jeugdzorg	1151,3	80.625	14.220
- zorg aan jeugd zonder verblijf	728,0	74.695	9.746
- zorg aan jeugd met verblijf	423,3	7.575	55.889
Totaal Zvw-jeugdzorg	988,4	267.470	3.695
- jeugd-ggz eerste lijn	23,5	66.730	352
- jeugd-ggz tweede lijn zonder verblijf	690,4	209.460	3.296
- jeugd-ggz tweede lijn met verblijf	274,5	5.085	53.982
Totaal Provinciaal-gefinancierde jeugdzorg	1594,8	103.450	15.416
- totaal zonder verblijf	523,2	66.535	7.863
- totaal met verblijf	1071,7	36.915	29.031
Totaal Provinciaal naar onderdelen			
- J en O hulp ambulante	139,3	34.425	4.046
- J en O hulp verblijf deel/volgtijd **	507,7	16.380	30.995
- J en O hulp verblijf pleegzorg *	323,3	20.535	15.744
- jeugdbescherming	291,9	46.590	6.265
- jeugdreclassering	69,4	15.970	4.346
- geaccepteerde aanmeldingen bijz	179,9	60.830	2.958
- gemelde kinderen AMK	45,0	31.390	1.435
- overige	38,2		
JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg)	133,9	2.370	56.499
Totaal budget (mln)	3868,4		

Bronnen:

- CBS: Zvw-jeugdgz 2011 en AWBZ- en provinciale jeugdzorg 2012 (excl. jeugdzorgPlus en AMK)

- JN: jeugdzorgplus 2012 (bewerking door SCP)

- Verwey-Jonkerinstituut: AMK 2012

* kinderen met pleegzorg eveneens in combinatie met andere zorgvormen

** kinderen met verblijf (exclusief kinderen met pleegzorg)

Voor de gemeenten in IJsselland zijn de in tabel 3 opgenomen budgetten voor 2015 vastgesteld, op basis van de doorrekening van bovengenoemde kosten voor de verschillende sectoren in de jeugdzorg. Ook staan per gemeente de bedragen voor de verschillende sectoren berekend.

Tabel 3 Totaal budget en bedragen per jeugdige voor alle gemeenten in IJsselland 2015

gemeenten	budget 2015			
	Totaal JZ €	Prov JZ	AWBZ	ZVW
Dalfsen	5.893.038	2.234.283	2.372.678	1.286.113
Deventer	25.533.128	10.954.767	8.134.961	6.444.357
Hardenberg	15.371.480	6.508.182	6.383.759	2.481.395
Kampen	15.279.429	5.438.789	6.054.596	3.786.962
Olst-Wijhe	4.203.972	1.683.763	1.267.276	1.253.024
Ommen	4.465.149	2.081.635	791.117	1.592.600
Raalte	6.956.343	2.362.052	2.630.120	1.964.765
Staphorst	2.748.239	974.454	1.076.320	697.686
Steenwijkerland	9.640.705	4.549.433	2.958.578	2.133.276
Zwartewaterland	5.421.550	1.545.170	2.253.625	1.622.610
Zwolle	36.503.125	15.041.111	11.057.596	10.405.262
IJsselland	132.016.158	53.373.638	44.980.626	33.668.049

De bedragen in tabel 3 zijn op basis van de gebruiksgegevens in de vorige hoofdstukken, alsmede de zorgduur in de jeugdzorg (zoals besproken in paragraaf 2.5), goed te verklaren. Een eigen berekening van dit budget op basis van de gebruiksgegevens en normbedragen van het SCP komt vrijwel op dezelfde bedragen uit.

Aangezien we in deze rapportage veel aandacht hebben besteed aan de ontwikkelingen van de aantallen cliënten in de loop der jaren, is het van belang deze ontwikkelingen te zetten naast het budget voor 2015 en te voorspellen wat dit betekent voor het budget voor 2015. Dit doen we in de wetenschap dat er in 2015 veel is veranderd, zoals de toegang en het contracteren van aanbieders. Met deze omstandigheden houden we hieronder geen rekening.

Een belangrijke constatering in het kader van de budgetberekening is het feit dat voor de ZVW het jaar 2011 is gebruikt. Wanneer we het hoofdstuk over de ZVW bekijken zien we dat het gebruik van de ZVW in 2012 sterk is gedaald (zie Hoofdstuk 4). Dit geldt voor alle gemeenten in IJsselland, zonder uitzondering. Als deze trend zich in de jaren daarna heeft voortgezet en ook in 2015 verder gaat, zou dit betekenen dat er voor wat betreft de jeugd-ggz waarschijnlijk door alle gemeenten minder wordt uitgegeven dan het deelbudget ZVW dat op basis van het historisch verbruik is vastgesteld.

Tegelijkertijd zien we in Hoofdstuk 3 dat ook het gebruik van de AWBZ in 2013 is gedaald ten opzichte van 2012. Ook dit geldt voor vrijwel alle gemeenten in IJsselland, met uitzondering van Olst-Wijhe en Zwartewaterland, waar het gebruik exact gelijk is gebleven. Wanneer de ontwikkelingen uit 2011-2013 doorzetten, betekent dit dat voor het AWBZ-deel van het budget door de meeste gemeenten wordt bespaard op de kosten.

De provinciale jeugdzorg is landelijk vrijwel gelijk gebleven, in de regio IJsselland was echter sprake van een lichte afname. Dit zien we terug in vrijwel alle gemeenten, met uitzondering van Kampen en Steenwijkerland, waar sprake is van een lichte stijging. Ook zagen we in Ommen een relatief lange zorgduur in de provinciale jeugdzorg. Ook dit kan leiden tot hogere kosten.

Het rapport van HHM over de kosten in de AWBZ en ZVW over 2011 en 2012 laten ook een aantal interessante zaken zien. Met inachtneming van alle beperkingen in de kostenberekening van Vektis, zoals die worden gemeld door HHM, blijkt wel dat de ZVW-kosten in zowel 2011 als 2012 een stuk lager uitkomen dan berekend door het SCP bij de budgetvaststelling. De werkelijke kosten in heel de regio IJsselland in 2011 (gebruikt in de berekening van het SCP) waren 29 miljoen euro, terwijl in de berekening van het SCP rekening is gehouden met kosten van bijna 34 miljoen euro (zie tabel 3). Het verschil is bijna €5.000.000 over alle gemeenten. Voor 2012 heeft het SCP geen schatting gemaakt maar HHM heeft in haar overzicht van de kosten wel een berekening hiervan gemaakt (HHM, 2014), en ook hier is het verschil tussen de werkelijke kosten en het budget bijna 5 miljoen euro. In vrijwel alle gemeenten wordt bespaard op de ZVW-kosten, alleen in Zwartewaterland komt het budget in 2012 iets lager uit dan de feitelijke kosten (een verschil van €17.000)

De reële kosten in de AWBZ laten echter een ander beeld zien. In de SCP-berekeningen is uitgegaan van een AWBZ-budget voor de regio van €45.000.000 (zie tabel 3). De werkelijke kosten zoals weergegeven door HHM, laten zien dat in 2012 de kosten voor het AWBZ-gebruik aanzienlijk hoger uitkwamen, voor minder cliënten. Het SCP gaat uit van 3260 cliënten, terwijl de werkelijke kosten (zoals berekend door Vektis en HHM) gebaseerd zijn op 2995 cliënten (Cebeon, 2014). De kosten voor deze cliënten komen gezamenlijk uit op ruim €52.000.000, en daarmee €7.000.000 hoger dan in het budget is opgenomen. De belangrijkste oorzaken hiervoor kunnen zijn dat er relatief veel zorg met verblijf is gebruikt of dat de zorgduur veel langer was dan gemiddeld.

Op basis van al deze bevindingen kunnen we een aantal risico's benoemen in het jeugdzorgbudget voor gemeenten in de regio IJsselland voor 2015.

- Het feit dat er veel minder ZVW-cliënten en AWBZ-cliënten zijn dan voorzien in 2011, levert een gunstig beeld op voor de gemeentelijke budgetten.
- HHM toont het gunstige effect van het lager dan ingeschatte ZVW-gebruik aan in haar overzicht van de werkelijke kosten, geleverd door Vektis.
- Het feit dat de geconsumeerde AWBZ-zorg in de IJssellandse gemeenten in 2012 duurder uitviel (voor minder cliënten dan begroot), levert een mogelijk risico op.
- Het feit dat de zorgduur in de provinciale jeugdzorg in de regio langer lijkt dan landelijk gemiddeld, levert een risico op ten aanzien van de werkelijk te maken kosten. Vooral in Ommen is dit een aandachtspunt.
- Het feit dat de overlap binnen de verschillende sectoren op gemeentelijk en regionaal niveau nog niet bekend is, levert een risico op in die zin, dat wanneer er in de IJssellandse gemeenten meer overlap binnen de sectoren is, dit tot hogere kosten zal leiden. Wanneer er minder overlap dan landelijk gemiddeld is, zal dit een gunstig effect op het budget hebben.

6.2 *Overgangsccliënten jeugdzorg*

In de jeugdzorg zijn er natuurlijk veel cliënten die doorlopende hulp krijgen, dus waarvan de hulp eerder is begonnen en waarvan de hulpverlening doorloopt in 2015. Dit levert sowieso al een kostenpost op waarmee de gemeenten rekening kunnen houden. De zorgaanbieders hebben de gegevens van de overgangsccliënten al eerder door moeten geven. Via JeugdX is het bestand van de overgangsccliënten in de regio IJsselland verkregen. Het gaat om overgangsccliënten met aanspraken die door het Bureau Jeugdzorg Overijssel zijn afgegeven. Door huisartsen en het CIZ afgegeven aanspraken zijn niet in dit bestand opgenomen. Hieronder gaan we in de op de overgangscpopulatie en wat dit betekent voor de kosten waar gemeenten nu reeds rekening moeten houden - met de kanttekening dat we gerekend hebben met de door het SCP gehanteerde prijzen en niet met de daadwerkelijk in de IJssellandse inkoopcontracten overeengekomen prijzen.

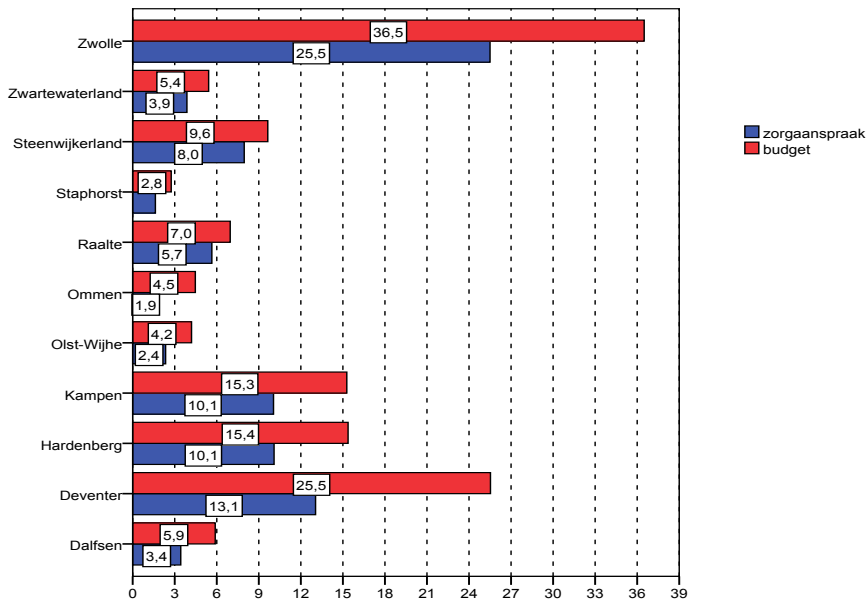
In totaal zitten in het bestand 5270 zorgaanspraken voor 2980 jongeren. Van deze aanspraken zijn er 658 (12,5%) zonder status, dit betekent dat er (nog) geen indicatie jeugdzorg (meer) is voor deze jongeren. Bij een deel is er geen indicatie meer, maar verleent Bureau jeugdzorg nog wel hulp, bij een ander deel is er nog geen indicatie jeugdzorg afgegeven. Vanwege dit feit is er ook geen budget aan deze jongeren te koppelen, vandaar dat ze in de berekening van de kosten voor 2015 voor gemeenten (die hieronder worden getoond) niet worden meegerekend.

Bij 3224 jongeren (61,2%) is sprake van toeleiding: de jongeren hebben een indicatie voor zorg gekregen en ze zijn aangemeld bij een zorgverlener, maar de indicatie is nog niet verzilverd. Zorg is zonder indicatie niet mogelijk, maar wel een indicatie wil ook niet altijd zeggen dat de zorg daadwerkelijk wordt afgenomen. Van de AWBZ is bekend dat tussen de 20% en 30% van de indicaties niet wordt verzilverd. Bij het bepalen van de kosten nemen we de kosten voor deze zorg echter wel volledig mee, omdat we op deze manier de maximale kosten kunnen weergeven. Waarbij we in gedachte kunnen houden dat er een gereede kans bestaat dat deze kosten in de werkelijkheid veel lager uitvallen.

Ten slotte zijn 1389 (26,4%) jongeren nu reeds opgenomen. Dit betekent dat ze voor 2015 reeds hulp ontvingen en dat hun indicatie doorloopt in 2015.

We kunnen nu op basis van de kostenreferenties van het SCP inschatten wat de kosten zullen zijn voor deze zorgaanspraken in 2015 voor alle gemeenten. Hierbij zijn de normbedragen voor de verschillende zorgvormen, zoals die zijn vastgesteld door het SCP gebruikt en toegepast op alle zorgaanspraken in het bestand. Nogmaals, we konden geen gebruik maken van de daadwerkelijk in IJsselland overeengekomen tarieven. Het gaat dus nadrukkelijk om een indicatie. Figuur 77 bevat de resultaten per gemeente.

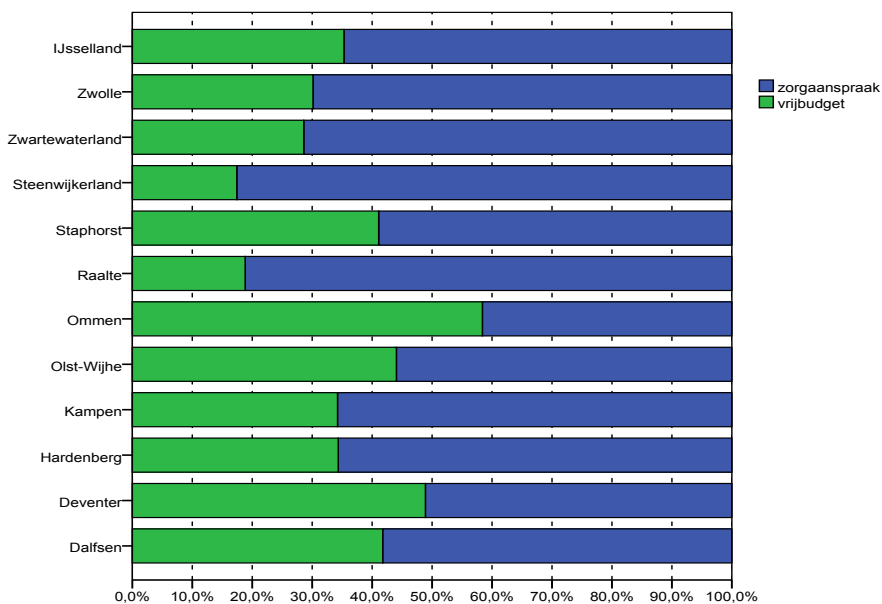
Figuur 77 Indicatieve kosten zorgaanpak overgangsccliënten 2015, obv SCP-prijzen, in miljoen € en budget Jeugdzorg 2015

We zien dat op basis van de lopende zorgaanpak al een aanzienlijk deel van het jeugdzorgbudget naar bestaande cliënten lijkt te gaan. Natuurlijk zullen lang niet alle zorgaanpak in deze figuur verzilverd worden, maar het geeft gemeenten wel een goed idee waar ze rekening mee moeten houden. Hoe de indicatieve kosten van de aanspak zich verhouden tot het totale budget wordt getoond in figuur 78, waar het bedrag voor de aanspak wordt getoond als percentage van het totale budget.

We zien in de regio totaal dat 65% van het totale budget reeds gereserveerd zou zijn voor zorgaanpak uit voorgaande jaren, uitgaande van de door het SCP gehanteerde normtarieven. Er zijn echter sterke verschillen tussen gemeenten. Zo zou Ommen nog bijna 60% van het budget 'open' hebben staan, terwijl Steenwijkerland en Raalte minder dan 20% van hun budget niet gereserveerd zouden hoeven te hebben. Zoals gezegd, lang niet alle aanspak zullen worden verzilverd, maar gemeenten moeten dit beeld wel in hun achterhoofd houden bij de besteding van het jeugdzorgbudget.

Figuur 78 Indicatieve verhouding vrij budget - gereserveerd budget voor zorgaanpak 2015 per gemeente, obv SCP-prijzen

6.3 Toekomstige vaststelling van het budget Jeugdzorg

Het voorgaande is allemaal gebaseerd op de huidige wijze van vaststelling van het budget. Echter, vanaf 2016 zal fasegewijs een nieuw verdeelmodel worden ingevoerd. De budgetten voor de jeugdzorg zullen niet meer op basis van het gebruik in het verleden worden vastgesteld, maar op basis zogenoemd objectieve verdeelmodel (Cebeon, 2014). Een aantal risicofactoren wordt hierin meegenomen om zo elke gemeente een budget te bieden wat past bij de verwachte problematiek bij de populatie kinderen en jongeren. Na een aantal jaren (drie volgens de laatste stand van zaken) speelt het historisch gebruik geen enkele rol meer en spelen alleen 'objectieve' factoren nog een rol bij de vaststelling van budgetten.

Via deze methodiek zijn de budgetten voor 2015 ook opnieuw berekend om te kijken wat dit betekent voor het budget vastgesteld op basis van de historische gebruiksgegevens en hoe deze twee cijfers zich tot elkaar verhouden.

In de onderstaande tabel worden deze gegevens met elkaar vergeleken en wordt tevens het verschil aangegeven. Ook dit is een belangrijk gegeven waarmee de gemeenten rekening moeten houden met het oog op 2016.

Tabel 4 Budget op basis van nieuwe verdeelmodel vergeleken met huidig budget 2015

Gemeente	budget 2015	Budget 2015 op basis van nieuwe verdeelmodel*	Vershil
Dalfsen	€ 5.893.038	€ 4.884.318	-17,12%
Deventer	€ 25.533.128	€ 27.693.359	8,46%
Hardenberg	€ 15.371.480	€ 15.550.481	1,16%
Kampen	€ 15.279.429	€ 13.114.750	-14,17%
Olst-Wijhe	€ 4.203.972	€ 3.801.883	-9,56%
Ommen	€ 4.465.149	€ 3.759.904	-15,79%
Raalte	€ 6.956.343	€ 7.333.105	5,42%
Staphorst	€ 2.748.239	€ 2.593.615	-5,63%
Steenwijkerland	€ 9.640.705	€ 10.076.596	4,52%
Zwartewaterland	€ 5.421.550	€ 4.788.550	-11,68%
Zwolle	€ 36.503.125	€ 34.966.710	-4,21%
Regio IJsselland	€ 132.016.157	€ 128.563.271	-2,62%

* Voorlopige cijfers, het verdeelmodel is nog niet definitief

We zien in de regio totaal een teruggang van ruim 2,6% op basis van het nieuwe verdeelmodel (tabel 4). Vooral de gemeenten Dalfsen, Ommen, Kampen en Zwartewaterland, moeten rekening houden met een aanzienlijke teruggang in het budget jeugdzorg. Slechts vier gemeenten krijgen op basis van het nieuwe verdeelmodel een hoger budget toegewezen: Hardenberg, Steenwijkerland, Raalte en Deventer. Deze laatste gemeente krijgt een forse verhoging van het budget in het vooruitzicht.

We zien ook dat de gemeenten met relatief de hoogste zorgaanspraken (zie figuur 78), Raalte en Steenwijkerland, met het nieuwe verdeelmodel een hoger budget krijgen. Andersom, de gemeente met de laagste zorgaanspraken, Ommen, krijgt de hoogste korting op het budget. Dat deze redenering niet overal opgaat zien we in Deventer, waar de zorgaanspraken 50% van het budget bedragen, en daarmee de gemeente met de op één na laagste zorgaanspraken, terwijl het budget wel met 8,5% wordt verhoogd op basis van het nieuwe verdeelmodel.

Literatuur

Cebeon (2014). *Verdeelsystematiek middelen Jeugdhulp*. Amsterdam: Cebeon.

Ras, M., Pommer, E. & Sadiraj, K. (2014). *Een verklaring van verschillen in kosten tussen gemeenten*. Den Haag: SCP.

HHM (2014). *Vergelijking Vektis en aanbieder informatie*. Enschede: Bureau HHM, Onderzoek en Advies.

SCP, Cebeon (2014). *Verdeling historische middelen jeugdhulp 2012*. Den Haag / Amsterdam: SCP.

Tierolf, B., Steketee, M. & Lünemann, K. (2014). *Doorbreken geweldspatroom vraagt gespecialiseerde hulp*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

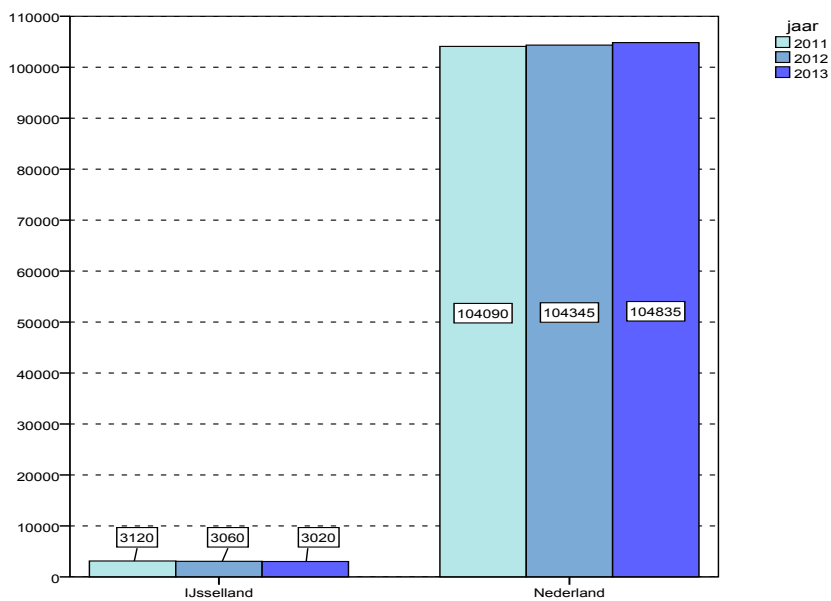
Vektis (2014). *Toelichting beleidsinformatie Jeugd- GGZ*. Zeist: Vektis.

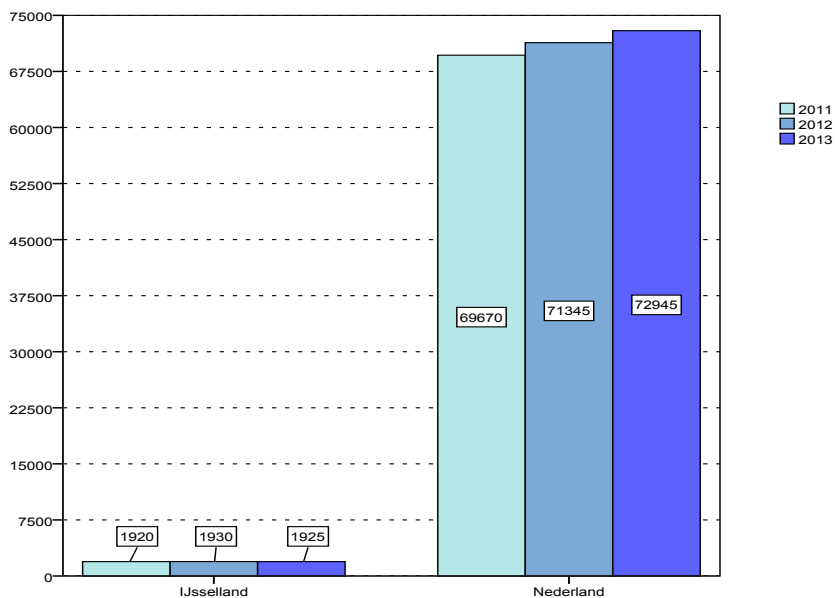

Bijlage 1 Gegevens Nederland en regio IJsselland

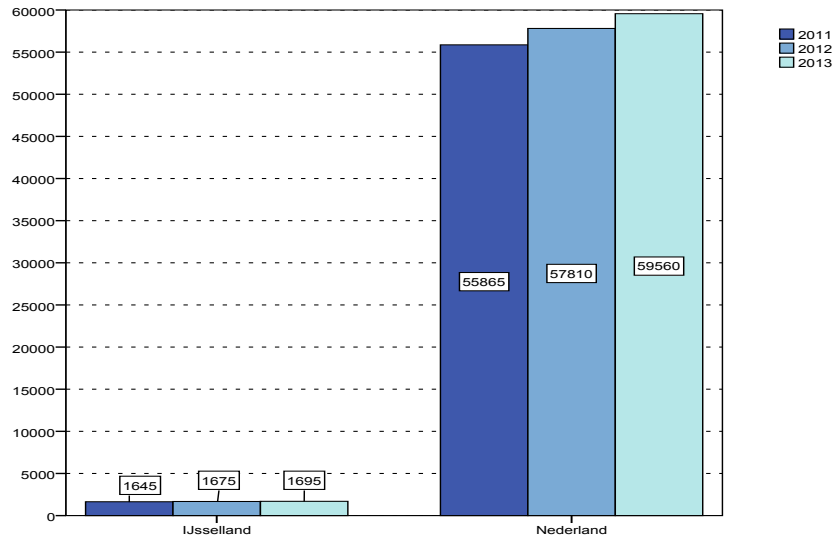
Figuur 79 Aantal cliënten voormalige provinciale jeugdzorg in IJsselland en Nederland, 2011-2013

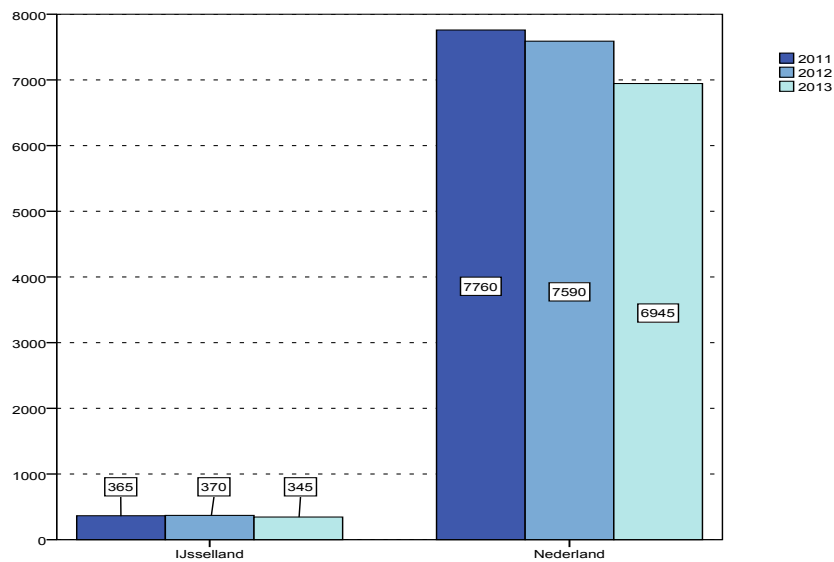
Figuur 80 Aantal J en O cliënten per regio 2011-2013

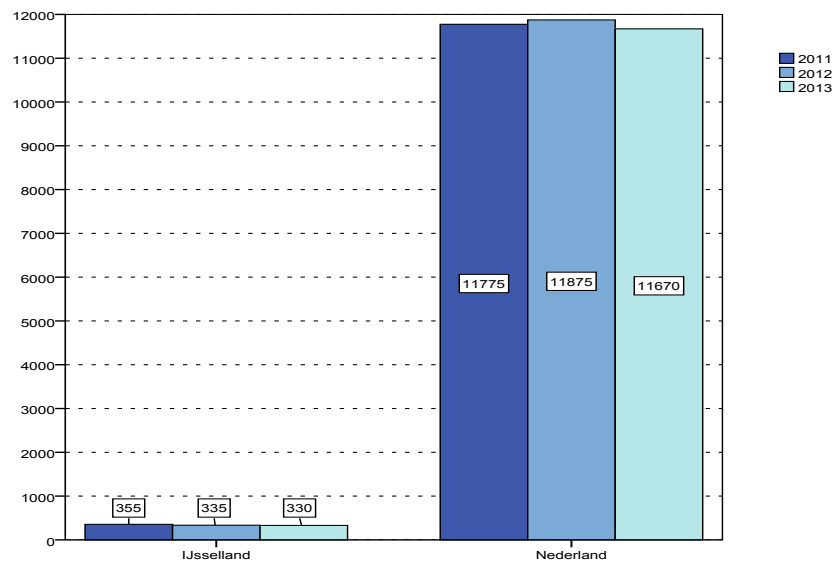
Figuur 81 Aantal cliënten ambulante jeugdzorg per regio 2011-2013

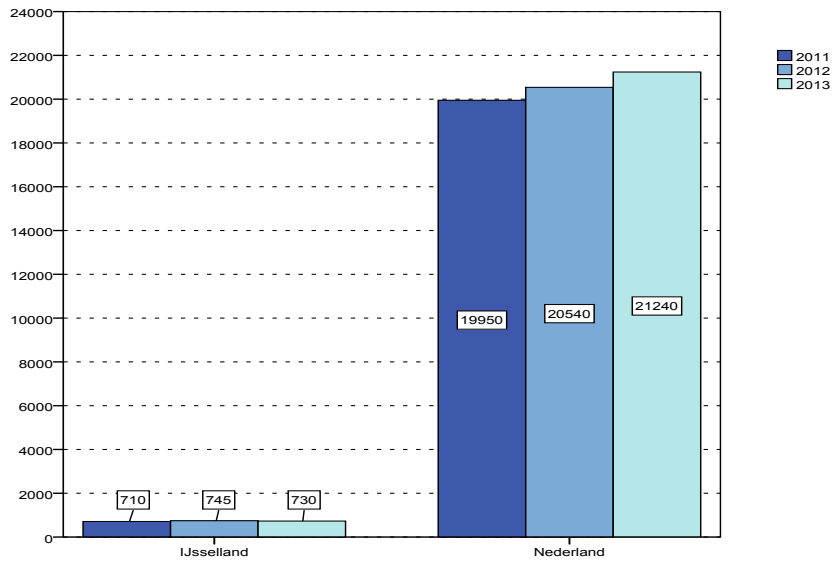
Figuur 82 Aantal cliënten dagbehandeling per regio 2011-2013

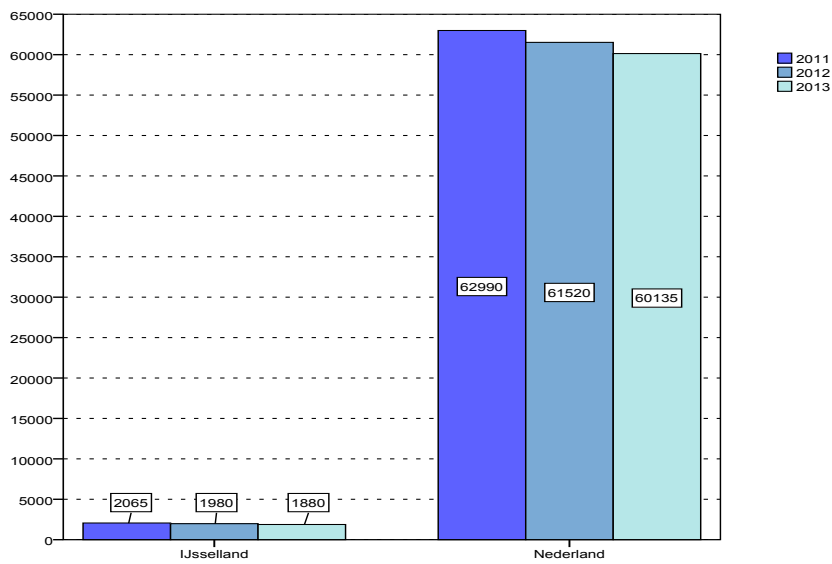
Figuur 83 Aantal cliënten residentiële jeugdzorg per regio 2011-2013

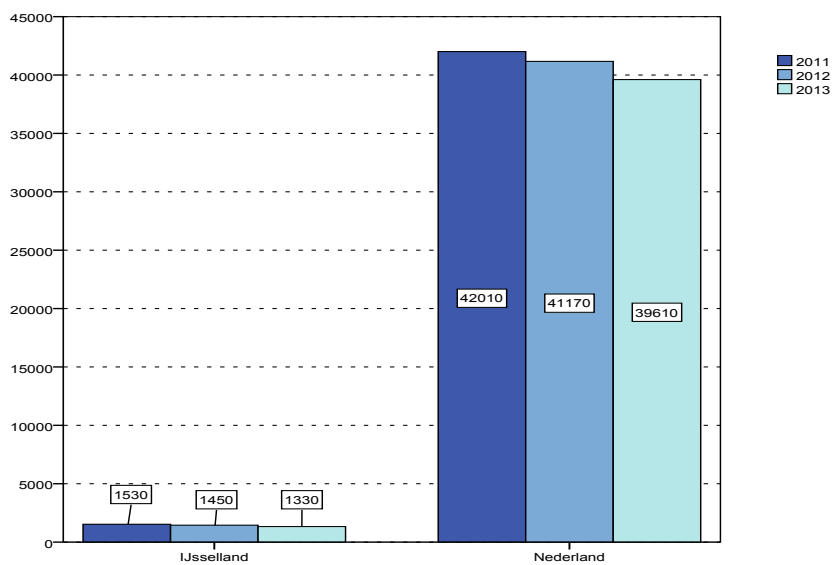
Figuur 84 Aantal cliënten pleegzorg per regio 2011-2013

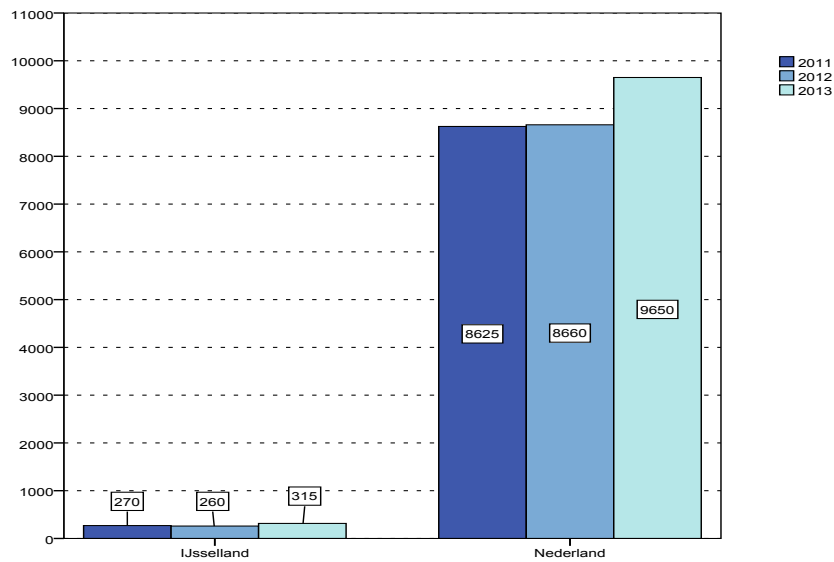
Figuur 85 Aantal cliënten Bureau Jeugdzorg hulp per regio 2011-2013

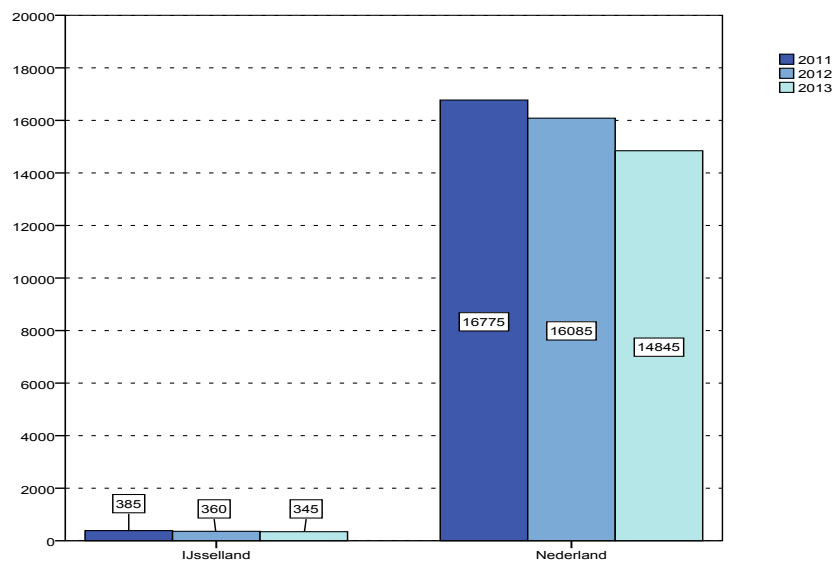
Figuur 86 Aantal cliënten OTS per regio 2011-2013

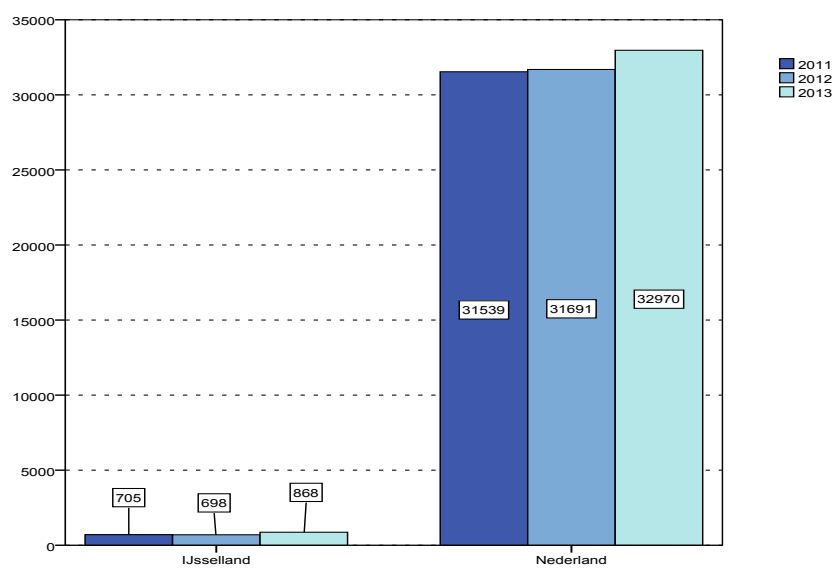
Figuur 87 Aantal cliënten Voogdij per regio 2011-2013

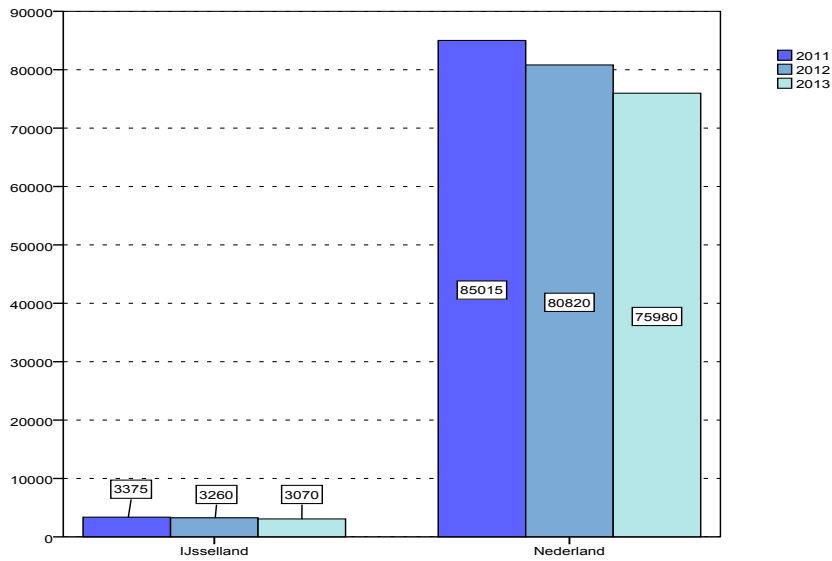
Figuur 88 Aantal cliënten jeugdreclassering per regio 2011-2013

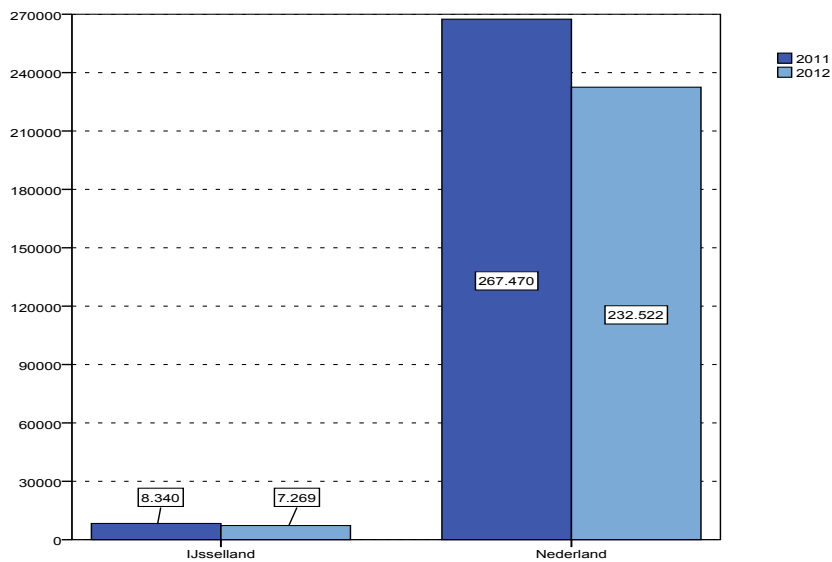
Figuur 89 Aantal cliënten AMK per regio 2011-2013

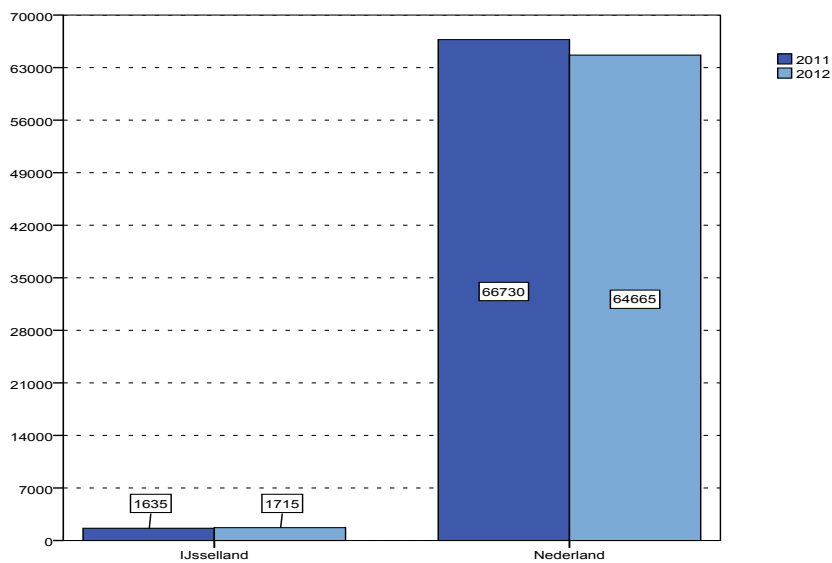
Figuur 90 Aantal cliënten AWBZ per regio 2011-2013

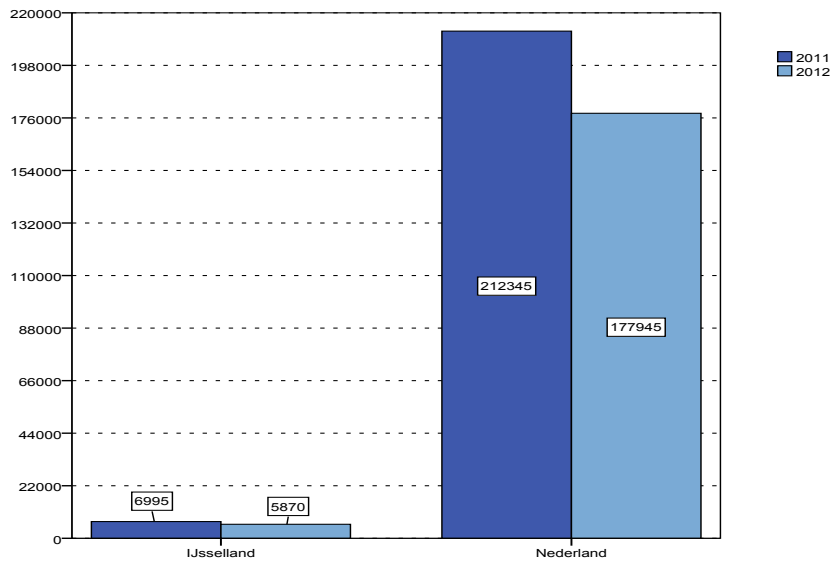
Figuur 91 Aantal cliënten ZVW per regio 2011-2012

Figuur 92 Aantal cliënten eerstelijns hulp ZVW per regio 2011-2013

Figuur 93 Aantal tweedelijns ZVW cliënten per regio 2011-2012

Bijlage 2 Cijfers per gemeente

Dalfsen	aantal cliënten			percentage cliënten		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Totaal aantal jongeren met zorg	555			8,50		
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	20			0,31		
- prov. JZ + ZVW	30			0,46		
- prov. JZ + AWBZ	15			0,23		
- alleen prov. JZ	50			0,77		
- ZVW + AWBZ	55			0,84		
- alleen ZVW	295			4,52		
- alleen AWBZ	90			1,38		
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	260	245	255	3,98	3,81	4,02
- prov. JZ + AWBZ	35	30	30	0,54	0,47	0,47
- prov. JZ geen AWBZ	80	80	105	1,22	1,24	1,66
- geen prov. JZ wel AWBZ	145	135	120	2,22	2,10	1,89
voormalig provinciale JZ totaal	115	110	135	1,76	1,71	2,13
- J en O hulp	80	75	95	1,22	1,17	1,50
- Ambulante JZ	65	75	85	1,00	1,17	1,34
- Dagbehandeling JZ	15	15	15	0,23	0,23	0,24
- Residentiële JZ	10	10	15	0,15	0,16	0,24
- Pleegzorg	30	40	45	0,46	0,62	0,71
BJZ hulp totaal	70	65	70	1,07	1,01	1,10
- OTS	55	50	50	0,84	0,78	0,79
- Voogdij	10	10	15	0,15	0,16	0,24
- Jeugdreclassering	10	5	10	0,27	0,13	0,27
AWBZ totaal	180	165	150	2,76	2,56	2,36
ZVW totaal	395	335		6,05	5,20	
- ZVW 1e lijn	70	70		1,07	1,09	
- ZVW 2e lijn	340	280		5,21	4,35	
- ZVW overig						
Gemelde kinderen Kindermishandeling	23	18	19	0,35	0,28	0,30
		aantal dagen				
duur in dagen per cliënt JZ totaal	426	451	443			
duur in dagen per cliënt J en O	349	406	390			
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	227	201	230			
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	175	161	173			
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	168	216	167			
duur in dagen per cliënt pleegzorg	296	270	276			
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	301	295	326			
duur in dagen per cliënt OTS	306	273	308			
duur in dagen per cliënt voogdij	195	364	362			
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	229	372	196			

Deventer	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	2525			11,78			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	65			0,30			
- prov. JZ + ZVW	175			0,82			
- prov. JZ + AWBZ	50			0,23			
- alleen prov. JZ	450			2,10			
- ZVW + AWBZ	165			0,77			
- alleen ZVW	1385			6,46			
- alleen AWBZ	235			1,10			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	1140	1100	1060	5,32	5,15	4,99	
- prov. JZ + AWBZ	115	110	80	0,54	0,52	0,38	
- prov. JZ geen AWBZ	625	570	570	2,92	2,67	2,69	
- geen prov. JZ wel AWBZ	400	420	410	1,87	1,97	1,93	
voormalig provinciale JZ totaal	740	680	650	3,45	3,19	3,06	
- J en O hulp	465	415	405	2,17	1,94	1,91	
- Ambulante JZ	380	340	335	1,77	1,59	1,58	
- Dagbehandeling JZ	125	120	110	0,58	0,56	0,52	
- Residentiële JZ	95	70	80	0,44	0,33	0,38	
- Pleegzorg	110	100	100	0,51	0,47	0,47	
BJZ hulp totaal	450	430	380	2,10	2,01	1,79	
- OTS	325	310	265	1,52	1,45	1,25	
- Voogdij	45	45	55	0,21	0,21	0,26	
- Jeugdreclassering	110	90	85	0,86	0,71	0,67	
AWBZ totaal	515	525	490	2,40	2,46	2,31	
ZVW totaal	1795	1662		8,37	7,79		
- ZVW 1e lijn	355	470		1,66	2,20		
- ZVW 2e lijn	1505	1265		7,02	5,93		
- ZVW overig	5						
Gemelde kinderen Kindermishandeling	167	142	162	0,78	0,67	0,76	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	365	379	378				
duur in dagen per cliënt J en O	308	315	331				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	187	198	203				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	172	154	182				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	196	193	209				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	292	314	294				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	282	295	294				
duur in dagen per cliënt OTS	266	287	279				
duur in dagen per cliënt voogdij	281	303	293				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	254	270	254				

Hardenberg	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	1300			9,09			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	40			0,28			
- prov. JZ + ZVW	60			0,42			
- prov. JZ + AWBZ	40			0,28			
- alleen prov. JZ	215			1,50			
- ZVW + AWBZ	140			0,98			
- alleen ZVW	600			4,20			
- alleen AWBZ	205			1,43			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	700	665	655	4,89	4,70	4,67	
- prov. JZ + AWBZ	80	70	50	0,56	0,50	0,36	
- prov. JZ geen AWBZ	275	260	280	1,92	1,84	2,00	
- geen prov. JZ wel AWBZ	345	335	325	2,41	2,37	2,32	
voormalig provinciale JZ totaal	355	330	330	2,48	2,33	2,35	
- J en O hulp	230	220	210	1,61	1,56	1,50	
- Ambulante JZ	200	195	185	1,40	1,38	1,32	
- Dagbehandeling JZ	35	40	35	0,24	0,28	0,25	
- Residentiële JZ	25	25	20	0,17	0,18	0,14	
- Pleegzorg	115	105	100	0,80	0,74	0,71	
BJZ hulp totaal	245	230	225	1,71	1,63	1,60	
- OTS	190	170	165	1,33	1,20	1,18	
- Voogdij	40	35	50	0,28	0,25	0,36	
- Jeugdreclassering	25	30	20	0,30	0,35	0,23	
AWBZ totaal	430	405	375	3,01	2,86	2,67	
ZVW totaal	845	771		5,91	5,45		
- ZVW 1e lijn	235	230		1,64	1,63		
- ZVW 2e lijn	640	575		4,47	4,07		
- ZVW overig							
Gemelde kinderen Kindermishandeling	96	82	90	0,67	0,58	0,64	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	477	490	458				
duur in dagen per cliënt J en O	409	409	384				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	225	233	217				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	170	190	198				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	216	230	213				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	328	298	294				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	307	312	313				
duur in dagen per cliënt OTS	298	309	306				
duur in dagen per cliënt voogdij	311	361	291				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	246	221	268				

Kampen	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	1305			10,38			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	40			0,32			
- prov. JZ + ZVW	70			0,56			
- prov. JZ + AWBZ	25			0,20			
- alleen prov. JZ	170			1,35			
- ZVW + AWBZ	165			1,31			
- alleen ZVW	635			5,05			
- alleen AWBZ	200			1,59			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	670	690	690	5,33	5,47	5,44	
- prov. JZ + AWBZ	65	70	55	0,52	0,55	0,43	
- prov. JZ geen AWBZ	240	255	275	1,91	2,02	2,17	
- geen prov. JZ wel AWBZ	365	365	360	2,90	2,89	2,84	
voormalig provinciale JZ totaal	305	320	335	2,43	2,54	2,64	
- J en O hulp	195	215	210	1,55	1,70	1,66	
- Ambulante JZ	165	195	195	1,31	1,55	1,54	
- Dagbehandeling JZ	40	45	35	0,32	0,36	0,28	
- Residentiële JZ	25	35	30	0,20	0,28	0,24	
- Pleegzorg	75	90	85	0,60	0,71	0,67	
BJZ hulp totaal	190	190	210	1,51	1,51	1,66	
- OTS	140	140	155	1,11	1,11	1,22	
- Voogdij	25	25	35	0,20	0,20	0,28	
- Jeugdreclassering	30	35	35	0,42	0,49	0,49	
AWBZ totaal	435	435	415	3,46	3,45	3,27	
ZVW totaal	910	776		7,24	6,15		
- ZVW 1e lijn	100	105		0,80	0,83		
- ZVW 2e lijn	840	705		6,68	5,59		
- ZVW overig	5						
Gemelde kinderen Kindermishandeling	46	90	126	0,37	0,71	0,99	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	420	436	419				
duur in dagen per cliënt J en O	368	383	385				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	227	223	228				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	153	138	168				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	223	210	193				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	302	280	291				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	296	301	283				
duur in dagen per cliënt OTS	295	290	262				
duur in dagen per cliënt voogdij	295	303	265				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	251	259	272				

Olst-Wijhe	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	385			9,65			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	5			0,13			
- prov. JZ + ZVW	20			0,50			
- prov. JZ + AWBZ	5			0,13			
- alleen prov. JZ	40			1,00			
- ZVW + AWBZ	40			1,00			
- alleen ZVW	235			5,89			
- alleen ABWZ	40			1,00			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	150	170	165	3,76	4,29	4,26	
- prov. JZ + AWBZ	10	10	10	0,25	0,25	0,26	
- prov. JZ geen AWBZ	60	75	70	1,50	1,89	1,81	
- geen prov. JZ wel AWBZ	80	85	85	2,01	2,15	2,19	
voormalig provinciale JZ totaal	70	85	80	1,75	2,15	2,07	
- J en O hulp	60	60	55	1,50	1,52	1,42	
- Ambulante JZ	45	50	50	1,13	1,26	1,29	
- Dagbehandeling JZ	5	10	10	0,13	0,25	0,26	
- Residentiële JZ	10	10	10	0,25	0,25	0,26	
- Pleegzorg	25	25	25	0,63	0,63	0,65	
BJZ hulp totaal	40	45	55	1,00	1,14	1,42	
- OTS	25	25	40	0,63	0,63	1,03	
- Voogdij	10	10	10	0,25	0,25	0,26	
- Jeugdreclassering	5	10	5	0,22	0,42	0,21	
AWBZ totaal	90	95	95	2,26	2,40	2,45	
ZVW totaal	300	258		7,52	6,52		
- ZVW 1e lijn	65	55		1,63	1,39		
- ZVW 2e lijn	245	215		6,14	5,43		
- ZVW overig							
Gemelde kinderen Kindermishandeling	24	25	13	0,60	0,63	0,34	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	462	422	465				
duur in dagen per cliënt J en O	328	368	394				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	197	217	224				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	188	229	143				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	211	187	183				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	311	282	288				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	317	308	283				
duur in dagen per cliënt OTS	287	322	268				
duur in dagen per cliënt voogdij	378	365	347				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	340	215	278				

Ommen	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	325			8,79			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	15			0,41			
- prov. JZ + ZVW	15			0,41			
- prov. JZ + AWBZ	5			0,14			
- alleen prov. JZ	65			1,76			
- ZVW + AWBZ	25			0,68			
- alleen ZVW	165			4,46			
- alleen AWBZ	35			0,95			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	160	155	155	4,33	4,19	4,21	
- prov. JZ + AWBZ	20	15	15	0,54	0,41	0,41	
- prov. JZ geen AWBZ	80	85	85	2,16	2,30	2,31	
- geen prov. JZ wel AWBZ	60	55	55	1,62	1,49	1,49	
voormalig provinciale JZ totaal	100	100	100	2,71	2,70	2,72	
- J en O hulp	60	75	75	1,62	2,03	2,04	
- Ambulante JZ	55	70	70	1,49	1,89	1,90	
- Dagbehandeling JZ	5	10	10	0,14	0,27	0,27	
- Residentiële JZ	10	10	15	0,27	0,27	0,41	
- Pleegzorg	45	50	50	1,22	1,35	1,36	
BJZ hulp totaal	85	75	75	2,30	2,03	2,04	
- OTS	65	60	55	1,76	1,62	1,49	
- Voogdij	15	15	15	0,41	0,41	0,41	
- Jeugdreclassering	10	5	5	0,46	0,23	0,23	
AWBZ totaal	80	75	70	2,16	2,03	1,90	
ZVW totaal	225	206		6,09	5,56		
- ZVW 1e lijn	45	55		1,22	1,49		
- ZVW 2e lijn	185	160		5,01	4,32		
- ZVW overig							
Gemelde kinderen Kindermishandeling	9	5	24	0,24	0,14	0,65	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	563	631	634				
duur in dagen per cliënt J en O	492	521	517				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	245	264	272				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	128	188	137				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	192	250	157				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	300	324	321				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	316	320	329				
duur in dagen per cliënt OTS	329	291	334				
duur in dagen per cliënt voogdij	265	313	303				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	144	376	348				

Raalte	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	680			8,29			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	15			0,18			
- prov. JZ + ZVW	25			0,30			
- prov. JZ + AWBZ	15			0,18			
- alleen prov. JZ	75			0,91			
- ZVW + AWBZ	100			1,22			
- alleen ZVW	360			4,39			
- alleen AWBZ	90			1,10			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	320	320	330	3,90	3,99	4,21	
- prov. JZ + AWBZ	30	20	20	0,37	0,25	0,26	
- prov. JZ geen AWBZ	100	100	120	1,22	1,25	1,53	
- geen prov. JZ wel AWBZ	190	200	190	2,32	2,49	2,42	
voormalig provinciale JZ totaal	130	125	140	1,58	1,56	1,79	
- J en O hulp	85	85	110	1,04	1,06	1,40	
- Ambulante JZ	75	75	95	0,91	0,93	1,21	
- Dagbehandeling JZ	20	15	30	0,24	0,19	0,38	
- Residentiële JZ	10	15	10	0,12	0,19	0,13	
- Pleegzorg	30	30	35	0,37	0,37	0,45	
BJZ hulp totaal	70	75	65	0,85	0,93	0,83	
- OTS	50	55	50	0,61	0,69	0,64	
- Voogdij	10	5	5	0,12	0,06	0,06	
- Jeugdreclassering	20	15	10	0,40	0,30	0,20	
AWBZ totaal	225	220	210	2,74	2,74	2,68	
ZVW totaal	500	383		6,10	4,77		
- ZVW 1e lijn	85	65		1,04	0,81		
- ZVW 2e lijn	430	335		5,24	4,17		
- ZVW overig							
Gemelde kinderen Kindermishandeling	25	12	45	0,30	0,15	0,57	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	385	403	421				
duur in dagen per cliënt J en O	336	358	355				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	215	231	226				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	149	161	219				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	123	191	228				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	274	260	249				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	307	266	306				
duur in dagen per cliënt OTS	290	269	302				
duur in dagen per cliënt voogdij	206	284	438				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	248	247	263				

Staphorst	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	330			6,81			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	10			0,21			
- prov. JZ + ZVW	10			0,21			
- prov. JZ + AWBZ	5			0,10			
- alleen prov. JZ	35			0,72			
- ZVW + AWBZ	35			0,72			
- alleen ZVW	190			3,92			
- alleen AWBZ	45			0,93			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	140	150	135	2,89	3,12	2,84	
- prov. JZ + AWBZ	15	15	10	0,31	0,31	0,21	
- prov. JZ geen AWBZ	45	60	55	0,93	1,25	1,16	
- geen prov. JZ wel AWBZ	80	75	70	1,65	1,56	1,47	
voormalig provinciale JZ totaal	60	70	65	1,24	1,46	1,37	
- J en O hulp	40	40	30	0,83	0,83	0,63	
- Ambulante JZ	35	30	25	0,72	0,62	0,53	
- Dagbehandeling JZ	5	5	5	0,10	0,10	0,11	
- Residentiële JZ	10	10	10	0,21	0,21	0,21	
- Pleegzorg	15	15	10	0,31	0,31	0,21	
BJZ hulp totaal	35	50	45	0,72	1,04	0,95	
- OTS	30	45	35	0,62	0,94	0,74	
- Voogdij	5	5	5	0,10	0,10	0,11	
- Jeugdreclassering	10	10	10	0,36	0,36	0,36	
AWBZ totaal	95	90	80	1,96	1,87	1,68	
ZVW totaal	245	210		5,06	4,37		
- ZVW 1e lijn	70	80		1,45	1,66		
- ZVW 2e lijn	175	140		3,61	2,91		
- ZVW overig	5						
Gemelde kinderen Kindermishandeling	12	7	15	0,25	0,15	0,32	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	416	403	400				
duur in dagen per cliënt J en O	353	345	381				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	203	226	200				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	204	78	56				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	169	210	251				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	285	303	365				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	310	288	324				
duur in dagen per cliënt OTS	282	257	317				
duur in dagen per cliënt voogdij	96	74	256				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	191	247	218				

Steenwijkerland	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	1050			11,15			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	30			0,32			
- prov. JZ + ZVW	55			0,58			
- prov. JZ + AWBZ	25			0,27			
- alleen prov. JZ	150			1,59			
- ZVW + AWBZ	110			1,17			
- alleen ZVW	560			5,94			
- alleen AWBZ	120			1,27			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	490	490	485	5,20	5,25	5,24	
- prov. JZ + AWBZ	55	45	40	0,58	0,48	0,43	
- prov. JZ geen AWBZ	205	220	230	2,18	2,36	2,49	
- geen prov. JZ wel AWBZ	230	225	215	2,44	2,41	2,32	
voormalig provinciale JZ totaal	260	265	270	2,76	2,84	2,92	
- J en O hulp	145	155	165	1,54	1,66	1,78	
- Ambulante JZ	130	135	150	1,38	1,45	1,62	
- Dagbehandeling JZ	35	25	25	0,37	0,27	0,27	
- Residentiële JZ	20	25	20	0,21	0,27	0,22	
- Pleegzorg	60	60	65	0,64	0,64	0,70	
BJZ hulp totaal	185	185	175	1,96	1,98	1,89	
- OTS	135	135	115	1,43	1,45	1,24	
- Voogdij	20	25	35	0,21	0,27	0,38	
- Jeugdreclassering	40	40	40	0,72	0,71	0,70	
AWBZ totaal	285	270	255	3,03	2,89	2,76	
ZVW totaal	750	627		7,96	6,72		
- ZVW 1e lijn	285	255		3,03	2,73		
- ZVW 2e lijn	500	400		5,31	4,28		
- ZVW overig							
Gemelde kinderen Kindermishandeling	63	47	76	0,67	0,50	0,82	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	425	438	423				
duur in dagen per cliënt J en O	378	376	365				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	208	223	215				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	169	182	184				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	195	182	216				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	300	317	292				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	300	312	309				
duur in dagen per cliënt OTS	293	293	303				
duur in dagen per cliënt voogdij	324	318	291				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	238	256	225				

Zwartewaterland	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	470			7,68			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	15			0,25			
- prov. JZ + ZVW	15			0,25			
- prov. JZ + AWBZ	10			0,16			
- alleen prov. JZ	55			0,90			
- ZVW + AWBZ	55			0,90			
- alleen ZVW	245			4,00			
- alleen AWBZ	75			1,23			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	225	240	220	3,68	3,97	3,63	
- prov. JZ + AWBZ	25	20	20	0,41	0,33	0,33	
- prov. JZ geen AWBZ	70	95	75	1,14	1,57	1,24	
- geen prov. JZ wel AWBZ	130	125	125	2,12	2,07	2,06	
voormalig provinciale JZ totaal	95	115	95	1,55	1,90	1,57	
- J en O hulp	55	65	60	0,90	1,07	0,99	
- Ambulante JZ	45	50	50	0,74	0,83	0,83	
- Dagbehandeling JZ	10	5	5	0,16	0,08	0,08	
- Residentiële JZ	10	5	10	0,16	0,08	0,17	
- Pleegzorg	20	35	35	0,33	0,58	0,58	
BJZ hulp totaal	65	80	60	1,06	1,32	0,99	
- OTS	50	65	45	0,82	1,07	0,74	
- Voogdij	5	5	10	0,08	0,08	0,17	
- Jeugdreclassering	10	10	10	0,29	0,29	0,28	
AWBZ totaal	155	145	145	2,53	2,40	2,39	
ZVW totaal	330	287		5,39	4,74		
- ZVW 1e lijn	50	50		0,82	0,83		
- ZVW 2e lijn	290	250		4,74	4,13		
- ZVW overig							
Gemelde kinderen Kindermishandeling	43	21	19	0,70	0,35	0,31	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	395	364	467				
duur in dagen per cliënt J en O	342	319	411				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	213	199	236				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	145	158	240				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	132	244	177				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	323	251	281				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	288	263	328				
duur in dagen per cliënt OTS	296	255	302				
duur in dagen per cliënt voogdij	292	332	303				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	247	283	309				

Zwolle	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	3035			11,51			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	100			0,38			
- prov. JZ + ZVW	175			0,66			
- prov. JZ + AWBZ	75			0,28			
- alleen prov. JZ	540			2,05			
- ZVW + AWBZ	340			1,29			
- alleen ZVW	1435			5,44			
- alleen AWBZ	370			1,40			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	1600	1545	1475	6,07	5,78	5,47	
- prov. JZ + AWBZ	175	140	130	0,66	0,52	0,48	
- prov. JZ geen AWBZ	715	715	690	2,71	2,67	2,56	
- geen prov. JZ wel AWBZ	710	690	655	2,69	2,58	2,43	
voormalig provinciale JZ totaal	890	860	820	3,38	3,22	3,04	
- J en O hulp	505	525	510	1,92	1,96	1,89	
- Ambulante JZ	450	460	455	1,71	1,72	1,69	
- Dagbehandeling JZ	70	80	65	0,27	0,30	0,24	
- Residentiële JZ	130	120	110	0,49	0,45	0,41	
- Pleegzorg	185	195	180	0,70	0,73	0,67	
BJZ hulp totaal	630	555	520	2,39	2,08	1,93	
- OTS	465	395	355	1,76	1,48	1,32	
- Voogdij	85	80	80	0,32	0,30	0,30	
- Jeugdreclassering	115	110	115	0,72	0,68	0,71	
AWBZ totaal	885	835	785	3,36	3,12	2,91	
ZVW totaal	2045	1749		7,76	6,54		
- ZVW 1e lijn	275	280		1,04	1,05		
- ZVW 2e lijn	1845	1545		7,00	5,78		
- ZVW overig	5						
Gemelde kinderen Kindermishandeling	197	249	279	0,75	0,93	1,03	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	429	411	418				
duur in dagen per cliënt J en O	383	356	371				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	223	209	219				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	186	167	195				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	202	196	201				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	291	274	303				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	298	300	295				
duur in dagen per cliënt OTS	282	292	281				
duur in dagen per cliënt voogdij	299	282	301				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	272	260	258				

IJsselrand	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	11960			10,18			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	355			0,30			
- prov. JZ + ZVW	650			0,55			
- prov. JZ + AWBZ	270			0,23			
- alleen prov. JZ	1845			1,57			
- ZVW + AWBZ	1230			1,05			
- alleen ZVW	6105			5,20			
- alleen AWBZ	1505			1,28			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	5855	5770	5625	4,98	4,93	4,82	
- prov. JZ + AWBZ	625	545	460	0,53	0,47	0,39	
- prov. JZ geen AWBZ	2495	2515	2555	2,12	2,15	2,19	
- geen prov. JZ wel AWBZ	2735	2710	2610	2,33	2,31	2,24	
voormalig provinciale JZ totaal	3120	3060	3020	2,66	2,61	2,59	
- J en O hulp	1920	1930	1925	1,63	1,65	1,65	
- Ambulante JZ	1645	1675	1695	1,40	1,43	1,45	
- Dagbehandeling JZ	365	370	345	0,31	0,32	0,30	
- Residentiële JZ	355	335	330	0,30	0,29	0,28	
- Pleegzorg	710	745	730	0,60	0,64	0,63	
BJZ hulp totaal	2065	1980	1880	1,76	1,69	1,61	
- OTS	1530	1450	1330	1,30	1,24	1,14	
- Voogdij	270	260	315	0,23	0,22	0,27	
- Jeugdreclassering	385	360	345	0,55	0,52	0,49	
AWBZ totaal	3375	3260	3070	2,87	2,78	2,63	
ZVW totaal	8340	7269		7,10	6,20		
- ZVW 1e lijn	1635	1715		1,39	1,46		
- ZVW 2e lijn	6995	5870		5,95	5,01		
- ZVW overig	20						
Gemelde kinderen Kindermishandeling	705	698	868	0,60	0,60	0,74	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	420	424	425				
duur in dagen per cliënt J en O	363	365	373				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	213	216	220				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	170	163	184				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	196	201	201				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	301	289	294				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	297	299	301				
duur in dagen per cliënt OTS	286	289	289				
duur in dagen per cliënt voogdij	289	307	299				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	252	260	255				

Nederland	aantal cliënten			percentage cliënten			
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	
Totaal aantal jongeren met zorg	382440			10,92			
- prov. JZ + ZVW + AWBZ	6840			0,20			
- prov. JZ + ZVW	23245			0,66			
- prov. JZ + AWBZ	7120			0,20			
- alleen prov. JZ	66885			1,91			
- ZVW + AWBZ	30090			0,86			
- alleen ZVW	207295			5,92			
- alleen AWBZ	40965			1,17			
Prov. JZ en/of AWBZ totaal	175145	172005	168690	5,00	4,93	4,87	
- prov. JZ + AWBZ	13960	13165	12125	0,40	0,38	0,35	
- prov. JZ geen AWBZ	90130	91185	92710	2,57	2,62	2,68	
- geen prov. JZ wel AWBZ	71055	67655	63855	2,03	1,94	1,84	
voormalig provinciale JZ totaal	104090	104345	104835	2,97	2,99	3,03	
- J en O hulp	69670	71345	72945	1,99	2,05	2,11	
- Ambulante JZ	55865	57810	59560	1,60	1,66	1,72	
- Dagbehandeling JZ	7760	7590	6945	0,22	0,22	0,20	
- Residentiële JZ	11775	11875	11670	0,34	0,34	0,34	
- Pleegzorg	19950	20540	21240	0,57	0,59	0,61	
BJZ hulp totaal	62990	61520	60135	1,80	1,76	1,74	
- OTS	42010	41170	39610	1,20	1,18	1,14	
- Voogdij	8625	8660	9650	0,25	0,25	0,28	
- Jeugdreclassering	16775	16085	14845	0,76	0,72	0,66	
AWBZ totaal	85015	80820	75980	2,43	2,32	2,19	
ZVW totaal	267470	232522		7,64	6,67		
- ZVW 1e lijn	66730	64665		1,91	1,85		
- ZVW 2e lijn	212345	177945		6,06	5,10		
- ZVW overig	285						
Gemelde kinderen Kindermishandeling	31539	31691	32970	0,90	0,91	0,95	
		aantal dagen					
duur in dagen per cliënt JZ totaal	368	373	369				
duur in dagen per cliënt J en O	285	291	290				
duur in dagen per cliënt ambulante JZ	188	193	192				
duur in dagen per cliënt dagbehandeling	182	180	179				
duur in dagen per cliënt residentiële JZ	182	183	185				
duur in dagen per cliënt pleegzorg	292	295	296				
duur in dagen per cliënt BJZ hulp	292	296	292				
duur in dagen per cliënt OTS	278	279	273				
duur in dagen per cliënt voogdij	309	311	315				
duur in dagen per cliënt jeugdreclassering	244	249	248				

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Deventer Willy Kogelman (gemeente Deventer) Christiaan Elferink (CME) Albertus Laan (HHM)
Auteurs	Bas Tierolf Rob Gilsing
Omslag Uitgave	Ontwerppartners, Breda Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht T (030) 230 07 99 E secr@verwey-jonker.nl I www.verwey-jonker.nl

De publicatie kan gedownload worden via onze website:
<http://www.verwey-jonker.nl>.

ISBN 978-90-5830-67-91

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2015. Eerste druk.
Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut.
Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.
The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute.
Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

De regio IJsselland heeft behoefte aan informatie waarop hun beleid voor en sturing aan het jeugdbeleid kan worden gebaseerd. Het Verwey-Jonker Instituut voerde daarom een nulmeting uit dat een beeld geeft van de set indicatoren waaraan prioriteit is gegeven. Daarnaast toont het de set van indicatoren waaraan in de loop van 2015 verder gewerkt wordt.

Het betreft gegevens over het gebruik van de diverse vormen van jeugdzorg in de periode 2011, 2012 en 2013 (voor zover beschikbaar). De gegevens zijn uitgesplitst naar de gemeenten in de regio en laten het gebruik van jeugdzorg in deze periode zien: hoeveel kinderen zijn bereikt, de omvang van de verschillende vormen van jeugdzorg en hoeveel budget daarmee was gemoed. De nulmeting maakt trends in het gebruik van jeugdzorg inzichtelijk. En dient als basis om het gebruik van jeugdhulp vanaf 2015 tegen af te zetten.

De nulmeting gaat daarnaast in op de budgetten die voor 2015 beschikbaar zijn. Hoeveel van dit geld moet worden besteed aan overgangsccliënten en hoeveel vrije bestedingsruimte is er daarnaast voor de gemeenten nog over? Ook geeft de meting een indicatieve vergelijking tussen het huidige budget en het budget dat in 2016 zal worden toegekend op basis van het 'objectieve verdeelmodel'.

